

Bažnyčios žinios

Popiežius

Popiežius Pranciškus Apaštališkasis paraginimas <i>GAUDETE ET EXSULTATE</i> apie pašaukimą į šventumą šiuolaikiniame pasaulyje (<i>Tęsinys</i>)	2
--	---

Popiežiaus katechezės

Popiežius Pranciškus TIKĖJIMO IŠPAŽINIMAS IR VISUOTINĖ MALDA	17
EUCHARISTIJOS LITURGIJA: ATNAŠAVIMAS	18
EUCHARISTIJOS MALDA	18
„TĖVE MŪSŲ“ IR DUONOS LAUŽYMAS	20
EUCHARISTIJOS LITURGIJA: KOMUNIJĄ	21
BAIGIAMOSIOS MIŠIŲ APEIGOS	22

Lietuvos Vyskupų Konferencija

INFORMACIJA APIE PAL. TEOFILIAUS MATULIONIO MINĖJIMĄ LIETUVOS VYSKUPIJOSE	23
BAŽNYČIA – UŽ MOTERŲ PRIGIMTINES TEISES Lietuvos Vyskupų Konferencijos kreipimasis dėl Stambulo konvencijos	24

Ganytojo žodis

Apaštališkasis nuncijus arkivyskupas Pedro Lopez Quintana HOMILIJA KAIŠIADORIŲ KATEDROJE	25
---	----

Homilijos

JIS MŪSŲ ŽEMĘ PADARĖ SAVO TĖVYNE / 14 eilinis sekmadienis (B)	27
DRAŠOS LIUDYTI / 15 eilinis sekmadienis (B)	28
JIS MOKO DAUGELIO DALYKŲ, NES MES JAM RŪPIME / 16 eilinis sekmadienis (B)	29
DIEVO BRAIŽAS / 17 eilinis sekmadienis (B)	30
DIEVIŠKOSIOS IŠMINTIES IR AUKOS DUONA / 18 eilinis sekmadienis (B)	31

Bažnyčia Lietuvoje

Lietuvos Vyskupų Konferencijos plenarinis posėdis	32
Pirmųjų palaimintojo Teofiliaus beatifikacijos metinių liturginis minėjimas	33
Kunigų susirinkimai	36
Devintinių procesija su Švč. Sakramentu Santakoje	39
Šv. Teresėlės laiškų rinktinės „Milžino žingsniais“ sutiktuvės	41
Paroda „Trakų Dievo Motina – Lietuvos Globėja“	43

Popiežius Pranciškus

Apaštališkasis paraginimas

Gaudete et exultate

apie pašaukimą į šventumą šiuolaikiniame pasaulyje

Trečias skyrius

MOKYTOJO ŠVIESOJE

63. Apie šventumą gali būti daug teorijų, pilnų įvairių aiškinimų bei perskyrų. Tokie apmąstymai gali būti naudingi, tačiau nieko nėra informatyviau, kaip grįžti prie Jėzaus žodžių ir išsamiau pažvelgti, kaip jis mokė tiesos. Jėzus labai paprastai paaiškino, ką reiškia būti šventam, palikdamas Palaiminimus (plg. Mt 5, 3–12; Lk 6, 20–23). Jie yra tarsi krikščionio tapatybės chartija. Jei kas nors mūsų klausia: „Kaip galima tapti geru krikščioniu?“, atsakymas yra paprastas: kiekvienam savaip būtina daryti tai, ką Jėzus pasakė Kalno pamoksle (66). Palaiminimuose atsiskleidžia Mokytojo veidas, o tą veidą esame pašaukti atspindėti savo gyvenimo kasdienybėje.

64. Žodžiai „laimingas“ ar „palaimintas“ tampa „šventas“ sinonimu, nes jais išreiškiama tai, kad Dievui ištikimas ir pagal Jo žodį gyvenantis žmogus dovanodamasis pasiekia laimę.

Prieš srovę

65. Jėzaus žodžiai gali pasirodyti poetiški, tačiau jie aiškiai prieštarauja tam, kas įprasta, kas dedasi visuomenėje; Jėzaus žinia gali būti patraukli, bet iš tikrųjų pasaulis kreipia į kitokią gyvenseną. Palaiminimai jokiū būdu nėra nereikšmingi ar paviršutiniški; priešingai, gyventi galime tik tada, kai Šventoji Dvasia persmelkia mus visa savo galia bei išlaisvina iš savanaudiškumo, tingumo ir išdidumo silpnybių.

66. Pasiklausykime Jėzaus su visa meile bei pagarba, kurių vertas Mokytojas. Leiskime jo žodžiams mus sujaudinti, mesti mums iššūkį, paskatinti mus realiai pakeisti gyvenimą. Kitaip šventumas liks vien žodžiais. Prisiminkime dabar pavienius palaiminimus – tuos, kurie pateikti Mato evangelijoje (plg. Mt 5, 3–12) (67).

„Palaiminti beturčiai dvasia, nes jų yra Dangaus Karalystė“

67. Kad išvystume, kuo saugiai grįsti savo gyvenimą, Evangelijoje esame kviečiami suvokti savo širdies tiesą. Paprastai turtuolis jaučiasi saugus dėl savo turtų ir mano, jog kai turtui iškyla pavojus, žlunga visa gyvenimo žemėje prasmė. Pats Jėzus mums tai pasakė palygi-

nime apie paiką turtuolį, kuris jaučiasi saugus, bet yra kvailas, nes nepagalvoja, jog gali mirti tą pačią dieną (plg. Lk 12, 16–21).

68. Turtai nieko negarantuoja. Kai jaučiasi turtinga, širdis būna tokia patenkinta savimi, kad nebelieka vietos nei Dievo žodžiui, nei brolių ir seserų meilei, nei džiaugimuisi svarbiausiais gyvenimo dalykais. Beturčius dvasia Jėzus palaimintais vadina todėl, kad jų širdis neturtinga ir Viešpats į ją gali įžengti su savo nuolatine naujybe.

69. Tas dvasios neturtas artimai susijęs su Ignaco Lojolos siūlomą „šventuoju indiferentiškumu“, per kurį pasiekiamo gražią vidinę laisvę: „Dėl to turime tapti indiferentiški visiems sukurtiems dalykams, kiek tai palikta mūsų laisvam sprendimui ir nėra jam draudžiama: kad mes patys netrokštume labiau sveikatos negu ligos, turtų negu neturto, garbės negu nešlovės, ilgo gyvenimo negu trumpo ir panašiai visų kitų dalykų“ (68).

70. Lukas kalba ne apie neturtą „dvasia“, bet vien apie buvimą „beturčiu“ (plg. Lk 6, 20). Taip esame kviečiami ir asketiškai bei kukliai gyvensenai. Esame raginami dalytis gyvenimu su labiausiai stokojančiais, gyvenimu, kokį gyveno apaštalai, taip galop supanašėdami su Jėzumi, kuris, „būdamas turtingas“, „tapo vargdienu“ (2 Kor 8, 9).

Būti neturtingos širdies – štai šventumas.

„Palaiminti romieji, nes jie paveldės žemę“

71. Tai galinga ištara šiame pasaulyje, nuo pradžių esančiame priešiško vieta, kur kivirčijamasi, visi vienas kito nekenčia, kur nuolatos skirstome kitus pagal jų mintis, įpročius ir net kalbėseną ar rengimosi būdą. Vienu žodžiu, šis pasaulis yra puikybės ir tuštybės karalystė, kurioje kiekvienas manosi turįs teisę iškelti save virš kitų. Vis dėlto, nors ir atrodo, jog tai – neįmanoma, Jėzus siūlo kitokį stilių – romumą. Tokią elgseną jis praktikavo savo mokinių atžvilgiu, ją regime jam įžengiant į Jeruzalę: „Jis romus, jis joja ant asilės, lydimas asilaičio“ (Mt 21, 5; plg. Zch 9, 9).

72. Jis sakė: „Mokykitės iš manęs, nes aš romus ir nuolankios širdies, ir jūs rasite savo sieloms atgaivą“ (Mt 11, 29). Jei gyvename nuolatos nerimdami, būdami kitų atžvilgiu arogantiški, galop nuvargstame ir išsenkame. Tačiau į jų ribotumus bei trūkumus žvelgdami švelniai ir romiai, nesijausdami pranašesni, galime ištiesti jiems ranką ir nešvaistyti jėgų nenaudingoms aimanomoms. Pasak šventosios Teresės Lizijetės, „tobula meilė yra pakelti kitų trūkumus, nesistebėti kitų silpnybėmis“ (69).

73. Pauliaus akimis, romumas yra Šventosios Dvasios vaisius (plg. *Gal 5, 23*). Susirūpinus dėl brolio netikuso elgesio, reikia jį pamokyti, bet „romiai“ (*Gal 6, 1*), ir prisiminti: „Bet žiūrėk, kad ir pats neįpultum į pagundą“ (ten pat). Savo tikėjimą bei įsitikinimus irgi būtina ginti švelniai (plg. *1 Pt 3, 16*), net priešai traktuotini taikiai (plg. *2 Tim 2, 25*). Bažnyčioje dažnai klydome, nes neatsiliepdavome į tokį Dievo žodžio reikalavimą.

74. Romumas yra kita ištara, žyminti vidinį neturtą to, kuris pasitiki vien Dievu. Biblijoje išties tas pats žodis *anawim* vartojamas ir vargdieniams, ir romiesiems įvardyti. Kas nors galbūt paprieštaraus: „Jei būsiu per romus, kiti pamanyš, kad esu mulkis, kvailas ar silpnas.“ Galbūt taip ir bus, bet leiskime jiems galvoti, ką jie nori. Geriau visada būti romiam, tada įgyvendinsime savo didžiausius lūkesčius: romieji „paveldės žemę“, tai yra pamatys savo gyvenime išsipildant Dievo pažadus. Mat romieji bet kuriomis aplinkybėmis viliasi Viešpačiu, o tie, kurie viltį deda į Viešpatį, paveldės žemę ir mėgausis visapusiška taika (plg. *Ps 37, 9. 11*). Sykiu jais pasitiki ir Viešpats: „Aš rūpinuosi žmogumi, suvargusiu ir sielvartaujančiu, tuo, kuris dreba nuo mano žodžio“ (*Iz 66, 2*).

Reaguoti nuolankiai ir romiai – štai šventumas.

„Palaiminti liūdintys, nes jie bus paguosti“

75. Pasaulis mums siūlo priešingą: pasilinksminimą, malonumą, pramogą, atsipalaidavimą ir sako, jog būtent tai padaro gyvenimą gerą. Kai šeimoje ar aplinkoje ištinka liga ar sielvartas, į pasaulį orientuotas žmogus tai ignoroja, nusuka akis. Pasaulis nenori liūdėti, jis linkęs skausmingas situacijas ignoruoti, pridengti, paslėpti. Dedama daug pastangų norint išvengti kančios situacijų ir tikint, jog tikrove, kurioje niekada nestinga kryžiaus, galima užmaskuoti.

76. Žmogus, regintis dalykus tokius, kokie jie yra, leidžiantis save perskrosti skausmui bei verkiantis širdyje, geba pasiekti gyvenimo gelmę ir būti tikrai laimingas (70). Toks žmogus paguodžiamas, bet paguodžiamas Jėzaus, o ne pasaulio paguoda. Tada jis gali išdrįsti dalytis kitų kančia ir nustoja bėgti nuo skausmingų situacijų. Šitaip jis atranda, jog gyvenimas prasmingas tada, kai padedama kenčiančiajam, kai suprantama kito baimė, kitiems palengvinama. Toks žmogus jaučia, kad kitas yra jo kūno kūnas, nebijo prisitarti prie kito ir net palytėti jo žaizdų, atjaučia taip, kad išnyksta bet koks atstumas. Šitaip galima atsilipti į šventojo Pauliaus paraginimą: „Verkite su verkiančiais!“ (*Rom 12, 15*).

Mokėti verkti su kitais – štai šventumas.

„Palaiminti alkstantys ir trokštantys teismo, nes jie bus pasotinti“

77. „Alkis ir troškulys“ yra labai intensyvios patirtys, nes atitinka pirminius poreikius ir susijusios su išgyvenimo instinktu. Kai kurie žmonės lygiai taip intensyviai trokšta teisingumo ir labai karštai jo ieško. Jėzus sako, kad jie bus pasotinti, nes teisingumas anksčiau ar vėliau ateis. Mes galime prisidėti prie to, kad tai įvyktų, net jei ne visada regime savo pastangų vaisius.

78. Tačiau teisingumas, siūlomas Jėzaus, nėra toks, kokio ieško pasaulis, dažnai suterštas niekingų interesų, vienaip ar kitaip manipuluojamas. Tikrovė liudija, kaip lengva įsitraukti į korupciją, į kasdienę „duodu, kad duotum“ politiką, kur viskas tampa verslu. Ir kiek daug žmonių kenčia dėl neteisingumo, kiek daug bejėgiškai stebi, kaip kiti dalijasi gyvenimo pyragą. Kai kurie atsisako kovoti dėl tikro teisingumo ir renkasi nugalėtojų pusę. Tai neturi nieko bendra su Jėzaus giriamu teisingumu alkiu bei troškuliu.

79. Toks teisingumas kiekvieno gyvenime virsta tikrove tada, kai priimami teisingi sprendimai, ir reiškiasi teisingumo vargšams bei silpniesiems siekimu. Žodis „teisingumas“ tikrai gali būti ištikimybės Dievo valiai visu savo gyvenimu sinonimas, tačiau suteikiant jam pernelyg plačią reikšmę užmirštama, jog teisingumas pirmiausia reiškiasi teisingumu bejėgiams: „Atsidėkite teisingumui, padėkite engiamajam, užstokite našlaitį, ginkite našlės bylą“ (*Iz 1, 17*).

Atsidėti teisingumui to alkstant bei trokštant – štai šventumas.

„Palaiminti gailestingieji, nes jie susilauks gailestingumo“

80. Gailestingumas turi du aspektus: duoti, padėti, tarnauti kitiems ir atleisti, suprasti. Matas šitai sutraukia į aukso taisyklę: „Visa, ko norite, kad jums darytų žmonės, ir jūs patys jiems darykite“ (7, 12). Katekizme mums primenama, kad šis įstatymas tinka „visais atvejais“ (71), ypač tada, kai žmogus „kartais patenka į tokią padėtį, kurioje jo moralinis sprendimas esti nepatikimas“ (72).

81. Duoti ir atleisti reiškia mėginti atspindėti savo gyvenime mažą dalelę apščiai duodančio bei atleidžiančio Dievo tobulumo. Todėl Luko evangelijoje nerandame žodžių: „Būkite tokie tobuli“ (Mt 5, 48), bet: „Būkite gailestingi, kaip ir jūsų Tėvas gailestingas. Neteiskite ir nebūsite teisiami; nesmerkite ir nebūsite pasmerkti; atleiskite, ir jums bus atleista. Duokite, ir jums bus duota“ (6, 36–38). Po to Lukas priduria dar kai ką, ko neturėtume išleisti iš akių: „Kokiu saiku seikite, tokiu ir jums

bus atseikėta“ (6, 38). Toks pat saikas, kurį naudojame suprasdami kitus ir jiems atleisdami, bus taikomas ir atleidžiant mums patiems. Toks pat saikas, koku atseikime kitiems, bus taikomas atlyginant mums danguje. To niekada neturėtume užmiršti.

82. Jėzus nesako: „Palaiminti planuojantys atkeršyti“, bet palaimintais vadina tuos, kurie atleidžia ir tai daro „iki septyniasdešimt septynių kartų“ (Mt 18, 22). Pravartu atminti, kad mes visi esame gavę atleidimą. Jei nuoširdžiai artinsimės prie Viešpaties ir atidžiai įsiklausysime, galbūt kai kada išgirsime priekaištą: „Argi nereikėjo ir tau pasigailėti savo draugo, kaip aš pasigailėjau tavęs?!“ (Mt 18, 33).

Žvelgti ir elgtis kupinam gailestingumo – štai šventumas.

„Palaiminti tyraširdžiai, nes jie regės Dievą“

83. Šis palaiminimas susijęs su tais, kurie turi paprastą, tyrą, nesuteptą širdį, nes mylėti mokanti širdis neišleidžia į savo gyvenimą nieko, kas meilei kelia grėsmę, ją silpnina ar stumia į pavojų. Biblijoje širdis yra mūsų tikrieji ketinimai, tai, ko iš tiesų ieškome ir trokštame nesitenkindami tuo, ką matome iš išorės: „Žmogus mato, kas akimis matoma, o Viešpats žiūri į širdį“ (1 Sam 16, 7). Jis stengiasi prašnekinti širdį (plg. Oz 2, 16) ir trokšta ten įrašyti savo Įstatymą (plg. Jer 31, 33). Galiausiai nori dovanoti naują širdį (plg. Ez 36, 26).

84. „Atsidėjęs saugok savo širdį“ (Pat 4, 23). Visa, kas sutepta melagingumo, Viešpaties akyse neturi tikros vertės. Jis „bėgs nuo apgaulės, pasitrauks nuo kvailių svarstymų“ (Išm 1, 5). Tėvas, „regintis slaptoje“ (Mt 6, 6), atpažįsta, kas nešvaru, tai yra tai, kas nenuoširdu, bet tik lukštas ir regimybė, lygiai kaip ir Sūnus žino, „kas yra žmogaus viduje“ (Jn 2, 26).

85. Tiesa, meilės nėra be meilės darbų, tačiau šiuo palaiminimu primenama, kad Viešpats laukia iš širdies kylančio atsidavimo broliui, nes „ir jei išdalyčiau vargšams visa, ką turiu, jeigu atiduočiau savo kūną sudeginti, bet neturėčiau meilės, – nieko nelaimėčiau“ (1 Kor 13, 3). Mato evangelijoje irgi matome: žmogų suteršia tai, kas eina iš širdies (plg. 15, 18), nes iš širdies eina žmogūdystės, vagystės, melagingi liudijimai ir t. t. (plg. 15, 19). Iš širdies ketinimų kyla troškimai ir giliausi sprendimai, realiai nulemiantys mūsų veiksmus.

86. Kai širdis myli Dievą ir artimą (plg. Mt 22, 36–40), kai šitai yra jos tikrasis ketinimas, o ne tušti žodžiai, tada ta širdis yra tyra ir gali regėti Dievą. Šv. Paulius savo himne meilei primena, kad „dabar mes regime lyg

veidrodyje, mėslingu pavidalu“ (1 Kor 13, 12), tačiau kai tikrai karaliaus meilė, gebėsime regėti „akis į akį“ (ten pat). Jėzus žada, jog tyraširdžiai „regės Dievą“.

Saugoti širdį nuo visko, kas suteršia meilę, – štai šventumas.

„Palaiminti taikdariai, nes jie bus vadinami Dievo vaikais“

87. Šis palaiminimas mūsų mintis kreipia į vis pasikar-tojančias karo situacijas. Konfliktų ar bent nesusipratimų priežastis dažnai esame mes patys. Pavyzdžiui, išgirstu apie ką nors ir nuėjęs pas kitą jam persakau; sykiu galbūt savo pasakojimą pagražinu ir jau skleidžiu kitą versiją. Ir man atrodo, kad juo daugiau žalos taip padarysiu, juo didesnę patirsiu pasitenkinimą. Pasakalų pasaulis, sukurtas žmonių, mėgstančių kritikuoti bei griauti, taikos nestatydina (73).

88. Taikos šaltinis yra taikdariai, būtent jie kuria taiką ir socialinę draugystę. Tiems, kurie stengiasi visur sėti taiką, Jėzus skiria nuostabų pažadą: „Jie bus vadinami Dievo vaikais“ (Mt 5, 9). Mokiniamis įžengiant į namus liepė sakyti: „Ramybė šiems namams!“ (Lk 10, 5). Dievo žodis ragina visus tikinčiuosius siekti taikos drauge su kitais (plg. 2 Tim 2, 22), nes „teisumo vaisius sėjamas taikoje tiems, kurie neša taiką“ (Jok 3, 18). Ir jei kartais mūsų bendruomenėje abejojama, ką reikėtų daryti, „laikykimės to, kas pasitarnauja santaikai“ (Rom 14, 19), nes vienybė yra pranašesnė už konfliktą (74).

89. Statydinti šią evangelinę taiką, neatstumiančią nė vieno, bet aprėpiančią ir kažkiek keistokus žmones, sunkius ir sudėtingus žmones, tuos, kurie reikalauja dėmesio, yra kitoniški, tuos, kurie smarkiai aplamdyti gyvenimo ar apskritai suinteresuoti kitkuo, nėra lengva. Tai – sunkus darbas, reikalaujantis proto bei širdies didelio atvirumo, nes čia kalbama ne apie popierinį sutarimą ar vienadienę taiką dėl laimingos mažumos (75) ir ne apie saujelės planą saujelei (76). Lygiai taip pat konfliktų nevalia ignoruoti ar dangstyti, bet būtina „pasiryžti konfliktą pakelti, išspręsti ir paversti naujo proceso jungiamąja grandimi“ (77). Kalbama apie buvimą taikos architektais, nes taikos statydinimas yra menas, kuriam reikia skaidraus proto, kūrybiškumo, jautrumo ir sumanumo.

Sėti taiką aplink save – štai šventumas.

„Palaiminti persekiojami dėl teisumo, nes jų yra Dangaus Karalystė“

90. Pats Jėzus pabrėžia, kad šis kelias eina prieš srovę, ir taip, kol tampame žmonėmis, savo gyvenimu metančiais

iššūkį visuomenei, žmonėms, kurie trikdė. Jėzus primena, kad daugelis yra ir buvo persekiojami tiesiog todėl, kad kovojo dėl teisingumo, gyveno savo įsipareigojimais Dievui ir kitiems. Jei nenorime nugrimzti į blankų vidutiniškumą, nesiekime patogaus gyvenimo, nes „kas nori išgelbėti savo gyvybę, tas ją praras“ (Mt 16, 25).

91. Norint gyventi Evangeliją, negalima tikėtis, jog visa aplinka bus tam palanki, nes labai dažnai mums skersai kelio stoja galios ambicijos ir pasaulietiniai interesai. Jonas Paulius II mokė, kad „susvetimėjusi yra visuomenė, kuri per visuomenines organizacijas, gamybą ir vartojimą trukdo ir save dovanoti, ir siekti žmonių solidarumo“ (78). Gyventi Palaiminimais tokioje susvetimėjusioje visuomenėje, supančioje politinio, žiniasklaidinio, ekonominio, kultūrinio ir net religinio tinklo, kuris trukdo autentiškam žmogaus bei visuomenės vystymuisi, tampa sunku, todėl galima susilaukti neprielankumo, įtarumo, pajuokos.

92. Kryžius, pirmiausia nuovargis bei skausmas, kuriuos pakeliame gyvendami meilės įsakymu ir žengdami teisingumo keliu, yra brendimo bei šventėjimo versmė. Atminkime, kai Naujajame Testamente kalbama apie kančias, kurias reikia pakelti dėl Evangelijos, galvoje turimi persekiojimai (plg. *Apd* 5, 41; *Fil* 1, 29; *Kol* 1, 24; 2 *Tim* 1, 12; 1 *Pt* 2, 20; 4, 14–16; *Apd* 2, 10).

93. Tačiau čia kalbame apie neišvengiamus persekiojimus, o ne apie tuos, kurių galime sulaukti dėl savo netikusio elgesio su kitais. Šventasis nėra ekscentriškas, šaltas asmuo, nepakeliamas dėl savo tuštybės, negatyvumo ir kartėlio. Kristaus apaštalai ne tokie. Apaštalų darbų knygoje vis pasakojama, kad jie buvo „visų žmonių mylimi“ (2, 47; plg. 4, 21. 33; 5, 13), net jei jiems ramybės nedavė ir juos persekiojo valdžia (plg. 4, 1–3; 5, 17–18).

94. Persekiojimai nėra praeitis, nes ir šiandien tenka jų patirti: ir kruvinų, kaip ir daugeliui mūsų laikų kankinių, ir subtilesnių – šmeižtų bei melagysčių pavidalu. Jėzus sako, jog būsime palaiminti, kai „dėl manęs jus niekina ir persekioja bei meluodami visai šmeižia“ (Mt 5, 11). Kitais kartais mūsų tikėjimą iškraipyti bei mus išjuokti mėginama šaipantis.

Kasdien žengti Evangelijos keliu nepaisant dėl to kylančių problemų – štai šventumas.

Didysis kriterijus

95. Mato evangelijos 25-ajame skyriuje (31–46 eil.) Jėzus sugrįžta prie vieno iš palaiminimų, būtent prie to, kuriuo palaimintais skelbiami gailestingieji. Jei ieškome šventumo, patinkančio Dievui, šiame tekste atranda-

me kriterijų, kuriuo remiantis būsime teisiami: „Buvau išalkęs, ir jūs mane pavalgydinote, buvau ištroškęs, ir mane pagirdėte, buvau keleivis, ir mane priglaudėte, buvau nuogas – mane aprengėte, ligonis – mane aplanėte, kalinys – atėjote pas mane“ (25, 35–36).

Iš ištikimybės Mokytojui

96. Būti šventam nereiškia tariamoje ekstazėje akis įbesti į dangų. Šv. Jonas Paulius sakė: „Jei mūsų atspirties taškas tikrai yra išimastymas į Kristų, pirmiausia turime mokėti atrasti veidą tų, su kuriais jis norėjo susitapatinti“ (79). Mato tekstas 25, 35–36 „nėra paprasčiausias kvietimas praktikuoti artimo meilę; tai – kristologijos puslapis, šviesos spinduliais apšviečiantis Kristaus slėpinį“ (80). Šiuo raginimu atpažinti Jį vargšuose bei kenčiančiuose pasireiškia pati Kristaus širdis, jausmai ir giliausi apsisprendimai, kuriais sekti mėgina kiekvienas šventasis.

97. Tokių skvarbių Jėzaus reikalavimų akivaizdoje mano pareiga yra prašyti krikščionių priimti ir sutikti juos nuširdžiai atvirai, *sine glossa*, t. y. be komentarų, išsisukinėjimų ir atsikalbinėjimų, sumenkinančių jų galią. Viešpats mums labai aiškiai pasakė, jog atsietai nuo tų reikalavimų negalima nei šventumo suprasti, nei juo gyventi, nes gailestingumas yra „pulsuojanti Evangelijos širdis“ (81).

98. Kai sutinku žmogų, prastu oru, šaltą naktį miegantį po atviru dangumi, galiu jį palaikyti po kojomis netikėtai pasipainiojusi trikdžiu, dykinėjančiu nusikaltėliu, kliūtimi mano kelyje, erzinančiu geluoniu mano sąžinei, politikų spręstina problema ar galbūt viešąją erdvę teršiančia atlieka. Bet taip pat galiu reaguoti remdamasis tikėjimu bei meile ir matyti žmogų, turintį tokią pat kaip ir aš kilnumą, Tėvo be galo mylimą kūrinių, Dievo paveikslą, Kristaus atpirtą brolių. Būti krikščioniu būtent tai ir reiškia! Juk be tokio konkretaus kiekvienos žmogiškosios būtybės kilnumo pripažinimo šventumo suprasti neįmanoma (82).

99. Krikščionims tai reiškia sveiką ir nuolatinę nepasitenkinimą. Net jei pagalba vieninteliam žmogui pateisina visas mūsų pastangas, to neužtenka. Kanados vyskupai aiškiai parodė, kad, pavyzdžiui, bibliniuose mokymuose apie Jubiliejaus metus kalbama ne vien apie kelis gerus darbus, bet siekiama visuomeninių permainų: „Kad būtų išlaisvintos ir būsimosios kartos, akivaizdu, jog tikslas turėjo būti teisingų socialinių bei ekonominių sistemų atkūrimas, siekiant pašalinti atskirtį“ (83).

Evangelijos širdį luošinančios ideologijos

100. Apgailestauju, kad ideologijos kartais nuveda mus į dvi žalingas klaidas. Viena vertus, kai kurie

krikščionys šiuos Evangelijos reikalavimus atsieja nuo savo asmeninio ryšio su Viešpačiu, nuo vidinės vienybės su Juo, nuo malonės. Tada krikščionybė virsta savotiška NVO, netenka to švytinčio dvasingumo, kuriuo gyveno ir kurį paliudijo šventieji Pranciškus Asyžietis, Vincentas Paulietis, Teresė iš Kalkutos ir daugelis kitų. Nei malda, nei Dievo meilė, nei Evangelijos skaitymas nekludė šiems šventiesiems mažiau karštai bei veiksmingai atsiduoti artimui, priešingai.

101. Žalinga ir ideologijos sąlygota taip pat yra klaida tų, kurie įtariai žvelgia į kitų socialines pastangas, laikydami jas paviršutiniškomis, pasaulietinėmis, sekuliaristinėmis, imanentistinėmis, komunistinėmis, populistinėmis. Arba jas nureikšmina, tarsi būtų svarbesnių dalykų ar jos būtų susijusios tik su jų ginama tam tikra apibrėžta etika arba argumentu. Pavyzdžiui, ginti nekaltą negimusią gyvybę būtina aiškiai, tvirtai ir karštai, nes čia ant kortos pastatytas visada šventos žmogaus gyvybės kilnumas ir to reikalauja meilė kiekvienam žmogui nepriklausomai nuo vystymosi pakopos. Tačiau ne mažiau šventa ir gyvybė vargšų, kurie jau gimę ir susiduria su skurdu, apleistumu, išstūmimu, prekyba žmonėmis; ligonių ir garbaus amžiaus žmonių, stokojančių dėmesio, susiduriančių su paslėpta eutanazija, naujomis vergijos ir visokiausio atmetimo formomis (84). Negalime priartinti šventumo idealui, ignoruojančiam neteisingumą šiame pasaulyje, kur kai kurie švenčia, beatodairiškai leidžia pinigus mėgaudamiesi vartotojiškomis naujybėmis, kai kiti į visa tai žiūri tik iš tolo, o jų pačių gyvenimas praeina ir baigiasi skurde.

102. Dažnai girdime sakant, jog reliatyvizmo bei dabartinio pasaulio trūkumų akivaizdoje migrantų padėtis, pavyzdžiui, esanti marginalinė. Kai kurie katalikai tvirtina, kad, palyginti su „rimtomis“ bioetikos temomis, ši tema yra antrinė. Dėl savo sėkmės susirūpinusio politikto tokią šneką galima suprasti, bet taip negali kalbėti krikščionis, turintis būti pasirengęs įsijausti į brolio, rizikuojančio savo gyvybe, kad užtikrintų ateitį savo vaikams, padėti. Argi sunku suvokti, jog būtent to prašo Jėzus sakydamas, kad kiekviename ateivyje priimame Jį patį (plg. Mt 25, 35)? Šv. Benediktas tokios nuostatos laikėsi be išlygų. Ir net jei tai galėjo „sukomplicuoti“ vienuolių gyvenimą, nustatė, jog visi svečiai, pasibeldžiantys į vienuolyno duris, priimtini „kaip Kristus“ (85), parodant jų atžvilgiu net šlovinimo ženklų (86), o vargšams piligrimams rodytiną „didžiausias rūpestingumas bei dėmesingumas“ (87).

103. Panašus ir Senojo Testamento požiūris: „Nevarginsi ir nekamuosi ateivio, nes jūs patys buvote ateiviai Egipto žemėje“ (Iš 22, 20). „Jei gyventų su jumis jūsų krašte ateivis, jo neskriausi. Ateivis, gyvenantis su ju-

mis, bus jums tarp jūsų kaip vietinis, – mylėsi jį kaip save patį, nes jūs buvote ateiviai Egipto žemėje“ (Kun 19, 33–34). Tad tai nėra popiežiaus išsigalvojimas ar laikina užgaida. Mes dabartiniame kontekste irgi pašaukti žengti dvasinio apšvietimo keliu, kurį parodė pranašas Izaijas klausdamas savęs, kas patinka Dievui: „Dalytis su alkstančiu savo duona, priglobti vargšą ir benamį, aprengti, ką pamačius nuoga, neatsukti nugaros saviesiems. Tada tartum aušra užtekės tavo šviesa“ (58, 7–8).

Dievui patinkantis kultas

104. Galbūt manome, kad Dievą šloviname kultu ir malda ar vien laikydami kelių etinių normų. Ir iš tiesų, pirmenybė teiktina santykiui su Dievu, tačiau užmirštame, kad kriterijus mūsų gyvenimui įvertinti pirmiausia yra tai, ką padarėme kitiems. Malda vertinga, jei skatina kasdien meilės kupinam dovanotis. Mūsų kultas Dievui patinka tada, kai apima mūsų pasiryžimą gyventi dosniai ir jo metu gautą Dievo dovaną padarome regimą atsidavimu broliams.

105. Todėl geriausias būdas, kaip atpažinti, ar mūsų maldos kelias autentiškas, yra stebėti, koku mastu mūsų gyvenimas keičiasi gailėstingumo šviesoje. Mat „gailėstingumas nėra vien Tėvo veikimas, bet ir tampa tikrų Dievo vaikų atpažinimo kriterijumi“ (88). Jis yra „atraminė Bažnyčios gyvenimo sija“ (89). Norėčiau dar kartą pabrėžti: „gailėstingumas nešalina teisingumo ir tiesos, tačiau pirmiausia pasakytina, jog gailėstingumas yra teisingumo pilnatvė ir ryškiausias Dievo tiesos parodymas“ (90). Jis yra „raktas į dangų“ (91).

106. Negaliu nepriminti šv. Tomo Akviniečio iškeltos klausimo dėl mūsų kilniausių veiksmų, išorinių darbų, geriausiai paliudijančių mūsų meilę Dievui. Jis nesvyruodamas atsako, jog tai yra gailėstingumo darbai artimui (92), o ne kulto aktai: „Dievą išorinėmis aukomis bei atnašomis garbiname ne Jo, bet savo pačių ir savo artimo naudai: juk Jam nereikia mūsų, bet Jis nori, kad jos Jam būtų teikiamos dėl mūsų pamaldumo ir naudos artimui. Todėl gailėstingumas, kuriuo padedame vargstančiam, yra Jam priimtinausias, nes labiausiai prisideda prie artimo gėrio“ (93).

107. Kas tikrai trokšta savo gyvenimu šlovininti Dievą, kas tikrai siekia šventėti, kad savo egzistencija šlovintų Šventąjį, tas pašauktas kankinti, eikvoti ir sekinti save mėgindamas gyventi gailėstingumo darbais. Ir šitai labai gerai suprato šv. Teresė iš Kalkutos: „Taip, aš turiu daug žmogiškųjų silpnybių, daug žmogiškojo skurdo. <...> Tačiau Jis nusižemina ir naudojasi mumis, tavimi ir manimi, kad mes, nepaisant mūsų nuodėmių, mūsų bėdų ir trūkumų, pasaulyje būtume Jo meilė ir

atjauta. Pasauliui mylėti ir parodyti, kaip pasaulis mylimas, Jam reikia mūsų. Jei pernelyg rūpinamės savimi, nebelieka laiko kitiems“ (94).

108. Hedonistinis vartotojiškumas gali iškrėsti šunybę, nes apimti pramogų manijos galiausiai per daug susikoncentruojame į save pačius, į savo teises ir desperatiškai ieškome laisvalaikio pasimėgauti gyvenimu. Jei nepraktikuojame tam tikro asketiškumo, nekovojuame su vartotojų visuomenės primetama pirkimo karštligė, galop pavėčiančia mus nepatenkintais vargšais, trokštančiais viską turėti ir išbandyti, tada bus sunku įsipareigoti ir skirti jėgų padėti vargstantiems. Kvaišinimo veiksmu, atimančiu iš mūsų laiką ir atitolinančiu mus nuo brolių kenčiančių kūnų, gali būti ir paviršutiniškos informacijos vartojimas bei spartaus virtualaus komunikavimo formos. Šiame dabartiniame verpete iš naujo suskamba Evangelija, siūlydama kitokį, sveikesnį ir laimingesnį gyvenimą.

109. Šventųjų liudijimo galia yra tai, kad jie gyveno Palaiminimais ir elgesio vertinimo Paskutiniame teisme kriterijumi. Žodžių nedaug, jie paprasti, tačiau praktiški ir galiojantys visiems, nes krikščionybė sukurta pirmiausia tam, kad būtų praktikuojama, o jei yra apmąstymo objektas, tai vertinga tik tiek, kiek padeda gyventi Evangelija kasdieniame gyvenime. Primygtinai siūlau iš naujo perskaityti šiuos didžiuosius biblinius tekstus, juos atminti, remiantis jais melstis ir stengtis juos įkūnyti. Jie bus mums naudingi, padarys mus tikrai laimingus.

Ketvirtas skyrius

KAI KURIE ŠVENTUMO POŽYMIAI ŠIANDIENIAME PASAULYJE

110. Plačiame šventumo kontekste, pateiktame Palaiminimų ir Mt 25, 31–46 teksto, norėčiau įvardyti keletą požymių ar dvasinių išraiškų, kurių, mano akimis, neturėtų stigti norint suprasti, kokiai gyvensenai mus kviečia Viešpats. Negaišiu aiškindamas mums jau žinomas šventėjimo priemones – įvairius maldos metodus, svarbius Eucharistijos ir Sutaikinimo sakramentus, aukų atnašavimą, įvairias pamaldumo formas, dvasinį vadovavimą ir daug kitų. Čia aptarsiu kelis pašaukimo į šventumą aspektus tikėdamasis, kad tai sulauks ypatingo atgarsio.

111. Požymiai, kuriuos noriu išryškinti, jokių būdu nėra visi, galintys sudaryti šventumo modelį. Tai penkios didelės meilės Dievui ir artimui apraiškos, kurias laiku itin svarbiomis dėl tam tikrų šiandienės kultūros grėsmių bei trūkumų. Joje reiškiasi mus sekinantis ir silpninantis nervingas bei intensyvus nerimas; ne-

gatyvumas ir prislėgtumas; patogus vartotojiškas ir egoistinis vangumas; individualizmas ir gausybė klaidingo dvasingumo, neturinčio nieko bendro su Dievu, formų, vyraujančių dabartinėje religijos rinkoje.

Ištvermingumas, kantrumas ir romumas

112. Pirmas iš šių didžiųjų požymių yra tvirtas rėmimasis Dievu, kuris mus myli ir palaiko. Remiantis šiuo vidiniu tvirtumu galima pakelti, išverti nemalonumus, gyvenimo vingius, taip pat kitų agresyvumą, neištikimybę ir trūkumus: „Jei Dievas už mus, tai kas gi prieš mus?!“ (Rom 3, 81). Tai – taikos, pasireiškiančios šventojo elgesiu, šaltinis. Remiantis tokiu vidiniu tvirtumu šventumas mūsų pagreitėjusiame, nepastoviuame ir agresyviame pasaulyje liudijamas kantriu ir nuolatinio gėrio laikymusi. Tai – meilės ištikimybė, nes tas, kas kliaujasi Dievu (πίστις), tas gali būti ištikimas ir broliams (πιστός), nepalieka jų likimo valiai sunkiomis akimirkomis, neužsikrečia baime ir ištvermingai lydi juos net tada, kai tai neteikia tiesioginio pasitenkinimo.

113. Šventasis Paulius kvietė romiečius niekam neatmokėti „piktu už pikta“ (Rom 12, 17), netroškėti keršyti (plg. 19 eil.) ir nesiduoti būti nugalimam pikto, bet nugalėti pikta gerumu (plg. 21 eil.). Tokia nuostata yra ne silpnumo, bet tikrosios jėgos ženklas, nes pats Dievas yra „kantrus“, bet „didis galybė!“ (Nah 1, 3). Dievo žodis mus įspėja: „Tebūna toli nuo jūsų visokie šiurkštumai, piktumai, rūstybės, riksmas ir piktžodžiavimai su visomis piktybėmis“ (Ef 4, 31).

114. Būtina kovoti su savo agresyviais bei egocentriškais polinkiais ir jų saugotis, kad jie nesuleistų šaknų: „Rūstaudami nenusidėkite! Tegul saulė nenusileidžia ant jūsų rūstybės!“ (Ef 4, 26). Kai prislegia aplinkybės, visada galime griebtis maldavimo inkaro, vėl sugrąžinančio mus į Dievo rankas ir priartinančio prie ramybės šaltinio: „Niekada per daug nesirūpinkite, bet visuose reikaluose malda ir prašymu su padėka jūsų troškimai tesidaro žinomi Dievui. Ir Dievo ramybė, pranokstanti visokią išmintį, sergės jūsų širdis“ (Fil 4, 6–7).

115. Žodinio smurto tinklai per internetą ir įvairias kitas skaitmeninio komunikavimo aplinkas ar erdves gali pagauti ir krikščionis. Net katalikiškoji žiniasklaida gali peržengti ribas, toleruoti diskreditaciją bei šmeižtus ir, regis, nepaisyti jokios etikos bei pagarbos kito geram vardui. Taip randasi pavojingas dualizmas, nes tuose tinkluose sakomi dalykai netoleruojami viešajame gyvenime ir savo nepasitenkinimą mėginama kompensuoti piktomis noro atkeršyti iškrovomis. Iškalbinga, kad ginant kitus įsakymus kartais iš akių visiškai išleidžiamas aštuntasis: „Melagingai neliudyk“, ir kiti juodinami be gailės. Iš

to aiškiai matome, kad liežuvis yra „nedorybės visetas“ ir „padega visą gyvenimo eigą, patsai pragaro padegtas“ (Jok 3, 6).

116. Vidinis tvirtumas, kuris yra malonės vaisius, neleidžia mums įsitraukti į smurtą, persmelkusį socialinį gyvenimą, nes malonė slopina tuštybę ir įgalina širdies romumą. Šventasis nešvaisto jėgų aimanuodamas dėl kitų žmonių klaidų, geba patylėti matydamas brolių trūkumus ir vengia griauančio bei gniuždančio žodinio smurto, nes nemano, jog šiurkščiai elgtis su kitais yra kilnu, bet laiko kitą „aukštesniu už save“ (Fil 2, 3).

117. Negerai žvelgti į kitus iš aukšto kaip beširdžiam teisėjui, laikyti kitus nieko vertais ir nuolatos mėginti pamokyti. Šitai yra subtili smurto forma (95). Šventasis Kryžiaus Jonas siūlė kitką: „Visada būk labiau linkęs būti visų mokomas, nei pats mokyti mažiausią iš visų“ (96). Ir dar patarė, kaip laikytis atokiai nuo demono: „Džiaukis kitų gėriu tarsi savuoju ir nuoširdžiai trošk, kad jiems visuose dalykuose būtų teikiama pirmenybė. Taip nugalėsi pikta gerumu, toli nuginsi nuo savęs demoną ir patirsi dvasinį džiaugsmą. Stenkis tai daryti pirmiausia atžvilgiu tų, kurie tau mažiausiai patinka. Žinok, kad jei šioje srityje nesilavinsi, tai nei pasieksi tikros meilės, nei darysi kokios nors pažangos“ (97).

118. Nusizėminimas širdyje išsaknyti gali tik per pažėminimus. Be to nėra nei nuolankumo, nei šventumo. Jei negebi pakelti ir paaukoti pažėminimų, nesi nei nuolankus, nei žengi šventumo keliu. Šventumas, Dievo dovanojamas savo Bažnyčiai, ateina per Jo Sūnaus pažėminimą: toks yra kelias. Pažėminimas daro tave panašų į Kristų, yra neatsiejama sekimo Kristumi dalis: „Kristus kentėjo už jus, palikdamas jums pavyzdį, kad eitumėte jo pėdomis“ (1 Pt 2, 21). Jis savo ruožtu parodo Tėvo nusizėminimą: Jis nusizėmino, kad keliautų su savo tauta pakeldamas pastarosios neištikimybę bei murmėjimą (plg. Iš 34, 6–9; Išm 11, 23–12, 2; Lk 6, 36). Todėl apaštalai pažėminti „ėjo iš tarybos džiaugdamesi, kad dėl Jėzaus vardo užsitarnavo panieką“ (Apd 5, 41).

119. Galvoje turiu ne vien smurtines kankinystės situacijas, bet ir visus kasdienius pažėminimus, pakeliamus gelbėjant savo šeimą, giriant ne save, o kitus, imantis mažiau garbingų užduočių ir kartais pasirenkant iškęsti kokią nors neteisybę kaip auką Viešpačiui: „Kai esate kantrūs darydami gera ir kentėdami, tuomet jums nuopelnas Dievo akyse“ (1 Pt 2, 20). Tai nereiškia vaikščioti nunarinus galvą, būti nekalbiam ar šalintis visuomenės. Kartais, kai yra išsilaisvinęs iš egocentrizmo, kiekvienas gali išdrįsti maloniai padiskutuoti, reikalauti teisingumo ar ginti silpnuosius nuo galingųjų, net jei tai ir turėtų neigiamų padarinių jo įvaizdžiui.

120. Nesakau, kad pažėminimas yra malonus dalykas, nes tai būtų mazochizmas, bet tai yra būdas, kaip sekti Jėzumi ir augti vienybe su Juo. Šitai yra nesuprantama prigimtiniu lygmeniu ir pasaulis tokią pasiūlymą išjuokia. Tai – malonė, kurios turime prašyti: „Viešpatie, jei susidursiu su pažėminimais, padėk man pajusti, kad seku Tavimi, einu Tavo keliu.“

121. Tokia nuostata būdinga Kristaus nuramintai širdžiai, išlaisvintai iš agresyvumo, kuris trykšta iš per didelio „aš“. Tas nuraminimas, kuris yra malonės vaisius, leidžia mums išlaikyti vidinį saugumą ir išlikti, išverti gėryje, net ir einant „per tamsiausią slėnį“ (Ps 23, 4) ir kariuomenei apgulus (plg. Ps 27, 3). Tvirtai stovėdami Viešpatyje, ant Uolos, galime giedoti: „Kai einu ilsėtis, ramiai užmiegu, nes tu vienas, Viešpatie, leidi be rūpesčio ilsėtis“ (Ps 4, 9). Galiausiai Kristus yra „mūsų sutaikinimas“ (Ef 2, 14) ir atėjo, „kad mūsų žingsnius pakreiptų į ramybės taką“ (Lk 1, 79). Šv. Faustina Kowalskai Jis pasakė: „Žmonija nesuras taikos, kol, kupina pasitikėjimo, neatsigręš į mano gailėstingumą“ (98). Tad nepasiduokime pagundai ieškoti saugumo sėkmėje, tuščiose pramogose, nuosavybėje, valdžioje ar socialiniame įvaizdyje: „Duodu jums savo ramybę“, bet ne taip, „kaip duoda pasaulis“ (Jn 14, 27).

Džiaugsmas ir humoro jausmas

122. Kas pasakyta ligi šiol, neliudija baikščios, liūdnos, gaižios, melancholiškos dvasios ar niūraus veido be energijos. Šventasis geba gyventi kupinas džiaugsmo ir humoro jausmo. Neprarasdamas realizmo, apšviečia kitus teigiama ir vilties turtinga dvasia. Būti krikščioniu yra „džiaugsmas Šventojoje Dvasioje“ (Rom 14, 17), nes „gailėstingąją meilę neišvengiamai lydi džiaugsmas. Mat tas, kuris myli, visada džiaugiasi vienybe su tuo, kurį myli <...> Todėl meilę lydi džiaugsmas“ (99). Gavę Dievo žodžio grožį, priimame jį „didžiam suspaudime su Šventosios Dvasios džiaugsmu“ (1 Tes 1, 6). Jei leisime Viešpačiui ištraukti mus iš mūsų kiauto ir perkeisti mūsų gyvenimą, galėsime įgyvendinti tai, ko iš mūsų reikalauja šv. Paulius: „Visuomet džiaukitės Viešpatyje! Ir vėl kartoju: džiaukitės!“ (Fil 4, 4).

123. Pranašai pranašavo Jėzaus laikus, kuriais dabar gyvename, kaip džiaugsmo apreiškimą: „Krykštauk ir džiūgauk!“ (Iz 12, 6); „Užlipk ant aukšto kalno, džiugiosios žinios skelbėjau Sionai! Galingai pakelk balsą, gerosios naujienos skelbėja Jeruzale!“ (Iz 40, 9); „Tegu plyšta kalnai nuo džiaugsmo giesmės! Nes Viešpats paguodė savąją tautą, pasigailėjo savo varguolių“ (Iz 49, 13); „Didžiai džiūgauk, Siono dukra, garsiai krykštauk, dukra Jeruzale! Štai tavo karalius pas tave ateina, – jis išaukštintas ir pergalingas“ (Zch 9, 9). Neužmirškime ir

Nehemijo paraginimo: „Nebūkite liūdni, nes džiugesys Viešpatyje yra jūsų stiprybė“ (*Neh 8, 10*).

124. Marija, mokėjusi išvelgti Jėzaus atneštą naują, giedojo: „Mano dvasia džiaugiasi“ (*Lk 1, 47*), ir pats Jėzus „pradžiugo Šventąja Dvasia“ (*Lk 10, 21*). Jam einant pro šalį, „visa minia džiaugėsi“ (*Lk 13, 17*). Po prisikėlimo ten, kur ateidavo mokiniai, pasklisdavo „didelis džiaugsmas“ (*Apd 8, 8*). Mums Jėzus garantuoja: „Jūs liūdesite, bet jūsų liūdesys pavirs džiaugsmu. <...> Aš jus vėl pamatysiu; tada jūsų širdys džiūgaus, ir jūsų džiaugsmo niekas iš jūsų nebeatims“ (*Jn 16, 20. 22*). „Aš jums tai kalbėjau, kad jumyse būtų manasis džiaugsmas ir kad jūsų džiaugsmui nieko netrūktų“ (*Jn 15, 11*).

125. Būna sunkių akimirkų, kryžiaus meto, bet niekas negali sugriauti atgamtinio džiaugsmo: „Džiaugsmas prisitaiko ir kinta, bet visada išlieka bent kaip šviesos spindulys, sklindantis iš asmeninio tikrumo, kad, nepaisant visko, esi be galo mylimas“ (100). Būtent vidinis saugumas, vilties kupinas giedrumas teikia dvasinį pasitenkinimą, nesuprantamą vadovaujantis pasaulio kriterijais.

126. Paprastai krikščioniškąjį džiaugsmą lydi humoro jausmas; tai, pavyzdžiui, liudija šventieji Tomas Moras, Vincentas Paulietis ar Pilypas Nėris. Prasta nuotaika nėra šventumo ženklas: „Išmesk rūpestį iš savo širdies“ (*Koh 11, 10*). Iš Viešpaties gauname tiek daug „mūsų džiaugsmui“ (*1 Tim 6, 17*), kad liūdesys kartais būna susijęs su nedėkingumu, su tokiu užsisklendimu savyje, jog nebegebame atpažinti Dievo dovanų (101).

127. Jo tėviška meilė mus kviečia: „Mano vaike, jei turi iš ko, vaišinkis. <...> Neatsakyk sau šios dienos gėrybių“ (*Sir 14, 11. 14*). Jis nori, kad būtume geros nuotaikos, dėkingi ir per daug nesvarstantys: „Gerą dieną džiaukis gerove <...>. <...> Dievas padarė žmoniją dorą, bet žmonės leidosi į savo svarstymus“ (*Koh 7, 14. 29*). Bet kurioje situacijoje reikia išlaikyti lanksčią dvasią ir elgtis taip, kaip elgėsi šv. Paulius: „Išmokau būti patenkintas savo būkle“ (*Fil 4, 11*). Taip gyveno ir šv. Pranciškus Asyžietis, gebėjęs susijaudinti dėl sukietėjusios duonos kriaukšlio ar laimingas šlovinti Dievą už jo veidą glostantį vėją.

128. Kalbu ne apie vartotojišką ir individualistinį džiaugsmą, būdingą kai kurioms šiandienėms kultūrinėms patirtims. Juk vartotojiškumas nepatenkina širdies; gali suteikti atsitiktinių ir trumpalaikių malonumų, bet ne džiaugsmą. Aš galvoje turiu džiaugsmą, išgyvenamą bendrai, džiaugsmą, kuriuo dalijamasi ir kuriame dalyvaujama, nes „palaimingiau duoti negu imti“ (*Apd 20, 35*), o „Dievas myli linksmą davėją“ (*2 Kor 9, 7*). Broliška meilė didina mūsų gebėjimą džiaugtis, nes padaro mus gebančius džiaugtis kitų gėriu: „Džiaukitės su

besidžiaugiančiais“ (*Rom 12, 15*). „Mums džiaugsmas, kad mes silpni, o jūs stiprūs“ (*2 Kor 13, 9*). Priešingai, jei „dėmesį pirmiausia telksime į savo poreikius, pasmerksime save džiaugsmo stokojančiam gyvenimui“ (102).

Drąsa ir užsidegimas

129. Šventumas sykiu yra *parresia* – drąsa, evangelizacinis užsidegimas, paliekantis žymę šiame pasaulyje. Kad tai būtų įmanoma, pas mus ateina pats Jėzus, giedriai ir tvirtai kartodamas: „Nebijokite!“ (*Mk 6, 50*). „Ir štai aš esu su jumis per visas dienas iki pasaulio pabaigos“ (*Mt 28, 20*). Šie žodžiai leidžia mums žengti bei tarnauti su tokia pat drąsos kupina nuostata, kokią apaštalams sužadino Šventoji Dvasia, paskatindama juos skelbti Jėzų Kristų. Drąsa, entuziazmas, laisvas kalbėjimas, užsidegimas apaštalauti – visa tai apimama žodžiu *parresia*, žodžiu, kuriuo Biblijoje taip pat išreiškiama egzistencijos, kuri yra atvira, nes pasirengusi tarnauti Dievui ir artimui, laisvė (plg. *Apd 4, 29; 9, 28; 28, 31; 2 Kor 3, 12; Ef 3, 12; Žyd 3, 6; 10, 19*).

130. Palaimintasis Paulius VI tarp evangelizacijos kliūčių įvardijo ir *parresia* stygių: ši kliūtis rimtesnė už kitas, nes „kyla iš vidaus“ (103). Kaip dažnai esame gundomi pasilikti ramiose vandenyse! Tačiau Viešpats kviečia mus irtis į gilumą ir tinklus užmesti gilesniuose vandenyse (plg. *Lk 5, 4*). Kviečia praleisti gyvenimą tarnaujant Jam. Įsikibę į Jį, igyjame drąsos visas savo charizmas skirti tarnavimui kitiems. Galbūt pasijusime skatinami Jo meilės (plg. *2 Kor 5, 14*) ir drauge su šv. Pauliumi ištarsime: „Vargas man, jei neskelbčiau Evangelijos!“ (*1 Kor 9, 16*).

131. Pažvelkime į Jėzų: jo gili atjauta nevertė susigūžti, nebuvo paralyžiuojanti, baugšti ar gėdos kupina atjauta, taip dažnai būdinga mums, bet priešingai. Ta atjauta skatino Jėzų galingai išeiti iš savęs skelbti, siųsti į užduotį, siųsti gydyti ir laisvinti. Pripažinkime savo trapumą, tačiau patikėkime jį Jėzui ir leiskimės jo išsiunčiami į misiją. Esame trapūs, bet nešiojame lobį, darantį mus didžius ir galintį padaryti geresnius bei laimingesnius tuos, kurie jį gauna. Drąsa ir apaštališka narsa yra esminiai misijos dėmenys.

132. *Parresia* yra Dvasios antspaudas, skelbimo autentiškumo liudijimas. Tai džiugus saugumas, akinantis mus puikuotis Evangelija, kurią skelbiame, nepajudinamas pasitikėjimas ištikimu Liudytoju, teikiančiu mums tikrumą, kad niekas „negalės mūsų atskirti nuo Dievo meilės“ (*Rom 8, 39*).

133. Norint, kad baimė ir išskaičiavimai neparalyžiuotų, kad neįprastume keliauti neperžengdami saugių ribų, būtina Dvasios paskata. Atminkime, uždaros erdvės

galop ima trenkti pelėsisiais ir susargdina. Kai pajuto pagundą leistis būti suparalyžiuojamiems baimės ir pavojų, apaštalai ėmė melstis prašydami *parresia*: „O dabar, Viešpatie, atkreipk akis į jų grasinimus ir suteik saviems tarnams drąsos atvirai skelbti tavo žodį“ (*Apd 4, 29*). Atsakas buvo toks: „Jiems pasimeldus, sudrebėjo susirinkimo vieta, visi prisipildė Šventosios Dvasios ir ėmė drąsiai skelbti Dievo žodį“ (*Apd 4, 31*).

134. Kaip pranašas Jona, mes visi paslapčia gundomi bėgti į saugią vietą. Ji turi daug vardų – individualizmas, spiritualizmas, užsisklendimas ankštame pasaulėlyje, priklausomybė, įsitaisymas sistemoje, įsitvirtinusių schemų kartojimas, dogmatizmas, nostalgija, pesimizmas, normų prieglobstis. Dažnai nenorime palikti pažįstamos ir lengvai valdomos teritorijos. Vis dėlto gali pasitaikyti tokių sunkumų kaip audra, banginis, kirminas, dėl kurio nudžiūvo Jonos moliūgas, ar vėjas ir saulė, kepinusi jo galvą; kaip jį, taip ir mus sunkumai gali paskatinti grįžti pas Dievą, kuris yra švelnus ir trokšta išvesti mus į nuolatinę bei atnaujinančią kelionę.

135. Dievas visada yra naujybė, be paliovos skatinanti mus vis iš naujo pakilti ir leistis į kitas vietas, kad iš to, kas pažįstama, išeitume į pakraščius ir už jų ribų. Jis veda mus ten, kur žmonija labiausiai sužeista ir kur žmonės, nors ir atrodo paviršutiniškai bei konformistiškai, tebeieško atsakymų į gyvenimo prasmės klausimą. Dievas nebijo! Nebijo! Visada pranoksta mūsų schemas ir nesibaimina pakraščių. Jis pats dažnai padaro save pakraščiu (plg. *Fil 2, 6–8; Jn 1, 14*). Tad jei išdrįsime nueiti į pakraščius, tai Jį ten surasime: Jis jau yra ten. Jėzus pirma mūsų jau yra ten brolių širdyje, sužeistame kūne, engiamame gyvenime, aptemusioje sieloje. Jis yra ten.

136. Tiesa, jog būtina atverti duris Jėzui Kristui, kuris stovi ir beldžia (plg. *Apr 3, 20*). Tačiau kartais klausiu savęs, ar kartais dėl mūsų egocentrizmo troškaus oro Jėzus mūsų viduje nesibeldžia, kad Jį išleistume. Evangelijoje regime, kaip Jėzus „keliavo per miestus ir kaimus, mokydamas ir skelbdamas Gerąją Naujieną apie Dievo Karalystę“ (*Lk 8, 1*). Ir po prisikėlimo, kai mokiniai iškeliavo visomis kryptimis, Viešpats veikė drauge su jais (plg. *Mk 16, 20*). Būtent tokia dinamika kyla iš tikro susitikimo.

137. Įprotis vilioja mus ir mums sako, jog nėra prasmės mėginti ką nors keisti, šios situacijos akivaizdoje nieko negalime pakeisti, kad visada buvo taip ir vis dėlto nepražuvome. Iš įpročio nebekovojame su blogiu ir leidžiame, kad dalykai „būtų tokie, kokie yra“ arba tokie, kokius nustatė kai kurie. Tačiau leiskime Viešpačiui ateiti ir mus pabudinti, išjudinti iš mūsų sąstingio, išlaisvinti iš vangumo! Meskime įpročiui iššūkį, atverkime akis bei ausis ir pirmiausia širdį, kad

mus išjudintų tai, kas vyksta aplink mus, ir gyvas bei veiksmingas Prisikėlusiojo žodis.

138. Įkvepiantis yra pavyzdys gausybės kunigų, vienuolių ir pasauliečių, kurie labai ištikimai, dažnai rizikuodami gyvybe ir tikrai atsižadėdami patogumų, skelbia ir tarnauja. Jų liudijimas mums primena, kad Bažnyčia reikia ne daug biurokratų ir funkcionierių, bet karštų misionierių, kuriuos pasiglemžia užsidegimas pasidalyti tikruoju gyvenimu. Šventieji stebina mus ir trikdo, nes savo gyvenimu ragina mus atsisakyti ramaus ir nujautrinančio vidutiniškumo.

139. Prašykime Viešpatį malonės, Dvasiai pakvietus, nesvyruojant žengti žingsnį pirmyn. Prašykime apaštališkos drąsos dalytis Evangelija su kitais ir savo gyvenimo nepaversti suvenyrų muziejumi. Bet kuriomis aplinkybėmis leiskime Šventajai Dvasiai paakinti mus žvelgti į istoriją prisikėlusio Jėzaus šviesoje. Tada Bažnyčia, užuot stovėjusi pavargusi, žengs pirmyn atsiliepdama į Viešpaties staigmenas.

Bendruomenėje

140. Kovoti su savo geismingumu ir piktojo bei pasaulio klastomis ir pagundomis, jei esi atsiskyres nuo kitų, labai sunku. Vilionėmis bombarduojama taip, kad, jei esame pernelyg vieniši, lengvai prarandame realybės jausmą, vidinį aiškumą ir pasiduodame.

141. Šventėjimas yra bendruomeninis kelias, visada po du. Tai liudija kelios šventos bendruomenės. Įvairiomis progomis Bažnyčia kanonizavo ištisas bendruomenes, didvyriškai gyvenusias Evangelija ar Dievui paaukojusias visų savo narių gyvybes. Prisiminkime, pavyzdžiui, septynis šventuosius Marijos tarnų ordino steigėjus, Marijos apsilankymo pas Elžbietą pirmojo vienuolyno Madride septynias palaimintąsias seseris, Japonijos kankinius šventąjį Paulių Mikį ir jo bendražygį, Korėjos kankinius šventąjį Andriejų Kim Tegoną ir jo bendražygį, Pietų Amerikos kankinius šventuosius Roką Gonsalesą, Alfonsą Rodriguesą ir jų bendražygį. Atminkime ir neseną Tibirino (Alžyras) vienuolių trapistų, išvien apsisprendusių kankinstei, liudijimą. Lygiai taip pat esama daug šventų sutuoktinių porų, kai kiekvienas iš sutuoktinių buvo kito sutuoktinio šventėjimo įrankis. Gyventi ir darbuotis drauge su kitais neabejotinai yra dvasinio augimo kelias. Šventasis Kryžiaus Jonas vienam savo mokiniui pasakė: gyvenimi drauge su kitais, „kad jie ugdytų ir bandytų tavo dorybes“ (104).

142. Bendruomenė pašaukta kurti „dieviškąją erdvę, kurioje būtų galima patirti prisikėlusio Viešpaties mistinį artumą“ (105). Dalijimasis Dievo žodžiu ir bendras

Eucharistijos šventimas daro mus broliškesnius ir pavėčia mus šventa bei misionieriška bendruomene. Šitai taip pat duoda pradžią bendruomenėje išgyvenamiems autentiškiems mistiniams potyriams, kaip šventojo Benedikto ir šventosios Scholastikos atveju, ar iškiliam dvasiniam susitikimui, drauge išgyventam šventojo Augustino ir jo motinos šventosios Monikos: „Artinantis diena, kai ji turėjo išeiti iš šio gyvenimo, – tu žinojai, kuri tai diena, o mes nežinojome, – atsitiko, manai, tavo rūpesčiu pagal slėpiną tavo planą taip, kad aš ir ji pasilikome vieni palinkę prie kažkokio lango, pro kurį buvo matyti namo, kuriame gyvenome, vidury esantis sodas. <...> Mes siekėme godžiai širdies burna tavo šaltinio, gyvybės šaltinio, kuris yra tavyje <...> Ir kol mes kalbamės ir godžiai siekiame jos [išminties], prisiliečiame prie jos šiek tiek visu širdies tvinktelėjimu <...> taip, kad amžinasis gyvenimas būtų toks, kokia buvo toji suvokimo akimirka, kurios mes ilgėjomės“ (106).

143. Tačiau tokios patirtys nėra nei labai dažnos, nei svarbiausias dalykas. Bendruomeninis gyvenimas šeimoje, parapijoje, vienuolinėje bendruomenėje ar kur nors kitur susideda iš daugybės mažų kasdienių smulkmenų. Šitaip buvo šventojoje bendruomenėje, kurią sudarė Jėzus, Marija ir Juozapas ir kuri paradigmškai atspindėjo trejbinės bendrystės grožį. Šitaip vėliau vyko ir Jėzaus bendruomeniniame gyvenime, kuriuo jis dalijosi su savo mokiniais ir paprastais tautos žmonėmis.

144. Atminkime, kaip Jėzus kvietė mokinius atkreipti dėmesį į detales.

Į mažą smulkmeną, kad per šventę baigėsi vynas.

Į mažą smulkmeną, kad trūksta avies.

Į mažą smulkmeną, kad našlė paaukojo du skatikus.

Į mažą smulkmeną, jog reikia turėti aliejaus atsargos lempai, jei sutuoktinis vėluotų.

Į mažą smulkmeną, kad mokiniai pažiūrėtų, kiek turi duonos.

Į mažą smulkmeną susikūrus laužą kepti žuvį anksti rytą laukiant mokinių.

145. Nedideles meilės smulkmenas puoselėjanti bendruomenė (107), kurios nariai rūpinasi vienas kitu, sukurdami atvirą evangelizacinę aplinką, yra Prisikėlusiojo, pašventinančio ją pagal Tėvo planą, artumo vieta. Dievui dovanojant savo meilę, kartais per tokias nedideles smulkmenas mums leidžiama paguodžiamai patirti Dievą: „Vieną žiemos vakarą kaip paprastai vykdžiau savo nedideles pareigas <...> staiga toluoje išgirdau darnius muzikos instrumento garsus: tada įsivaizdavau gerai apšviestą svetainę, visą spindinčią auksu, elegantiškai apsirengusias merginas, viena kitai sakančias komplimentus ir kitas pasaulietines mandagybes; paskui mano žvilgsnis nukrypo į

vargšę ligonę, kurią prilaikiau. Vietoj gražių muzikos melodijų kartkartėmis išgirdavau vien dejonę <...>. Nepajėgiu išreikšti žodžiais, kas dėjosi mano sieloje; žinau tik, kad Viešpats apšvietė ją tiesos spinduliais, taip pranokusiais tamsų žemiškųjų švenčių spindesį, kad negalėjau patikėti savo laime“ (108).

146. Priešingai vartotojiškam individualizmui, galiausiai atskiriančiam mus nuo kitų vaikantis gerovės, savo šventėjimo kelyje negalime liautis tapatinęsi su Jėzaus troškimu: „Tegu visi bus viena! Kaip tu, Tėve, manyje ir aš tavyje“ (Jn 17, 21).

Nuolatinė malda

147. Galiausiai, nors tai ir atrodo akivaizdu, priminsime, kad šventumas yra nuolatinis atvirumas transcencijai, išreiškiamas malda ir adoracija. Šventasis yra maldingos dvasios žmogus, kuriam reikia bendravimo su Dievu. Tai – žmogus, nepakeliantis dusinančio buvimo uždarame šio pasaulio imanentiškume, bet savo pastangų bei dovanojimosi verpete ilgisi Dievo, pranoksta savo ribas šlovindamas Dievą ir kontempliciuodamas Viešpatį jas išplečia. Netikiu šventumu be maldos, nors ta malda nebūtinai turi būti ilga ar susijusi su intensyviomis emocijomis.

148. Šventasis Kryžiaus Jonas siūlė „rūpintis visada likti Dievo artumoje, realioje, įsivaizduojamoje ar suvienijamoje, kiek tai leidžia atliekama veikla“ (109). Iš esmės tai yra koku nors būdu mūsų kasdieniame gyvenime pasireiškiantis Dievo ilgėjimasis. „Stenkitės nuolatos melstis ir nenustoti per išorinius užsiėmimus. Valgydami, gerdami, kalbėdami su kitais ar dar ką nors darydami, visada troškite Dievo ir būkite prisirišę prie Jo širdimi“ (110).

149. Kad tai būtų įmanoma, vis dėlto būtina turėti ir vien Dievui skirtų akimirku, vienudu su Juo. Pasak šventosios Teresės Avilietės, malda „yra artimas draugiškas bendravimas, dažnas kalbėjimasis vienudu su Tuo, kuris, kaip žinome, mus myli“ (111). Norėčiau pabrėžti, jog tai galioja ne keliems privilegijuotiesiems, bet visiems, nes „visiems reikia tylos, pilnos artumo To, kuris šlovinamas“ (112). Pasitikėjimo kupina malda yra širdies, atviros susitikimui su Dievu veidas į veidą, atsakas, kai visa nutyla, kad būtų galima išgirsti tyloje nuskambantį švelnų Viešpaties balsą.

150. Toje tyloje galima įžvelgti Dvasios šviesoje Viešpaties mums siūlomą šventumo kelią. Kitaip visi mūsų sprendimai gali būti vien „dekoracijos“, kurios, užuot iškėlusios Evangeliją mūsų gyvenime, ją dengs ir slopins. Kiekvienam mokiniui būtina pabūti su Viešpačiu,

įsiklausyti į Jį, mokytis iš Jo, visados mokytis. Jei nesi-klausysime, visi mūsų žodžiai bus niekam nenaudingas triukšmas.

151. Atminkime, kad „kontempliuojant mirusio ir prisikėlusio Jėzaus veidą atkuriamą mūsų žmogystę, net ir suskaldyta gyvenimo vargų ar paženklinta nuodėmės. Neturėtume prisijaukinti Kristaus veido galios“ (113). Todėl leiskite man paklausti: ar yra akimirkų, kai tyloje stoji Viešpaties akivaizdon, nesku-bėdamas pasilieki su Juo ilgėliau, leidi Jam pažvelgti į tave? Ar leidi, kad Jo ugnis uždegtų tavo širdį? Jei neleidi, kad Jis maitintų ją meilės ir švelnumo šiluma, ugnies stokosi ir kaip tada savo liudijimu bei žodžiais galėsi uždegti kitų širdis? O jei priešais Jėzaus veidą jautiesi negebąs leistis būti pagydytas bei perkeistas, įsiskverbk į Viešpaties vidų, į jo žaizdas, nes tai yra dieviškojo gailestingumo buveinė (114).

152. Vis dėlto prašau maldingos tylos nesuprasti kaip bėgimo nuo aplinkinio pasaulio. „Rusas piligrimas“, keliavęs nepaliaujamai melddamasis, pasakoja, kad ši malda neatskyrė jo nuo išorinės tikrovės: „Vieną dieną atsitiko taip, kad visi, kuriuos sutikau, man atrodė tokie vienodai mieli, tarsi būtų mano šeima. <...> Šią šviesą jaučiau ne tik savo sieloje, visas pasaulis man atrodė nepaprastai gražus ir žavus“ (115).

153. Nepranyksta nė istorija. Malda, būtent todėl, kad yra maitinama Dievo dovanos, išliejamos mūsų gyvenime, visada turi pasižymėti gera atmintimi. Dievo ir jo tautos sandoros patirties pagrindas yra Dievo darbų atminimas. Kadangi Dievas panorą įžengti į istoriją, malda kupina prisiminimų – ne tik apreikšto Dievo žodžio, bet ir savo gyvenimo, kitų gyvenimo, to, ką Dievas padarė savo Bažnyčioje, atminimo. Apie tokį dėkingumo persunktą atminimą šv. Ignacas Lojola kalba savo „Kontempliacijoje meilei pasiekti“ (116), kur ragina atminti visa, ką gera esame gavę iš Viešpaties. Melddamasis pažvelk į savo istoriją ir joje atrasi gausybę gailestingumo. Sykiu tai stiprins tavo suvokimą, kad Viešpats tave laiko savo atmintyje ir niekada tavęs neužmiršta. Todėl prasminga prašyti apšviesti net menkiausias savo gyvenimo smulkmenas, kurių Jis irgi neišleidžia iš akių.

154. Maldavimas yra Dievu pasitikinčios, žinančios, kad pati iš savęs ji nieko negali, širdies išraiška. Dievą tikinčios tautos gyvenime daug maldavimų, paženklintų tikėjimo kupino švelnumo bei gilaus pasitikėjimo. Nenuvertinkime prašomosios maldos, dažnai nuraminančios širdį ir padedančios mums toliau viltingai kovoti. Ypač vertinga užtariamoji malda, nes tai yra pasitikėjimo Dievu aktas ir sykiu meilės artimui

apraiška. Kai kurie žmonės, laikydamiesi spiritua-listinių prietarų, mano, kad malda turėtų būti gryna Dievo kontempliacija, neblaškoma jokių nukrypimų į šalį, tarsi brolių vardai ir veidai būtų vengtinas trik-dys. Priešingai, malda labiau patiks Dievui ir labiau prisidės prie šventėjimo, jei ją papildysime užtarimu, taip mėgindami gyventi Jėzaus paliktu dvigubu įsaky-mu. Užtarimu išreiškiamas broliškas įsipareigojimas kitiems, nes juo gebame apkabinti kitų gyvenimą, jų didžiausius būgštavimus ir gražiausias svajones. Kas dosniai atsideda užtarimui, tam tinka Šventojo Rašto žodžiai: „Tai vyras, kuris myli savuosius ir daug mel-džiasi už tautą“ (2 Mak 15, 14).

155. Jei tikrai pripažįstame, kad Dievas yra, tai jo nega-lime nešlovinti – gėrėdamiesi juo tyloje ar aukštinami jį šventiška giesme. Šitaip išreiškiame tai, ką išgyveno palaimintasis Šarlis de Fuko: „Vos įtikėjęs, kad Dievas yra, negalėjau kitaip, kaip gyventi tik dėl jo“ (117). Ke-liaujančios Dievo tautos gyvenime irgi gausu paprastų gryno šlovinimo aktų, kaip antai „piligrimo žvilgsnis, nukreipiamas į atvaizdą, simbolizuojantį Dievo švel-numą bei artumą. Meilė stabteli, kontempliuoja slėpi-nį, mėgaujasi juo tyloje“ (118).

156. Saldesnio už medų (plg. Ps 119, 103) ir aštresnio už bet kokį dviašmenį kalaviją (plg. Žyd 4, 12) Dievo žodžio maldingas skaitymas leidžia mums sustoti įsi-klausyti į Mokytoją, kad jis būtų žibintas mūsų kojoms ir šviesa mūsų takui (plg. Ps 119, 105). Indijos vysku-pai taikliai priminė, kad „pamaldumas Dievo žodžiui nėra viena iš pamaldumo formų, gražus, bet pasirink-tinas dalykas. Jis neatsiejamas nuo krikščioniškojo gy-venimo šerdies ir pačios tapatybės. Dievo žodyje glūdi jėga, galinti perkeisti gyvenimą“ (119).

157. Susitikimas su Jėzumi Šventajame Rašte kreipia-mus į Eucharistiją, kur Dievo žodis tampa veiksmi-ngiausias, nes Eucharistija yra to, kuris yra gyvasis Žo-dis, realus artumas. Būtent čia vienatinis Absoliutas labiausiai žemėje pašlovinamas, nes save aukoja pats Kristus. O priimdami jį per Komuniją, atnaujiname savo sandorą su juo ir leidžiame jam vis labiau įgyven-dinti savo perkeičiamąjį darbą.

Penktas skyrius

KOVA, BUDRUMAS IR ĮŽVALGUMAS

158. Krikščioniškasis gyvenimas yra nuolatinė kova. Norint atsisipirti velnio pagundoms ir skelbti Evange-liją, reikia jėgos ir drąsos. Ši kova yra labai graži, nes leidžia mums švęsti kaskart, kai mūsų gyvenime nu-gali Viešpats.

Kova ir budrumas

159. Galvoje turima ne tik kova su pasauliu ir pasaulio mąstysena, kuri apgauna, atbukina, padaro vidutinybe, stokoja išipareigojimo ir džiaugsmo. Kova neapsiriboja grūmimusi su savo trapumu bei polinkiais (kiekvienam būdingi savi: tingumas, gašlumas, pavydas ir t. t.). Ši kova taip pat yra nuolatinės grumtynės su velniu, blogio kunigaikščiu. Pats Jėzus švenčia mūsų pergalės. Jis džiaugėsi, kai jo mokiniamis pavyko skelbti Evangeliją nugalint piktojo priešinimąsi, ir linksmai sušuko: „Mačiau šėtoną, kaip žaibą krintantį iš dangaus“ (Lk 10, 18).

Daugiau negu mitas

160. Jei į gyvenimą žvelgtume užsispyrėliškai laikydamiesi vien empirinių kriterijų bei atmesdami antgamtinę perspektyvą, velnio egzistavimo nepripažintume. Bet būtent įsitikinimas, kad piktoji galia yra tarp mūsų, leidžia mums suvokti, kodėl blogiui kartais būdinga tokia griaunamoji jėga. Tiesa, bibliniai autoriai turėjo ribotą sąvokų bagažą tam tikrai tikrovei išreikšti ir Jėzaus laikais galėjo, pavyzdžiui, epilepsiją supainioti su demonišku apsidėmimu. Vis dėlto šitai neturėtų duoti pagrindo pernelyg supaprastinti tikrovę tvirtinant, kad visi evangelijose minimi atvejai yra psichinės ligos ir kad galiausiai velnias neegzistuoja ir neveikia. Jo buvimas aptinkamas jau pirmame Šventojo Rašto, kuris baigiasi pergale prieš velnią, puslapyje (120). Negana to, Jėzus palikdamas mums „Tėve mūsų“ panorą, kad ta malda baigtųsi Tėvui skirtu prašymu išgelbėti nuo piktojo. Toje maldoje vartojama ištara žymi ne abstraktų blogį. Tikslus vertimas yra „piktasis“. Šitai nurodo ma mus kamuojanti asmeninė būtybė. Jėzus mokė kasdien prašyti gelbėti, kad jos galia mūsų neužvaldytų.

161. Todėl nemanykime, jog tai – mitas, įvaizdis, simbolis, metafora ar sąvoka (121). Tokia klaida menkina budrumą, skatina aplaidumą ir kelia didesnę pavojų. Velniumi nebūtina mūsų užvaldyti. Jis nuodija mus neapykanta, liūdnumu, pavydu, ydomis. Kai susilpniname gynybą, jis tuo pasinaudoja, kad griautų mūsų gyvenimą, šeimas ir bendruomenes, nes „kaip riaumojantis liūtas slankioja aplinkui, tykodamas ką praryti“ (1 Pt 5, 8).

Budrūs ir pasitikintys

162. Dievo žodis aiškiai ragina mus „išsilaukyti prieš velnio klastas“ (Ef 6, 11) ir užgesinti „visas ugningas piktojo strėles“ (Ef 6, 16). Tai nėra poetiški žodžiai, nes mūsų kelias šventumo link yra nuolatinė kova. Kas to nenori pripažinti, tas žlugs arba taps vidutinybe. Kovai turime Viešpaties duotų galingų ginklų – malda išreiškiamą tikėjimą, Dievo žodžio apmąstymą, Mišių

šventimą, Eucharistijos adoraciją, Sutaikinimo sakramentą, meilės darbus, bendruomeninį gyvenimą, pastangas misionieriauti. Jei visa tai apleidžiame, nesunkiai susiviliojame apgaulingais blogio pažadais, nes, pasak šventojo kunigo Brochero, „kokia nauda, kad Liuciferis žada jums laisvę bei visas savo gėrybes, jei tos gėrybės apgaulingos ir nuodingos?“ (122).

163. Šiame kelyje geriausia atsvara blogiui yra gėrio puoselėjimas, dvasinis brendimas ir augimas meile. Apsisprendus neišjudėti iš mirties taško, tenkintis mažu, nustojus svajoti dosniai atiduoti save Viešpačiui, pasipriešinti neįmanoma. Dar blogiau, kai pasiduodama pralaimėjimo jausmui, nes „kas pradeda nepasitikėdamas, tas jau yra pralaimėjęs pusę mūsų ir užkasa savo talentus. <...> Krikščioniškoji pergalė visada yra kryžius, tačiau kryžius sykiu yra pergalės vėliava, su kovingu švelnumu nešama stojant prieš blogio atakas“ (123).

Dvasinis sugedimas

164. Šventumo kelias yra ramybės ir džiaugsmo, dovanotų Šventosios Dvasios, šaltinis, tačiau sykiu reikalauja, kad žiburiai būtų uždegti (plg. Lk 12, 35) ir liktume budrūs: „Susilauykite nuo visokio blogio“ (1 Tes 5, 22); „budėkite“ (plg. Mk 13, 35; Mt 24, 42); nemiegokite (plg. 1 Tes 5, 6). Mat tas, kas nemano sunkiai nusizengęs Dievo Įstatymui, gali nugrimzti į savotišką kvaišulį ar stingulį. Kadangi neranda nieko, ką galėtų sau prikišti, toks žmogus nepastebi jo gyvenime vis labiau plintančio drungnumo, kuris jį galop sudilina ir sugadina.

165. Dvasinis sugedimas yra blogiau nei nusidėjėlio nuopuolis, nes tai patogus ir savimi patenkintas akluumas, kai galop viskas atrodo leistina – apgaulė, šmeižtas, savanaudiškumas ir gausybė subtilių egocentrizmo formų, nes ir „šėtonas sugeba apsimesti šviesos angelu“ (2 Kor 11, 14). Taip savo dienas užbaigė Saliamonas, tuo metu didysis nusidėjėlis Dovydas mokėjo įveikti savo bėdą. Dėl šios klatingos pagundos, vedančios mus į sugedimą, viename tekste mus išpėjo Jėzus: jis kalbėjo apie iš velnio išlaisvintą žmogų, kuris, manydamas, kad jo gyvenimas nuo dabar bus švarus, yra apsidėdamas kitų septynių piktuju dvasių (plg. Lk 11, 24–26). Dar viename biblijame tekste pavartojamas stiprus įvaizdis: „Šuo sugrižo prie savo vėmalo“ (2 Pt 2, 22; plg. Pat 26, 11).

Ižvalgumas

166. Kaip žinoti, iš kur kyla koks nors dalykas – iš Šventosios Dvasios ar iš pasaulio, ar velnio dvasios? Viešpaties būdas yra išžvelgimas, kuriam neužtenka vien

gero gebėjimo mąstyti bei sveiko proto. Tai taip pat yra dovana, kurios reikia prašyti. Jei kupini pasitikėjimo to prašome Šventosios Dvasios ir sykiu stengiamės šią dovaną plėtoti per malda, apmąstymą, skaitymą ir gerą patarimą, šis dvasinis gebėjimas neabejotinai augs.

Primygtinis poreikis

167. Išvalgumas šiandien tapo ypač būtinas. Mat dabartinis gyvenimas siūlo didžiulių veiklos bei pramogavimo galimybių, o pasaulis šitai pateikia kaip vertingą ir gerą dalyką. Tokiam nuolatiniam dėmesio dirgesiui išstatyti visi, bet pirmiausia jaunuoliai. Vieni metu galima naršyti dviejuose ar trijuose ekranuose ir sąveikauti skirtinguose virtualiuose scenarijuose. Be išmintingo išvalgumo nesunkiai galime tapti tos akimirkos tendencijų šokdinamomis marionetėmis.

168. Šitai ypač svarbu, kai mūsų gyvenime atsiranda naujybė ir reikia spręsti, kas tai – „jaunas vynas“ iš Dievo ar pasaulio ar velnio dvasios apgaulinga naujovė. Kitais atvejais būna priešingai, nes blogio jėgos skatina mus nieko nekeisti, palikti viską, kaip yra, rinktis nejudrumą ir sąstingį, taip trukdoma pūsti Šventajai Dvasiai. Esame laisvi, turime Kristaus laisvę, tačiau jis kviečia ištirti, kas yra mūsų viduje – troškimus, nerimą, baimę, lūkesčius – ir kas vyksta už mūsų – „laiko ženklus“, kad pažintume visapusiškos laisvės kelius: „Visa ištirkite ir, kas gera, palaikykite!“ (1 Tes 5, 21).

Visada Viešpaties šviesoje

169. Išvalgumas būtinas ne tik ypatingomis akimirkomis ar tada, kai reikia gvildinti sunkias problemas, priimti esminius sprendimus. Tai ir kovos įrankis siekiant geriau sekti Viešpačiu. Mums išvalgumo visada reikia, kad gebėtume atpažinti Dievo ir jo malonės metą, neignoruoti Jo įkvėpimų, nenuleisti negirdomis kvietimo augti. Visa tai dažnai vyksta nedidelių ir, regis, nesvarbių dalykų plotmėje, nes didžiadvasiškumas reiškiasi paprastuose bei kasdieniuose dalykuose (124). Ribos tam, kas didu, geriausia ir gražiausia, nebrėžtinios, tačiau dėmesį sykiu būtina telkti į tai, kas maža, į kasdienius išsipareigojimus. Todėl visų krikščionių prašau kasdien nuoširdžiai tirti savo sąžinę kalbant su mus mylinčiu Viešpačiu. Tuo pat metu išvalgumas akina mus atpažinti konkrečias priemones, Viešpaties numatytas savo slėpiningame meilės plane, kad neapsiribotume vien gerais ketinimais.

Antgamtinė dovana

170. Dvasinis išvalgumas tikrai neatmeta žmogiškosios, egzistencinės, psichologinės, sociologinės ar

moralinės išminties pasparties. Tačiau ją pranoksta. Neužtenka net išmintingų Bažnyčios normų. Visada atminkime, kad išvalgumas yra malonė. Net jei ir apima protą bei protingumą, juos pranoksta, nes čia siekiama išvelgti slėpinį vienatinio ir nepakartojamo plano, kurį Dievas numatė kiekvienam žmogui ir kuris įgyvendinamas įvairiuose kontekstuose ir ribotose srityse. Galvoje turima ne laikina gerovė, ne pasitenkinimas padarius ką nors naudinga ir net ne troškimas turėti ramią sąžinę. Galvoje turima mano gyvenimo prasmė mane pažįstančio ir mylinčio Tėvo akivaizdoje, tikroji mano egzistencijos prasmė, kurios niekas geriau nežino nei Jis. Viena žodžiu, išvalgumas veda prie paties nemirtingo gyvenimo šaltinio, prie vienintelio tikrojo Dievo ir jo siūstojo Jėzaus pažinimo (plg. Jn 17, 3). Tai nei reikalauja ypatingo gebėjimo, nei rezervuota protingesniems ir labiau išsilavinusiems. Tėvas noriai apsiereiškia mažutėliams (plg. Mt 11, 25).

171. Nors Viešpats kalba mums įvairiais būdais, mūsų darbo metu, per kitus ir kiekvieną akimirka, vis dėlto negalima atsisakyti ilgiau pasimelsti tyloje, norint geriau suvokti kalbą, išsiaiškinti tikrąją įkvėpimų, kuriuos tariamės gavę, reikšmę, nuramdyti baimę ir Dievo šviesoje iš naujo sudėlioti savo gyvenimo visumą. Taip galime sudaryti sąlygas rasti naujai sintezei, kylančiai iš Dvasios apšviesto gyvenimo.

Kalbėk, Viešpatie

172. Vis dėlto gali būti, kad ir pačioje maldoje vengiame susitikti su Dvasios, kuri veikia kaip nori, laisve. Atmintina, jog maldingas išvalgumas turi remtis nusiteikimu klausytis – Viešpaties, kitų, pačios tikrovės, kuri vis kelia mums klausimus naujais būdais. Tik tie, kurie pasirengę klausytis, turi laisvę atsisakyti savo dalinio ir nepakankamo požiūrio, savo įpročių, savo stereotipų. Tada išties būname pasirengę išgirsti pašaukimą, sugriaunantį visą mūsų saugumą, tačiau vedantį į geresnį gyvenimą, nes neužtenka, kad visa klotųsi gerai, būtų ramu. Gali būti, jog Dievas mums siūlo ką nors daugiau, o mes, apimti tingaus išsiblašymo, to neatpažįstame.

173. Toks nusistatymas klausytis, savaime suprantama, reiškia klusnumą Evangelijai kaip galutiniam kriterijui, taip pat Magisteriumui, kuris ją sergėja ir Bažnyčios lobyne mėgina surasti tai, kas galėtų būti vaisingiausia šiandieniam išganymui. Kalbama ne apie receptų taikymą ar praeities kartojimą: vienodi sprendimai negali būti tinkami visomis aplinkybėmis, ir tai, kas buvo naudinga viename kontekste, nebūtinai duos vaisių kitame. Dvasių išvelgimas išlaisvina mus iš nelankstumo, kuriam nėra vietos Prisikėlusiojo amžinos šiandienos atžvilgiu. Tik Dvasia moka prasiskverbti į tamsiausias

tikrovės kerteles ir atsižvelgti į visus niuansus, kad Evangelijos naujybė išnirtų kitoje šviesoje.

Dovanos ir kryžiaus logika

174. Augimo išvalgumu esminė sąlyga yra mokytis Dievo kantrybės ir jo laiko matų, kurie niekada neatitinka mūsų. Jis neliepia ugniai kristi ant netikinčiųjų (plg. *Lk* 9, 54) nei leidžia uoliesiems ravėti raugių, augančių drauge su kviečiais (plg. *Mt* 13, 29). Negana to, reikalaujama dosnumo, nes „palaimingiau duoti negu imti“ (*Apd* 20, 35). Išvalgumo reikia ne atrasti, ką dar galima išgauti iš gyvenimo, bet pažinti, kaip galėtume geriau atlikti savo užduotį, patikėtą per krikštą, o tai reiškia būti pasirengusiam atsižadėti galbūt net ir visko. Juk laimė yra paradoksali ir geriausias patirtis dovanoja, kai priimame slėpinę logiką, kuri yra ne iš šio pasaulio. Šv. Bonaventūras apie kryžių taip pasakė: „Tai yra mūsų logika“ (125). Kas persiima tokia dinamika, tas neleidžia nujautrinti savo sąžinės ir dosniai atsiveria išvalgumui.

175. Kai Dievo akyse tiriame savo gyvenimo kelius, nuošalyje nepalikime nė vienos srities. Visais gyvenimo aspektais galime toliau augti ir pasiūlyti Dievui kai ką daugiau, net ten, kur patiriame didžiausius sunkumus. Tačiau būtina Šventosios Dvasios prašyti, kad mus išlaisvintų ir išsklaidytų baimę, skatinančią užtvirti Jai kelią į kai kurias mūsų gyvenimo sritis. Kas iš Jos prašo visko, tam Ji ir duoda viską. Šventoji Dvasia nori į mus įžengti ne tam, kad suluošintų ar silpnintų, bet kad dovanotų pilnatvę. Tai leidžia mums suvokti, jog išvalga yra ne pasipūtėliška savianalizė, egoistinė savistaba, bet tikras išėjimas iš savęs link Dievo slėpimo, išėjimas, padedantis mums įgyvendinti užduotį, kuriai esame pašaukti brolių labui.

176. Trokštu, kad šiuos apmąstymus vainikuotų Marija, nes ji kaip niekas kitas gyveno Jėzaus palaiminimais. Ji virpėjo iš džiaugsmo Dievo artybėje, laikė viską savo širdyje ir leidosi perveriama kalavijo. Ji yra šventoji tarp šventųjų, labiausiai palaimintoji, rodančioji šventumo kelią ir juo lydinčioji. Jai ne vis tiek, kai parkrentame ir liekame gulėti, ir kartais ji neteisdamai paima mus į savo rankas. Kalbėjimasis su ja mus paguodžia, išlaisvina ir šventina. Motinai nereikia daug žodžių, jai nereikia per daug aiškinti, kas mums nutiko. Užtenka vis sušnibždėti: „Sveika, Marija...“

177. Tikiuosi, kad šie puslapiai padės visai Bažnyčiai stengtis skatinti šventumo troškimą. Prašykime, kad Šventoji Dvasia įkvėptų mums karštą troškimą būti šventiems didesnei Dievo garbei, ir šiuo atžvilgiu dra-

sinkime vienas kitą. Tada dalysimės laime, kurios pasaulis neįstengs iš mūsų atimti.

Duota Romoje, prie šventojo Petro, 2018-ųjų, mano pontifikato šeštųjų metų, kovo 19-ąją, per Šv. Juozapo iškilnę.

Pranciškus

Nuorodos

(66) Plg. Homilija per šv. Mišias Šv. Mortos namuose (2014 06 09): *L'Osservatore Romano*, 2014 06 10, p. 8.

(67) Antro ir trečio palaiminimo seka įvairiose tekstinėse tradicijose įvairuoja.

(68) Dvasinės pratybos, 23d.

(69) *Manoscritto C*, 12 r: *Opere complete*, Roma 1997, 247.

(70) Nuo Bažnyčios tėvų laikų Bažnyčia brangina ašarų dovaną, kaip liudija graži malda *Ad petendam compunctionem cordis*: „Visagalis ir gailestingiausias Dieve, tu padarei, kad iš uolos ištrykštų gyvojo vandens šaltinis ištroškusiai tautai. Padaryk, kad iš mūsų kietos širdies ištekėtų atgailos ašaros, idant galėtume apverkti savo nuodėmes ir per tavo gailestingumą gauti jų atleidimą“ (*Missale Romanum*, ed. typ. 1962, p. 110)

(71) Katalikų Bažnyčios katekizmas, 1789; plg. 1970.

(72) Ten pat, 1787.

(73) Juodinimas ir šmeižtas yra tarsi teroristinis aktas: numetama bomba, padaroma žalos, o teroristas laimingai ir ramiai pasišalina. Tai labai toli nuo taurumo to, kuris ateina nuoširdžiai pasikalbėti veidas į veidą galvodamas apie kito gerį.

(74) Kartais būtina kalbėti apie brolio ar sesers sunkumus. Tokiais atvejais gali pasitaikyti, kad vietoje objektyvaus fakto perteikiama interpretacija. Emocijos iškreipia konkrečią fakto tikrovę, paverčia ją interpretacija ir galiausiai ji perteikiama subjektyviai. Taip tikrovė sugriaunama ir kito tiesa negerbiama.

(75) Apašt. parag. *Evangelii gaudium* (2013 11 24), 218: AAS 105 (2013), 1110.

(76) Ten pat, 239: 1116.

(77) Ten pat, 227, 1112.

(78) Enciklika *Centesimus annus* (1991 05 01), 41c: AAS 83 (1991), 844–845.

(79) Apaštališkasis laiškas *Novo millennio ineunte* (2001 01 06), 49: AAS 93 (2001), 302.

(80) Ten pat.

(81) Bulė *Misericordiae Vultus* (2015 04 11), 12: AAS 107 (2015), 407.

(82) Atminkime, kaip sureagavo gailestingasis samarietis, pakelyje aptikęs plėšikų paliktą pusgyvį vyrą.

(83) Kanados katalikų vyskupų konferencijos Socialinių reikalų komisija. Atviras laiškas parlamento nariams *The Common Good or Exclusion: A Choice for Canadians* (2001 02 01), 9.

(84) 5-oji visuotinė Lotynų Amerikos ir Karibų regiono

- vyskupų konferencija, remdamasi nuolatiniu Bažnyčios mokymu, mokė, kad žmogus „visais savo egzistencijos tarpniais nuo prasidėjimo iki natūralios mirties ir po mirties visada yra šventas“ ir kad jo gyvybė gintina „visais jos tarpniais nuo prasidėjimo iki natūralios mirties“ (*Documento di Aparecida*, 2007 06 29, 388; 464).
- (85) *Regula*, 53, 1: *PL* 66, 749.
- (86) Plg. ten pat, 53, 7: *PL* 66, 750.
- (87) Ten pat, 53, 15: *PL* 66, 751.
- (88) *Bulė Misericordiae Vultus* (2015 04 11), 9: *AAS* 107 (2015), 405.
- (89) Ten pat, 10: *AAS* 107 (2015), 406.
- (90) Posinod. apašt. parag. *Amoris laetitia* (2016 03 19), 311: *AAS* 108 (2016), 439.
- (91) Apašt. parag. *Evangelii gaudium* (2013 11 24), 197: *AAS* 105 (2013), 1103.
- (92) Plg. *Summa theologiae*, II-II, q. 30, a. 4.
- (93) Ten pat, ad 1.
- (94) *Cristo en los Pobres*. Madrid 1981, 37–38.
- (95) Esama daug bauginimo formų, kurios, net jei atrodo elegantiškos bei pagarbios ir labai dvasinės, kitų savivertei padarė didelės žalos.
- (96) *Cautele*, 13: *Opere*, Roma 1979⁴, 1070.
- (97) Ten pat.
- (98) *La Misericordia Divina nella mia anima. Diario della beata Suor Faustina Kowalska*. Città del Vaticano 1996, 132.
- (99) Šv. Tomas Akvinietis. *Summa theologiae*, I-II, q. 70, a. 3.
- (100) Apašt. parag. *Evangelii gaudium* (2013 11 24), 6: *AAS* 105 (2013), 1221.
- (101) Siūlau kalbėti šv. Tomui Morui priskiriamą malda: „Suteik man, Viešpatie, gerą virškinimą ir ką nors, ką galima virškinti. Suteik man kūno sveikatos ir būtino gero nusiteikimo ją palaikyti. Suteik man paprastą sielą, mokančią branginti visa, kas gera, ir lengvai neišgąsdinamą blogio, bet surandančią priemonių vėl viską sustatyti į savo vietas. Duok man sielą, nepažįstančią nuobodulio, murmėjimo, dūsavimo ir aimanavimo nei per didelio rūpinimosi tuo trukdančiu dalyku, vadinamu *aš*. Dovanok man, Viešpatie, humoro jausmą. Suteik malonę suprasti sąmojų ir gyvenime atrasti džiaugsmo bei gebėti juo dalytis su kitais.“
- (102) Posinod. apašt. parag. *Amoris laetitia* (2016 03 19), 110: *AAS* 108 (2016), 354.
- (103) Apašt. parag. *Evangelii nuntiandi* (1975 12 08), 80: *AAS* 68 (1976), 73. Įdomu konstatuoti, kad šiame tekste palaimintasis Paulius VI džiaugsmą artimai sieja su *parresia*. Apgailėstaudamas dėl „džiaugsmo ir vilties stokos“, jis aukština „žavų ir malonų evangelizavimo džiaugsmą“, susiedamas jį su „vidiniu pakilimu, kurio niekas ir niekada negali nuslopinginti“. Tai laiduoja, kad pasaulis išgirs Evangeliją „ne iš liūdnu ir netekusių drąsos“ skelbėjų. Šventaisiais 1975-aisiais metais Paulius VI džiaugsmui paskyrė apaštališkąjį paraginimą *Gaudete in Domino* (1975 05 09): *AAS* 67 (1975), 289–322.
- (104) *Cautele*, 15: *Opere*, Roma 1979⁴, 1072.
- (105) Šv. Jonas Paulius II. Posinod. apašt. parag. *Vita consecrata* (1996 03 25), 42: *AAS* 88 (1996), 416.
- (106) *Confessioni*, IX, 10, 23–25: *PL* 32, 773–775.
- (107) Ypač noriu priminti tris raktinius žodžius: „prašau, ačiū, atsiprašau“, nes „laiku pasakyti tinkami žodžiai diena iš dienos saugo ir kursto meilę“ (Posinod. apašt. parag. *Amoris laetitia* [2016 03 19], 133: *AAS* 108 [2016], 363).
- (108) Šv. Kūdikėlio Jėzaus Teresė. *Rankraštis C*, 29 v–30 r: *Opere complete*, Roma 1997, 269.
- (109) *Gradi de perfezione*, 2: *Opere*, Roma 1979⁴, 1079.
- (110) Šv. Kryžiaus Jonas. *Consigli per raggiungere la perfezione*, 9: *Opere*, cit., 1078.
- (111) *Vita di S. Teresa di Gesù scritta da lei stessa*, 8, 5: *Opere*, Roma 1981, 95.
- (112) Šv. Jonas Paulius II. Apaštališkasis laiškas *Oriente lumen* (1995 05 02), 16: *AAS* 87 (1995), 762.
- (113) Kalba per susitikimą su Italijos Bažnyčios 5-ojo susirinkimo dalyviais (Florencija, 2015 11 10): *AAS* 107 (2015), 1284.
- (114) Plg. Šv. Bernardas. *Sermones in Canticum Cantorum* 61, 3–5: *PL* 183, 1071–1073.
- (115) *Racconti di un pellegrino russo*. Milano 1979³, 41; 129.
- (116) Plg. Dvasinės pratybos, 230–237.
- (117) *Lettera a Enrico de Castries* (1901 08 14): Charles de Foucauld. *Opere spirituali. Antologia*. Roma 1983⁵, 623.
- (118) 5-oji visuotinė Lotynų Amerikos ir Karibų regiono vyskupų konferencija. *Documento di Aparecida* (2007 06 29), 259.
- (119) Indijos katalikų vyskupų konferencija. 21-osios plenarinės asamblėjos baigiamasis pareiškimas (2009 02 18), 3.2.
- (120) Plg. Homilija per šv. Mišias Šv. Mortos namuose (2013 10 11): *L'Osservatore Romano*, 2013 10 12, p. 12.
- (121) Plg. Pal. Paulius VI. Katechezė per bendrąją audienciją (1972 11 15): *Insegnamenti X* (1972), 1168–1170: „Vienas iš didžiausių poreikių yra gynimasis nuo blogio, kurį vadiname demonu. <...> Blogis nėra vien trūkumas, tai – veiksmingumas, gyva dvasinė, sugedusi ir gadinanti būtybė. Baisi tikrovė. Slėpinga ir bauginanti. Kas šios tikrovės egzistenciją neigia, tas yra kitapus biblinio ir bažnytinio mokymo ribų, lygiai kaip ir tas, kuris ją laiko savarankišku pradū, nekylančiu, kaip ir visa kūrinių, iš Dievo, ir tas, kuris ją aiškina kaip netikrą tikrovę, kaip mūsų bėdų nežinomų priežasčių išgalvotą, fantastišką suasmeninimą.“
- (122) José Gabriel del Rosario Brochero. *Predica delle bandiere*: Argentinos vyskupų konferencija. *El Cura Brochero. Cartas y sermones*. Buenos Aires 1999, 71.
- (123) Apašt. parag. *Evangelii gaudium* (2013 11 24), 85: *AAS* 105 (2013), 1056.
- (124) Šventojo Ignaco Lojolos kapą puošia išmintinga epitafija: „*Non coerceri a maximo, contineri tamen a minimo divinum est*“ (Dieviška yra nebūti ribojamam to, kas didžiausia, ir būti tame, kas mažiausia).
- (125) *Collationes in Hexaemeron*, 1, 30.

Popiežius Pranciškus

Tikėjimo išpažinimas ir visuotinė malda

2018 m. vasario 14 d.

Labai diena, nors šiandien oras nelabai malonus. Tačiau jei sieloje džiaugsmas, diena visada būna gera. Taigi labai diena! Šiandien audiencija vyksta dviejose vietose: dėl oro sąlygų audiencijų salėje yra nedidelė ligonių grupė, o mes esame čia. Tačiau mes matome jus ir jie mato mus vaizdo ekrane. Pasveikinkime jus aplodismentais.

Tęsiame katechezę apie Mišias. Biblijos skaitinių klausymasis, po to einanti homilija – su kuo tai susiję? Tai susiję su teise: Dievo tautos dvasine teise gausiai priimti iš Dievo žodžio lobyno (plg. *Ordo Lectionum Missae: Praenotanda*, 45). Eidami į Mišias kiekvienas iš mūsų turime teisę visapusiškai priimti Dievo žodį: aiškiai perskaitytą, tinkamai pasakytą, vėliau gerai išaiškintą homilijoje. Tai yra teisė! O jei Dievo žodis gerai neperskaitomas, jei diakonas, kunigas ar vyskupas nepamokslauja su užsidegimu, tuomet tikintiesiems atimama ši teisė. Turime teisę išgirsti Dievo žodį. Viešpats kalba visiems, ganytojams ir tikintiesiems. Jis beldžiasi į Mišių dalyvių širdis, pagal kiekvieno gyvenimo sąlygas, amžių, situacijas. Viešpats paguodžia, pašaukia, daigina naujo ir sutaikinto gyvenimo daigus. Tai vyksta per Jo žodį. Jo žodis beldžiasi į širdį ir ją perkeičia!

Todėl tylos momentas po homilijos leidžia priimtam grūdai įsitvirtinti širdyje, kad rastųsi intencija ištikimai laikytis to, ką Dvasia įkvepia kiekvienam žmogui. Po homilijos būna tyla. Čia reikia išlaikyti deramą tylą, o kiekvienas turi apsvarstyti, ką išgirdo.

Kaip Mišios tęsiamos po šios tylos? Asmeninis tikėjimo atsakas įtraukiamas į Bažnyčios Tikėjimo išpažinimą, kuris išreiškiamas Tikėjimo simboliu. Mišiose visi išpažįstame tikėjimą. Visos tikinčiųjų bendruomenės kalbamas Tikėjimo simbolis išreiškia bendrą atsaką į tai, ką drauge girdėjome per Dievo žodį (plg. Katalikų Bažnyčios katekizmas, 185–197). Yra esminė sąsaja tarp klausymosi ir tikėjimo. Tarp jų yra vienybė. Iš tikrųjų tikėjimas kyla ne iš žmogaus įsivaizdavimo, bet, kaip šv. Paulius primena, „iš klausymo, klausymas – kai skelbiamas Kristaus žodis“ (*Rom 10, 17*). Tikėjimas maitinamas klausymu ir veda į sakramentą. Tikėjimo išpažinimas liturginiame susirinkime yra tam, kad žmonės „prisimintų tikėjimo tiesas prieš pradėdami aukos liturgiją“ (Bendrieji Romos mišiolų nuostatai, 43).

Tikėjimo simbolis susieja Eucharistiją su Krikštu, primamą „Vardan Dievo – Tėvo ir Sūnaus, ir Šventosios Dvasios“, ir primena, kad sakramentus reikia suprasti Bažnyčios tikėjimo šviesoje.

Atsakas į Dievo žodį, priimtą su tikėjimu, išreiškiamas bendra malda, vadinama *Visuotine malda*, nes ji apima Bažnyčios ir pasaulio reikalus (plg. Bendrieji Romos mišiolų nuostatai, 69–71; plg. *Ordo Lectionum Missae: Praenotanda*, 30–31). Ji taip pat vadinama „tikinčiųjų malda“.

Vatikano II Susirinkimo tėvai norėjo gražinti šią maldą po Evangelijos ir homilijos, ypač sekmadieniais ir švenčių dienomis, kad dalyvaujant Dievo tautai būtų „maldaujama už šventąją Bažnyčią, už mūsų valdžią ir įvairių reikalų slegiamus asmenis, už visus žmones bei už viso pasaulio išganymą“ (Konstitucija *Sacrosanctum Concilium*, 53; plg. *1 Tim 2, 1–2*). Todėl, vadovaujami kunigo, kuris padaro įžangą ir pabaigia, „visi susirinkusieji, vykdydami savosios kunigystės pareigas, meldžiasi už visus žmones“ (Bendrieji Romos mišiolų nuostatai, 45). Po diakono ar skaitovo skelbiamų atskirų intencijų tikinčiųjų susirinkimas vieningu balsu prašo: „Išklausyk mus, Viešpatie.“

Prisiminkime, ką Viešpats Jėzus mums pasakė: „Jei pasiliksite manyje ir mano žodžiai pasiliks jumyse, – jūs prašysite, ko tik norėsite, ir bus jums suteikta“ (*Jn 15, 7*). Bet mes tuo netikime, nes mūsų tikėjimas menkas. Tačiau Jėzus sako, kad jei turėtume tikėjimą kaip garstyčios grūdelį, viską gautume. „Prašykite, ko norite, ir visa jums bus duota.“ Šiuo momentu per visuotinę maldą po Tikėjimo išpažinimo yra laikas prašyti Viešpaties svarbiausių dalykų, to, ko mums reikia, ko norime. „Jums bus duota“, vienu ar kitu būdu, bet „bus duota“. Viešpats pasakė: „Tikinčiam viskas galima.“ Ką atsakė tas vyras, kuriam Viešpats skyrė šiuos žodžius? Jis atsakė: „Tikiu! Padėk mano netikėjimui.“ Mes taip pat galime pasakyti: „Viešpatie, aš tikiu. Bet padėk mano menkam tikėjimui.“ Turime melstis tikėjimo dvasia: „Tikiu, Viešpatie, padėk mano netikėjimui.“ Tačiau pasaulietiška logika grįsti poreikiai nekyla į dangų, sutelkti į save patį prašymai lieka neišklausyti (plg. *Jok 4, 2–3*). Tos intencijos, kuriomis tikintieji kviečiami melstis, turi įvardyti konkrečius bažnytinės bendruomenės ir pasaulio poreikius, vengiant sąlyginių ir trumparegiškų formuluočių. Visuotinė malda, kuria baigiama Žodžio liturgija, ragina mus žvelgti Dievui, besirūpinančiam visais savo vaikais, būdingu žvilgsniu.

Eucharistijos liturgija: atnašavimas

2018 m. vasario 28 d.

Tešiamė katechezės apie šventąsias Mišias. Pastaruoju metu katechezėse kalbėjome apie Žodžio liturgiją – po jos eina pamatinė Mišių dalis, Eucharistijos liturgija. Joje per šventuosius ženklus Bažnyčia sudabartina Naujosios Sandoros auką, kurią Jėzus užantspaudavo ant Kryžiaus altoriaus (plg. Konstitucija *Sacrosanctum Concilium*, 47). Kryžius buvo pirmasis krikščionių altorius, ir kai artinamės prie altoriaus švęsti Mišių, mūsų atmintis krypsta į Kryžiaus altorių, kur buvo paaukota pirmoji auka. Kunigas, Mišiose atstovaujantis Kristui, daro tai, ką pats Kristus darė ir patikėjo mokiniam per Paskutinę vakariene: jis ėmė duoną ir taurę, dėkojo, davė mokiniam tardamas: „Imkite, valgykite, gerkite; tai yra mano Kūnas; tai yra taurė mano Kraujo; tai darykite mano atminimui.“

Bažnyčia, būdama klusni Jėzaus paliepipimams, sutvarkė Eucharistijos liturgiją pagal *momentus, atitinkančius Kančios išvakarėse Jėzaus ištartus žodžius ir įvykdytus veiksmus*. Per *atnašų paruošimą* prie altoriaus atnešama duona ir vynas, tai yra tie elementai, kuriuos Kristus paėmė į savo rankas. Per *Eucharistijos maldą* dėkojame Dievui už visą atpirkimo darbą, o atnašos tampa Jėzaus Kristaus Kūnu ir Krauju. Po to eina Duonos laužymas ir Komunija, per kurią išgyvename apaštalių, priėmusių eucharistines dovanas iš paties Jėzaus rankų, patirtį (plg. Bendrieji Romos mišiolio nuostatai, 48).

Pirmasis Jėzaus gestas „jis paėmė duonos ir taurę vyno“ atitinka *atnašų paruošimą*. Tai pirmoji Eucharistijos liturgijos dalis. Pagirtina tai, kad tikintieji atneša duoną ir vyną kunigui, nes jie simbolizuoja Eucharistijai susibūrusios Bažnyčios dvasinę auką. Gera, kad tikintieji patys atneša duoną ir vyną prie altoriaus. „Nors tikintieji duoną ir vyną liturgijai dabar neša jau ne savo gamintą, kaip senovėje, tačiau pats atnešimas dvasiniu atžvilgiu yra labai prasmingas ir vertingas“ (Bendrieji Romos mišiolio nuostatai, 49). Šiuo požiūriu reikšminga tai, kad šventindamas kunigą vyskupas duoda jam duoną ir vyną sakydamas: „Priimk iš šventosios tautos atnašas Eucharistijos aukai“ (Romos pontifikalas – vyskupu, kunigų ir diakonų šventimai). Dievo tauta, atnešanti atnašas, duoną ir vyną, didžiąją atnašą Mišioms! Todėl per duonos ir vyno ženklus tikinčioji liaudis sudeda tinkamą atnašą į kunigo rankas, kuris padeda jas ant altoriaus, arba Viešpaties stalo, „prie kurio atliekama visa aukos liturgija“ (Bendrieji Romos mišiolio nuostatai, 49). Taigi Mišių centras yra altorius, o altorius yra Kristus; reikia visuomet žvelgti į altorių, kuris yra Mišių centre. Per „žemės ir žmogaus darbo vaisių“ išreiškiamas tikinčiųjų įsipareigojimas pa-

klusti dieviškajam Žodžiui ir save paaukoti kaip „visagaliau Tėvui priimtina auka“ jo „šventosios Bažnyčios labui“. „Tikinčiųjų gyvenimas ir Dievo garbinimas, jų kančios, maldos ir darbai jungiasi su Kristaus gyvenimu ir Jo Dievo garbinimu, kančiomis, maldomis ir darbais, su Jo visa apimančia auka ir tuo būdu įgyja naują vertę“ (Katalikų Bažnyčios katekizmas, 1368).

Žinoma, mūsų atnaša yra maža, tačiau Kristui reikia šio mažo dalyko. Viešpats iš mūsų prašo mažo, o duoda mums tai daug. Jis prašo mažai. Jis prašo mūsų geros valios kasdienos gyvenime; prašo atviros širdies; prašo, kad siektume būti geresni ir priimtume Jį, besiaukojantį mums Eucharistijoje; Jis prašo mūsų tų simbolių atnašų, kurios taps Jo Kūnu ir Krauju. Šis maldos atnašos judesys vaizduojamas smilkalais, kurie apimti liepsnos skleidžia kylančius aukštyn kvapnius dūmus. Atnašų pasmilkymas iškilmių dienomis, kryžiaus ir altoriaus, kunigo ir kunigiškos tautos pasmilkymas regimai išreiškia atnašavimo ryšį, per kurį šios tikrovės suvienijamos su Kristaus auka (Bendrieji Romos mišiolio nuostatai, 51). Nepamirškite, altorius yra Kristus, tačiau jis visuomet nurodo tą pirminį altorių, Kryžių; ant altoriaus, kuris yra Kristus, atnešame savo menkas dovanas, duoną ir vyną, kurios taps didingos: taps pačiu Jėzumi, atsiduodančiu dėl mūsų.

Visa tai taip pat išreiškiama *atnašų malda*. Joje kunigas prašo Dievo priimti Bažnyčios aukojamas atnašas, maldoje kviesdamas, kad įvyktų tas ypatingas apsikeitimas tarp mūsų vargingumo ir jo turtingumo. Duonoje ir vyne aukojame jam mūsų gyvenimo atnašą, kad ji galėtų būti Šventosios Dvasios perkeista į Kristaus auką ir su Juo taptų vienintele Tėvui patinkančia dvasine auka. Atnašų malda užbaigia jų paruošimą ir parengia mus Eucharistijos maldai (plg. Bendrieji Romos mišiolio nuostatai, 53). Tegu *savęs dovanojimo dvasinumas*, kurio mus moko šis Mišių momentas, nušvies mūsų dienas, mūsų santykius su kitais, mūsų daromus dalykus, patiriamus kentėjimus ir padės mums kurti žemišką miestą Evangelijos šviesoje.

Eucharistijos malda

2018 m. kovo 7 d.

Tešiamė katechezės apie šventąsias Mišias, o šioje katechezėje sutelksime dėmesį į *Eucharistijos maldą*. Pasibaigus duonos ir vyno atnašavimo apeigoms, prasideda *Eucharistijos malda*, kuri yra centrinis Mišių šventimo momentas, vedantis į šventąją Komuniją. Ji

atitinka tai, ką pats Jėzus darė būdamas su apaštalais prie stalo per Paskutinę vakarienę, kai jis „sukalbėjo padėkos malda“ už duoną, po to už vyno taurę (plg. *Mt 26, 27; Mk 14, 23; Lk 22, 17. 19; 1 Kor 11, 24*); jo dėkojimas atgyja kiekvieną kartą, kai švenčiame Eucharistiją, ir sujungia mus su jo išganymo auka.

Šioje išskilmingoje maldoje – o Eucharistijos malda yra išskilminga – Bažnyčia išreiškia tai, ką ji vykdo švenčdama Eucharistiją, parodo priežastį, dėl ko Eucharistija švenčiama; ji išreiškia bendrystę su Kristumi, tikrai esančiu konsekruotoje duonoje ir vyne. Pakvietęs žmones kelti širdis į Viešpatį ir jam dėkoti, kunigas garsiai sako malda visų dalyvaujančiųjų vardu, kreipdamasis į Tėvą per Jėzų Šventojoje Dvasioje. „Šios maldos tikslas – kad visi čia susirinkę tikintieji jungtųsi su Kristumi, išpažindami Dievo didybę ir aukodami auką“ (Bendrieji Romos mišiolų nuostatai, 54). Kad būtų galima jungtis, reikia suprasti. Todėl Bažnyčia norėjo švesti Mišias žmonėms suprantama kalba, kad kiekvienas galėtų įsitraukti į šlovinimą ir į šią didžią malda drauge su kunigu. Nes „Kristaus auka ir Eucharistijos auka yra viena vienintelė auka“ (Katalikų Bažnyčios katekizmas, 1367).

Mišiole yra skirtingos Eucharistijos maldos formulės. Jas visas sudaro būdingi dėmenys, kuriuos dabar norėčiau priminti (plg. Bendrieji Romos mišiolų nuostatai, 55; Katalikų Bažnyčios katekizmas, 1352–1354). Visos maldų formulės yra labai gražios. Pirmiausia yra *Dėkojimo giesmė*, tai dėkojimas už Dievo dovanas, labiausiai už tai, jog atsiuntė savo Sūnų kaip Išganytoją. Dėkojimo giesmė baigiasi *pritarimo giesme* (aklamacija) „Šventas“, ji paprastai giedama. Gražu giedoti „Šventas“: „Šventas, šventas, šventas Viešpats.“ Gražu tai giedoti. Visas tikinčiųjų susirinkimas vieningu balsu gieda drauge su angelais ir šventaisiais šlovindamas ir garbindamas Dievą.

Po to šaukiamasi Dvasios, kad ji savo galia pašventintų duoną ir vyną. Mes kviečiame Dvasią, kad ji ateitų ir kad duonoje ir vyne būtų Jėzus. Šventosios Dvasios veikimas ir kunigo ištariamų Kristaus žodžių veiksmingumas iš tikrųjų sudabartina duonos ir vyno pavidalais Jo Kūną ir Kraują, ant kryžiaus kartą visiems laikams paaukotą auką (Katalikų Bažnyčios katekizmas, 1375). Jėzus labai aiškiai tai pasakė. Pradžioje girdėjome, kaip šventasis Paulius perduoda Jėzaus žodžius: „Tai mano Kūnas, tai mano Kraujas.“ „Tai mano Kraujas, tai mano Kūnas.“ Tai pasakė pats Jėzus. Mes neturėtume savotiškai mąstyti: „Bet kaip taip gali būti...“ Tai Jėzaus Kūnas. Tuo viskas pasakyta! Mums į pagalbą ateina tikėjimas; tikėjimo aktu tikime, kad tai yra Jėzaus Kūnas ir Kraujas. Tai yra „tikėjimo slėpinys“, kaip sakome po konsekracijos. Kunigas sako: „Tikėjimo slėpinys“, o mes atsiliepiame pritardami. Atmindama Viešpaties mirtį ir

prisikėlimą, laukdama jo šlovingo sugrįžimo, Bažnyčia aukoja Tėvui dangų ir žemę sutaikinančią auką. Ji aukoja vėlykinę Kristaus auką aukodamasi su juo pati ir prašydama Šventosios Dvasios galia tapti „Kristuje vienu kūnu ir viena siela“ (plg. III Eucharistijos malda; Konstitucija *Sacrosanctum Concilium*, 48; Bendrieji Romos mišiolų nuostatai, 55). Bažnyčia nori būti suvienyta su Kristumi ir tapti vienu kūnu ir viena dvasia su Viešpačiu. Tai yra sakramentinės Komunijos malonė ir vaisius: maitinamės Kristaus Kūnu, kad jį valgydami taptume šiandien pasaulyje gyvenančiu jo Kūnu.

Tai yra bendrystės slėpinys: Bažnyčia vienijasi su Kristaus auka ir jo užtarimu. „Katakombų piešiniuose ne kartą vaizduojama ypatinga Bažnyčios laikyseną – kaip besimeldžiančios, plačiai rankas iškėlusios moters. Kaip Kristus, kuris ant kryžiaus ištiesė rankas, Bažnyčia per Jį, su Juo ir Jame aukojasi už visus žmones ir juos užtaria“ (KBK, 1368). Bažnyčia yra besimeldžiančioji, ji meldžiasi. Gražu galvoti, kad Bažnyčia yra besimeldžianti, kad ji meldžiasi. Apaštalų darbų knygoje pasakojama, kaip Petruui būnant kalėjime krikščionių bendruomenė „karštai meldėsi už jį“. Tai besimeldžianti Bažnyčia, maldinga Bažnyčia. Dalyvaudami Mišiose mes būname besimeldžianti Bažnyčia.

Eucharistijos maldoje prašoma suburti visus Dievo vaikus tobula meile vienybėje su popiežiumi ir vyskupu, paminint jų vardus ir taip pažymint, kad švenčiame kartu su visuotine Bažnyčia ir daline Bažnyčia. Malda kaip auka atnašaujama Dievui už visus Bažnyčios narius, gyvus ir mirusius, laukiant palaimintosios vilties ir amžinojo dangaus paveldo drauge su Mergele Marija (KBK 1369–1371). Nė vienas ir niekas neužmirštamasis Eucharistijos maldoje, viskas pavedama Dievui – tai primenama malda užsklendžiančioje doksologijoje. Nė vienas nepamirštamasis. Jei turiu giminių ar draugų, kurie vargsta arba yra iškeliavę iš šio pasaulio į kitą, galiu paminėti juos šiuo metu vidujai ir tyliai, taip pat galiu užrašyti tą vardą, kad jis būtų ištartas garsiai „Tėve, kiek turiu sumokėti, kad būtų paminėtas tas vardas?“ – „Nieko.“ Ar suprantama? Nieko! Už Mišias nemokama. Mišios yra Kristaus auka, kuri aukojama dovanai. Atpirkimas duodamas dovanai. Jei nori paaukoti, paaukok, bet tai ne užmokestis. Svarbu tai suprasti.

Ši nustatyta maldos formuluotė gali mums atrodyti kiek svetima, išties tai senovinė formulė, tačiau gerai suprasdami jos reikšmę tikrai tinkamiau galėsime joje dalyvauti. Ji iš tikrųjų išreiškia visa tai, ką vykdomė švenčdami Eucharistiją. Negana to, ji mus moko trijų nuostatų, kurių mums, kaip Jėzaus mokiniams, neturi niekuomet pristigti. Trys nuostatos: pirma, išmokti *visuomet ir visur dėkoti*, ne tik tam tikromis progomis, kai gerai sekasi;

antra, savo gyvenimą paversti laisvai dovanojama meilės dovana; trečia, kurti konkrečią bendrystę Bažnyčioje ir su kiekvienu žmogumi. Taigi kertinė Mišių malda mus moko po truputį visą savo gyvenimą paversti „eucharistija“, tai yra dėkojimu.

„Tėve mūsų“ ir duonos laužymas

2018 m. kovo 14 d.

Tęsiame katechezes apie šventąsias Mišias. Per Paskutinę vakarienę, kai Jėzus paėmė duoną ir taurę vyno, padėkojo Dievui, žinome, kad jis „laužė duoną“. Mišių Eucharistijos liturgijoje šis veiksmas atitinka „duonos laužymą“, po kurio eina Viešpaties išmokyta malda „Tėve mūsų“.

Taip prasideda Komunijos apeigos: bendruomenei drauge kalbant „Tėve mūsų“, tęsiasi Eucharistijos maldos gyrius ir maldavimai. Tai nėra tik viena iš daugelio krikščionių maldų, bet *Dievo vaikų malda*: tai didi Jėzaus išmokyta malda. „Tėve mūsų“ buvo mums perduota Krikšto dieną ir leidžia patirti Jėzaus Kristaus jauseną. Melsdamiesi „Tėve mūsų“ malda, meldžiamės panašiai kaip Jėzus. Šia malda Jėzus meldėsi ir mokė jos mus; kai mokiniai jo paprašė: „Viešpatie, išmokyk mus melstis kaip tu“, Jėzus meldėsi šitaip. Kaip gražu melstis panašiai kaip Jėzus! Jo dieviškojo mokymo išugdyti drįstame kreiptis į Dievą, vadindami jį Tėvu, nes esame atgimę kaip jo vaikai per vandenį ir Šventąją Dvasią (plg. *Ef* 1, 5). Nė vienas iš tikrųjų negalėtų kreiptis į jį familiariai *Abba* – „Tėve“, jei nebūtų Dievo pagimdytas, be Šventosios Dvasios įkvėpimo, apie kurį moko šventasis Paulius (*Rom* 8, 15). Turėkime omenyje: nė vienas negali kreiptis „Tėve“ be Šventosios Dvasios įkvėpimo. Kaip dažnai pasitaiko žmonių, kurie taria „Tėve mūsų“, bet nesuvokia, ką sako. Taip, jis yra Tėvas, bet ar jauti sakydamas „Tėve“, kad jis yra Tėvas, tavo Tėvas, žmonijos Tėvas, Jėzaus Kristaus Tėvas? Ar turi ryšį su šiuo Tėvu? Kai meldžiamės „Tėve mūsų“, užmezgame ryšį su mus mylinčiu Tėvu, tačiau šį ryšį laiduoja Dvasia, ji leidžia jausti, kad esame Dievo vaikai.

Kokia dar malda geriau negu Jėzaus išmokytoji galėtų parengti mus sakramentinei Komunijai su juo? „Tėve mūsų“ meldžiamasi ne tik per Mišias, bet taip pat ryte ir vakare, per Rytmetinę ir Vakarinę; nuostata, kad esame Dievo vaikai, taip pat brolybė artimo atžvilgiu krikščioniškai formuoja mūsų dienas.

Viešpaties maldoje „Tėve mūsų“ prašome „kasdienės duonos“. Joje išvelgiame ypatingą nuorodą į eucharistinę Duoną, kurios mums reikia, idant gyventume

kaip Dievo vaikai. Mes taip pat maldaujame „atleisti mūsų kaltes“, o kad galėtume būti verti priimti Dievo atleidimą, išipareigojame atleisti mus išskaudinusiems. Tai nėra lengva. Atleisti mus išžadusiems žmonėms nėra lengva; tai malonė, kurios mes turime prašyti: „Viešpatie, išmokyk mane atleisti, kaip Tu man atleidai.“ Tai malonė. Savo pačių pastangomis mes neįstengiam: atleisti yra Šventosios Dvasios malonė. „Tėve mūsų“ atveria mūsų širdis Dievui, taip pat paruošia mus ir broliškai meilei. Galiausiai prašome Dievą „gelbėti mus nuo pikto“, kuris mus atskiria nuo Jo, taip pat atskiria nuo brolių. Aiškiai suvokime, jog šie prašymai yra visiškai tinkami, kad pasirengtume šventajai Komunijai (Bendrieji Romos mišiolų nuostatai, 56).

Mūsų prašymai, išsakyti maldoje „Tėve mūsų“, praplečiami kunigo tariama malda, kuria jis visų vardu maldauja: „Gelbėk mus, Viešpatie, nuo visokio blogio, suteik ramybę mūsų laikams...“. Tuomet tarsi uždedamas ramybės apeigų antspaudas: pirmiausia prašoma Kristaus ramybės dovanos (plg. *Jn* 14, 27) – tokios skirtingos nuo pasaulio ramybės, – kad ugdytų Bažnyčioje vienybę ir ramybę pagal jo valią. „Prieš valgydami vieną Duoną“, konkrečiu gestu išreiškiame bažnytinę bendrystę ir „vieni kitiems pareiškiame nuoširdumą“ (plg. Bendrieji Romos mišiolų nuostatai, 56). Romos apeigose nuo seno ramybės palinkėjimas įterpiamas prieš Komuniją ir veda į eucharistinę Komuniją. Pagal šv. Pauliaus mokymą neįmanoma laužyti vienos duonos, kuri mus daro vienu kūnu Kristuje, nepripažįstant, kad esame sutaikinti broliška meile (plg. *1 Kor* 10, 16–17; 11, 29). Kristaus ramybė negali išsišaknyti širdyje, negebančioje patirti brolystės, atgaivinti jos po sužeidimo. Ramybė yra Viešpaties dovanojama: jis dovanoja mums malonę atleisti mus išskaudinusiems.

Po ramybės palinkėjimo gesto seka *duonos laužymas*, kuris nuo apaštalų laikų davė pavadinimą visam Eucharistijos šventimui (plg. Bendrieji Romos mišiolų nuostatai, 56; Katalikų Bažnyčios katekizmas, 1329). Per Paskutinę vakarienę Kristaus įvykdytas Duonos laužymas yra apreiškiantis gestas, leidęs mokiniams jį atpažinti po prisikėlimo. Atsimename Emauso mokinius, kurie, pasakodami apie susitikimą su Prisikėlusiuoju, sako, „kaip jie pažino Jėzų, kai jis laužė duoną“ (plg. *Lk* 24, 30–31. 35).

Eucharistinės Duonos laužymą lydi malda „Dievo Avinėli“. Tai vardas, kuriuo Jonas Krikštytojas nurodė į Jėzų: „Štai Dievo Avinėlis, kuris naikina pasaulio nuodėmę“ (*Jn* 1, 29). Biblinis avinėlio įvaizdis byloja apie atpirkimą (plg. *Iš* 12, 1–14; *Iz* 53, 7; *1 Pt* 1, 19; *Apr* 7, 14). Eucharistinėje Duonoje, kuri sulaužoma dėl pasaulio gyvybės, besimeldžianti bendruomenė atpažįsta tikrąjį Dievo Avinėlį, Atpirkėją Kristų ir jo maldauja: „Pasigailėk mūsų... suteik mums ramybę.“

„Pasigailėk mūsų“ ir „suteik mums ramybę“ yra maldavimai, kurie nuo „Tėve mūsų“ maldos iki duonos laužymo padeda parengti mūsų širdį dalyvauti Eucharistiniame pokylyje, kuris yra bendrystės su Dievu ir su broliais versmė.

Nepamirškime tos didžios maldos: maldos, kurios išmokė Jėzus ir kuria jis meldavosi Tėvui. Ši malda parengia mus Komunijai.

Eucharistijos liturgija: Komunija

2018 m. kovo 21 d.

Šiandien pirmoji pavasario diena: linkiu jums gražaus pavasario! Kas vyksta pavasarį? Skleidžiasi augalai, žydi medžiai. Užduosiu jums keletą klausimų. Ar gali ligotas medis ar augalas gražiai žydėti? Ne! Ar gali medis ar augalas, nelaistomas lietaus ar dirbtiniu būdu, gražiai žydėti? Ne. Ar gali žydėti medis ar augalas, kurio šaknys nukirstos? Ne. Ar be šaknų jie gali žydėti? Ne! Ir štai žinia: krikščioniškasis gyvenimas turi būti toks, kad žydėtų meilės darbais, darant gera. Tačiau jei neturi šaknų, negalėsi žydėti. O kas yra šaknys? Jėzus! Jeigu nesi su Jėzumi suaugęs iš pašaknų, negalėsi žydėti. Jei nelaistysite savo gyvenimo malda ir sakramentais, ar galėsit žydėti krikščioniškais žiedais? Ne! Nes malda ir sakramentai palaisto šaknis, ir tuomet mūsų gyvenimas žydi. Linkiu, kad jūsų pavasaris pražystų žiedais, taip pat Velykos skleistųsi žiedais: žydėtų geras darbas, dorybėmis ir geradarybėmis artimui. Atsiminkite labai gražų posakį iš mano tėvynės: „Medžio žiedai kyla iš to, kas po žeme.“ Niekuomet neatsiskirkime šaknimis nuo Jėzaus.

Dabar tęskime katechezes apie šventąsias Mišias. Mišių šventimas, kurį apžvelgėme atskirais etapais, yra nukreiptas į Komuniją, tai yra vienijimąsi su Jėzumi. Tai sakramentinė Komunija, ne dvasinė Komunija, kurią gali priimti ir savo namuose tardamas: „Jėzau, noriu priimti tave dvasiškai.“ Ne, tai sakramentinė Komunija su Kristaus Kūnu ir Krauju. Mes švenčiame Eucharistiją, maitindamiesi Kristumi, kuris dovanoja save tiek Žodyje, tiek Altoriaus sakramente, darydamas mus panašius į jį. Pats Jėzus sako: „Kas valgo mano kūną ir geria mano kraują, tas pasilieka manyje, ir aš jame“ (Jn 6, 56). Jėzaus gestas, kuriuo jis dovanoja savo Kūną ir Kraują mokiniams Paskutinės vakarienės metu, ir šiandien tęsiasi per kunigų ar diakonų tarnystę: jie yra gyvybės Duonos ir išganymo Taurės įprastiniai dalytojai broliams ir seserims.

Per Mišias po konsekruotos Duonos, Kristaus Kūno, laužymo kunigas parodo ją tikintiesiems, kviesdamas juos dalyvauti Eucharistijos pokylyje. Mums žinomi žodžiai, nuskambantys nuo šventojo altoriaus: „Laimingi, kurie yra pakviesti į Avinėlio puotą.“ Jie įkvėpti Apreiškimo knygos žodžių: „Palaiminti, kurie pakviesti į Avinėlio vestuvių pokylį“ (Apr 19, 9): kalbama apie „jungtuves“, nes Jėzus yra Bažnyčios Sužadėtinis – šis kvietimas ragina mus patirti glaudžią vienybę su Kristumi, džiaugsmo ir šventumo versme. Tai kvietimas, kuris atneša džiaugsmą ir tuo pat metu ragina mus iširti tikėjimo nušviestą sąžinę. Viena vertus, matome atstumą, skiriančią mus nuo Kristaus šventumo, kita vertus, tikime, kad jo Kraujas „išliejamas nuodėmėms atleisti“. Mums visiems buvo atleista per Krikštą, taip pat visiems atleidžiama ar bus atleista artinantis prie Sutaikinimo sakramento. Atminkite: Jėzus visuomet atleidžia. Jėzus niekuomet nepavargsta atleisti. Tai mes pavargstame prašyti atleidimo. Šv. Ambraziejus mąstydamas apie šio Kraujo išganomąją vertę sušuko: „Jei aš nuolat nusidedu, turiu visuomet turėti vaistų“ (De sacramentis, 4, 28: PL 16, 446A). Vadovaudamiesi šiuo tikėjimu kreipiame žvilgsnį į Dievo Avinėlį, kuris naikina pasaulio nuodėmę, ir šaukiame jo: „Viešpatie, nesu vertas, kad ateitum į mano širdį, bet tik tark žodį, ir mano siela pasveiks.“ Mes tai sakome per kiekvienas Mišias.

Kai einame procesija priimti Komunijos, kai artinamės prie altoriaus priimti Komunijos, iš tikrųjų pats Kristus ateina pas mus, kad padarytų mus panašius į save. Tai susitikimas su Jėzumi! Maitintis Eucharistija reiškia leisti būtų perkeistam į Tą, kurį priimame. Šv. Augustinas padeda mums tai suprasti pasakodamas apie šviesą, kurią išgyveno išgirdęs, kaip Kristus jam sako: „Aš esu stipriųjų maistas; auk ir maitinkis manimi; tu neperkeisi manęs kaip kito kūniško maisto, bet būsi perkeistas į mane“ (Confessioni VII, 10, 16: PL 32, 742). Kiekvieną kartą priimdami Komuniją panašėjame į Jėzų, tampame vis labiau perkeičiami į Jėzų. Panašiai kaip duona ir vynas perkeičiami į Viešpaties Kūną ir Kraują, taip ir tie, kurie su tikėjimu jį priima, perkeičiami į gyvą Eucharistiją. Kunigui, dalijančiam Eucharistiją ir sakančiam: „Kristaus Kūnas“, atsakai „Amen“; tai reiškia, kad pripažįsti malonę ir įsipareigojimą, susijusį su tapimu Kristaus Kūnu. Nes priimdamas Eucharistiją, tampa Kristaus Kūnu. Tai gražu, tai labai gražu. Komunija vienija mus su Kristumi, atitraukia mus nuo savanaudiškumo; ji atveria mus ir vienija su visais tais, kurie yra viena Jame. Tai Komunijos stebuklas: tampame tuo, ką priimame!

Bažnyčia trokšta, kad tikintieji priimtų Viešpaties Kūną ostijomis, konsekruotomis tose pačiose Mišiose. Eucharistinio pokylio ženklas visapusiškiau išreiškiamas, kai šventoji Komunija priimama dviem pavidalais, nors pa-

gal katalikų mokymą žinome, kad ir vienu pavidalu priimamas visas Kristus (Bendrieji Romos mišiolų nuostatai, 56; 240–241). Pagal Bažnyčios praktiką, kaip jau sakėme, tikintieji paprastai artinasi prie Eucharistijos procesija, Komuniją priima maldingai stovėdami ar klūpodami, kaip nustatyta Vyskupų konferencijos, priimdami sakramentą į burną arba savo nuožiūra, jei tai leidžiama, į delną. Po Komunijos būna tyła, tyli malda padeda branginti širdyse tą dovaną, kurią ką tik priėmėme. Mums labai padeda, jei kiek praplečiame tą tylos momentą širdyje kalbėdami su Jėzumi; taip pat tinka giedoti psalmę ar šlovinimo giesmę, padedančią mums būti su Viešpačiu (Bendrieji Romos mišiolų nuostatai, 56).

Eucharistijos liturgija baigiama malda po Komunijos. Šia malda kunigas visų vardu atsigręžia į Dievą dėkodamas už tai, jog leido dalyvauti jo pokylyje, ir prašydamas, kad priimta dovana perkeistų mūsų gyvenimą. Eucharistija daro mus stiprius, kad galėtume nešti vaisių gerais darbais gyvendami kaip krikščionys. Reikšminga šiandienos Komunijos malda, kuria prašome: „Šis dalyvavimas Eucharistijoje, Viešpatie, tebus mums dangiškas vaistas: tegul naikins mūsų ydas ir stiprins mus amžina globa“ (Romos mišiolas, V gavėnios savaitės trečiadienis). Artinkimės prie Eucharistijos – priimkime Jėzų, kuris perkeičia mus į save ir daro mus stipresnius. Viešpats yra toks geras ir toks didis!

Baigiamosios Mišių apeigos

2018 m. balandžio 4 d.

Šiandien matome aikštę, papuoštą gėlėmis: gėlės teikia džiaugsmą, linksmębę. Kai kur Velykos vadinamos taip pat „žydinčiomis Velykomis“, nes prisikėlęs Kristus pražysta: jis yra naujas žiedas; mūsų nuteisinimas žydi; žydi Bažnyčios šventumas. Todėl tiek daug gėlių – tai mūsų džiaugsmas. Visą savaitę švenčiame Velykas, ištisą savaitę. Taigi dar kartą vieni kitiems palinkėjime linksmų Velykų. Sakykime visi kartu: „Linksmų Velykų!“ [žmonės atsako: „Linksmų Velykų“]. Taip pat norėčiau, kad palinkėtume linksmų Velykų mylimam popiežiui Benediktui – jis buvo Romos vyskupas, – kuris dabar dalyvauja su mumis stebėdamas per televiziją. Visi linkime linksmų Velykų popiežiui Benediktui [žmonės skanduoja: „Linksmų Velykų!“]. O dabar stipriai paplokime.

Šia katecheze užbaigiame ciklą, skirtą Mišioms: jos yra atminimas, tačiau ne vien prisiminimas; čia iš naujo išgyvenama Jėzaus kančia ir prisikėlimas. Pastarąjį

kartą kalbėjome apie Komuniją ir maldą po Komunijos. Po šios maldos Mišios baigiamos kunigo teikiamu *palaiminimu* ir žmonių *paleidimu* (plg. Bendrieji Romos mišiolų nuostatai, 57). Mišios prasidėjo Kryžiaus ženklų: Vardan Dievo – Tėvo ir Sūnaus, ir Šventosios Dvasios, šis liturginis veiksmas užbaigiamas taip pat Trejybės vardu.

Žinome, kad pasibaigus Mišioms *prasideda krikščioniškojo liudijimo užduotis*. Krikščionis eina į Mišias ne tam, kad vien įvykdytų savaitinę pareigą, o tuomet visa tai pamirštų, ne tam. Krikščionys eina į Mišias dalyvauti Viešpaties Kančioje ir Prisikėlime, kad po to galėtų krikščioniškiau gyventi: prasideda krikščioniškojo liudijimo užduotis. Mes išeiname iš Bažnyčios „eidami ramybėje“, nešdami Dievo palaiminimą į kasdienę veiklą, savo namus, darbovietes, šio žemiškojo miesto užsiėmimus, „šlovindami Viešpatį savo gyvenimu“. Tačiau jeigu išeiname iš bažnyčios apkalbinėdami ir sakydami: „Pažiūrėk į šitą, pažvelk į aną“, plakdami liežuviais, tuomet Mišios nepasiekė mūsų širdies. Kodėl? Nes neįstengiu gyventi krikščioniškuoju liudijimu. Kiekvieną kartą iš Mišių privalau išeiti geresnis nei buvau ateidamas, privalau išeiti turėdamas daugiau gyvybės, daugiau jėgų, daugiau valios skleisti krikščioniškąjį liudijimą. Per Eucharistiją Viešpats Jėzus įžengia į mus, į mūsų širdis ir kūnus, kad galėtume „gyvenime laikytis Krikštu gauto tikėjimo“ (plg. Romos mišiolas, Velykų antrosios dienos Pradžios malda).

Pereiname *nuo šventimo į gyvenimą* suvokdami, kad Mišios įgyvendinamos konkrečiais pasirinkimais žmonių, asmeniškai išitraukiančių į Kristaus slėpinius. Neturime pamiršti, jog švenčiame Eucharistiją, idant taptume *eucharistiniais vyrai ir moterys*. Ką tai reiškia? Tai reiškia leisti Kristui veikti per mūsų darbus: kad jo mintys būtų mūsų mintys, jo jausmai būtų mūsų jausmai, jo pasirinkimai būtų mūsų pasirinkimai. Tai yra šventumas: veikti taip, kaip veikė Kristus, yra krikščioniškasis šventumas. Šventasis Paulius tai aiškiai išreiškia kalbėdamas apie savo panašumą su Kristumi: „Esu nukryžiuotas kartu su Kristumi. Aš gyvenu, tačiau nebe aš, o gyvena manyje Kristus. Dabar, gyvendamas kūne, gyvenu tikėjimu į Dievo Sūnų, kuris pamilo mane ir paaukojo save už mane“ (Gal 2, 19–20). Tai krikščioniškasis liudijimas. Pauliaus patirtis apšviečia taip pat mus: juo labiau mariname savo egoizmą – leidžiame mirti tam, kas priešinga Evangelijai ir Jėzaus meilei, juo didesnė erdvė jo Dvasios galiai sukuriama mumyse. Krikščionys yra žmonės, vyrai ir moterys, kurie priėmę Kristaus Kūną ir Kraują leidžia savo sielai plėstis Šventosios Dvasios galia. Leiskite savo sieloms plėstis! Ne tokios siauros, uždaros, mažos, savanaudiškos sielos, ne! Plačios sielos, didžios sielos,

plataus horizonto... Priėmę Kristaus Kūną ir Kraują leiskite savo sieloms plėstis Dvasios galia.

Tikras Kristaus buvimas konsekratoje duonoje nesibaigia sulig Mišiomis (plg. Katalikų Bažnyčios katekizmas, 1374), Eucharistija *saugoma tabernakulyje* ligonių komunijai ir tyliai Viešpatį pagarbinti Švenčiausiąjame Sakramente. Eucharistijos garbinimas ne Mišiose, tiek privatus, tiek bendruomeninis, iš tikrųjų padeda mums išlikti Kristuje (plg. KBK, 1378–1380).

Mišių vaisiai turi bręsti kasdieniame gyvenime. Šiek tiek pasitelkdami vaizduotę galėtume sakyti: Mišios yra tarsi grūdas, kviečių grūdas, augantis kasdienos gyvenime; jis auga ir bręsta gerais darbais, nuostatomis, kurios daro mus panašius į Jėzų. Todėl Mišių vaisiai turi bręsti kasdienos gyvenime. Iš tikrųjų Eucharistija, ugdydama mūsų vienybę su Kristumi, atnaujina tą malonę, kurią Dvasia mums suteikia Krikštu ir Sutvirtinimu, kad krikščioniškas liudijimas būtų įtikinamas (plg. KBK, 1391–1392).

Ką dar Eucharistija daro mūsų širdyse įžiebdamą dieviškąją meilę? Ji *saugo mus nuo nuodėmės*: „Kuo labiau mes dalyvaujame Kristaus gyvenime ir kuo tvirtesnę su Juo mūsų draugystę, tuo mažesnis pavojus nutraukti ją per sunkiąją nuodėmę“ (KBK, 1395).

Reguliarus dalyvavimas Eucharistiniame pokylyje atnaujina, sustiprina ir pagilina ryšį su krikščionių bendruomene, kuriai priklausome pagal tą principą, kad *Eucharistija ugdo Bažnyčią* (plg. KBK, 1396), ji visus mus vienija.

Galiausiai dalyvavimas Eucharistijoje įpareigoja kitų atžvilgiu, ypač vargšų, ji moko mus per Kristaus Kūną pasiekti brolių ir seserų kūną: juose Jis laukia, kad būtų mūsų atpažintas, aptarnautas, pagerbtas ir mylimas (plg. KBK, 1397).

Kadangi vienybės su Kristumi lobį nešiojame moliniuose induose (plg. 2 Kor 4, 7), mums reikia nuolat grįžti prie šventojo altoriaus, kol galiausiai rojuje galėsime visu mastu gėrėtis Avinėlio vestuvių puotos palaima (plg. Apr 19, 9).

Dėkokime Viešpačiui už kelionę, kurią galėjome išgyventi drauge, iš naujo suvokdami šventąsias Mišias, – su atnaujintu tikėjimu leiskimės patraukiami į tikrą susitikimą su Jėzumi, kuris dėl mūsų mirė ir prisikėlė, yra mūsų amžininkas. Tegul mūsų gyvenimas nuolat būna „žydingas“, kaip Velykos, vilties, tikėjimo ir gerų darbų žiedais. Kad visada rastume tam stiprybės Eucharistijoje, vienybėje su Jėzumi. Visiems linksmų Velykų!

Informacija apie pal. Teofiliaus Matulionio minėjimą Lietuvos vyskupijose

2018 m. gegužės 21 d. Dieviškojo kulto ir sakramentų tvarkos kongregacija išleido dekretą, kuriuo visose Lietuvos vyskupijose kasmet birželio 14 dieną leidžiamas palaimintojo arkivyskupo Teofiliaus Matulionio laisvas minėjimas. Kitu tos pačios kongregacijos dekretu, išleistu šių metų gegužės 24 d., Kaišiadorių vyskupijoje leista palaimintąjį Teofilijų Matulionį kasmet birželio 14 d. minėti privalomo minėjimo tvarka.

Arkivyskupas kankinys Teofilius Matulionis paskelbtas palaimintuoju 2017 m. birželio 25 d. iškilmingos ceremonijos Vilniuje, Katedros aikštėje, metu.

Lietuvos Vyskupų Konferencijos sekretoriatas

2018 m. gegužės 30 d.

Bažnyčia – už moterų prigimtines teises

Lietuvos Vyskupų Konferencijos kreipimasis dėl Stambulo konvencijos

2018 m. birželio 12 d.

Bažnyčia kviečia gerbti prigimtines žmogaus teises ir užtikrinti, kad žmogaus orumas nebūtų temdomas smurto. Bet kokia smurto – taip pat ir smurto prieš moteris – forma yra nepateisinama. Stambulo konvencija iš esmės tik atkartoja Lietuvos Respublikos teisėje jau įtvirtintas nuostatas, tad šios konvencijos ratifikavimas nepadėtų sumažinti smurto apraiškų skaičiaus, bet sukurtų kitų rimtų problemų. Palaikome ne problemišką Stambulo konvenciją, bet visas priemones, leisiančias realiai įgyvendinti jau egzistuojančias Lietuvos teisės normas, numatančias smurto prieš moteris prevenciją ir užkardymą.

Dievas sukūrė vyrą ir moterį. Nors jų lytys skirtingos, vyro ir moters lygybė įrašyta pačioje prigimtyje: žmogus yra asmuo, ir tai lygiai galioja vyrai ir moteriai: abu yra sukurti pagal asmenišką Dievo paveikslą ir panašumą. Jie lygūs bendrakeiviai, dalijasi vienoda atsakomybe, kiekvienas, naudodamasis savitomis dovanomis ir gabumais, kuria pasaulį, visuomenę bei jų ateitį.

Tarp pamatinių vertybių, susijusių su žmonių gyvenimu, aptinkama ta, kuri vadinama „gebėjimu būti dėl kito“, išsakoma giliai jaučiant, kad ypatingą vyro ir moters gyvenimo dalį sudaro veikla, orientuota į žmogišką gebėjimą gyventi dėl kito, jį auginant, apsaugant, papildant vienas kitą ir puoselėjant. Todėl motinystė ir tėvystė negali būti nuvertinta. Patyrę tikrą motiniškumą ir tėviškumą vaikai išmoksta mylėti tiek, kiek patys yra mylimi dovanai, išmoksta gerbti kiekvieną kitą asmenį tiek, kiek patys yra gerbiami. Kiekvieną dieną, kai šių pamatinių potyrių trūksta, visa

visuomenė kenčia smurtą. Tad moterys turi galimybę tiek puoselėti savo šeimą – pirminę visuomenės ląstelę, tiek ir aktyviai įsitraukti į visuomeninį gyvenimą ir užimti jame atsakingas pareigas.

Bažnyčiai rūpi visi žmonės, bet labiausiai norime atkreipti dėmesį į tuos, kurie patyrė sunkumus ir apribojimus. Moterys ne visada turėjo lygias galimybes savo pasirinktose gyvenimo srityse. Pasitaiko atvejų, kai atpažinus, jog negarantuojama lygybė, kuriamos dirbtinės strategijos, norinčios sulyginti vyrą ir moterį. Tokios lygybės strategijos siekia visus suvienodinti, panaikinti lyčių skirtumus, o pirmas šio proceso žingsnis – suteikti dominuojančią reikšmę socialinei lyčiai – tam, kas nėra duotybė, bet yra socialiai sukonstruojama.

Dirbtinai konstruojamos socialinės lytys užmaskuotai pateikiamos Stambulo konvencijoje, prisidengiant siekiu apsaugoti moteris. Kilni smurto prieš moteris užkardymo tikslu visuomenei primetamos ideologinės nuostatos, nederančios su prigimtinė žmogaus teisių samprata, ir bandoma konstruoti dirbtinį požiūrį į moterį ir vyrą. Žmogus geriausiai apsaugomas pripažįstant jo prigimtį ir vaidmenį, suteikiant visas galimybes būti savimi, o ne primetant visuomenei iškreiptą požiūrį į lytį.

Stambulo konvencijos nuostatos iš esmės tik atkartoja Lietuvos Respublikos teisėje jau įtvirtintas nuostatas ir nesuteikia jokio naujo teisinio instrumento kovai su smurtu prieš moteris. Palaikome ne Stambulo konvenciją ir joje numatytas teisėkūros priemones, bet efektyvius veiksmus įgyvendinant Lietuvos teisėje jau egzistuojančias kovos su smurtu prieš moteris priemones.

Todėl pasisakome už moterų prigimtines teises ir raginame ugdyti pagarbą asmens unikalumui, vyro ir moters lygiaverčiam skirtingumui, stiprinti šeimos institutą ugdant pagarbos kitam asmeniui mentalitetą ir įgūdžius.

Lietuvos vyskupai

Apaštališkasis nuncijus arkivyskupas
Pedro Lopez Quintana

Homilija Kaišiadorių katedroje

2018 m. birželio 17 d.

Brangūs broliai ir seserys,

Dalijuosi su jumis asmeniniu ir nuoširdžiu džiaugsmu, kurį išgyvenu būdamas su jumis ir švęsdamas Šventąją Eucharistiją čia, Kaišiadorių katedroje, šia gražia pirmųjų arkivyskupo ir kankinio Teofiliaus Matulionio beatifikacijos metinių proga. Dėkoju jūsų vyskupui Jonui Ivanauskui už brolišką kvietimą aukoti šventąsias Mišias palaimintojo Teofiliaus garbei.

Taip pat ir Šventasis Tėvas, kuriam atstovauju jūsų šalyje, yra kartu su mumis šioje aukoje. Todėl prašykime Viešpatį popiežiui pačių geriausių ir reikalingiausių malonių per Švenčiausios Mergelės Marijos ir palaimintojo Teofiliaus Matulionio užtarimą.

Visiems jums, čia susirinkusiems broliams vyskupams, kunigams, vienuoliams ir tikintiesiems, perduodu Šventojo Tėvo palaiminimą, meilę ir bendrystę ir sveikinu linkėdamas jums, kad Viešpaties taika ir ramybė visuomet gyventų jūsų širdyse ir karaliautų jūsų šeimose.

Prieš metus Bažnyčia džiaugsmingai šventė didžio Lietuvos sūnaus, arkivyskupo Teofiliaus Matulionio beatifikaciją. Sūnaus brangios Tėvynės, kurią jis pagerbė savo ištikimybe, krikščioniškomis bei žmogiškomis vertybėmis, laisve ir brolybe.

Kalbėdamas apie mūsų palaimintojo kentėjimus ir jo liudijimą, kardinolas Amato beatifikacijos ceremonijos metu sakė, jog praeities kentėjimų prisiminimas neturėtų nuodyti mūsų džiaugsmo, bet vien tik priminti atleidimo, pagarbos ir maldos už artimą pareigą ir pareigą taip elgtis ir su priešu. Kaskart, kai švenčiame Teofiliaus Matulionio kankinystę, jį prisimename, kaip *ganytoją pagal Kristaus širdį, herojišką Evangelijos liudytoją, drąsų Bažnyčios ir žmogiškojo orumo gynėją*, taip jį apibūdino popiežius Pranciškus savo apaštališkajame beatifikacijos laiške.

Ir jau netoli yra tas laikas, kai pats mūsų Šventasis Tėvas Pranciškus atvyks į mūsų šalį mūsų aplankyti rugsėjo 22–23 dienomis. Tai be galo ypatingas laikas Katalikų Bažnyčiai Lietuvoje. Popiežius Pranciškus atvyksta susitikti su mumis, pamatyti mus, pasikalbėti su mumis, prisiliesti prie mūsų gyvenimo, padėkoti ir sustiprinti mus tikėjime.

Kaip tik dabar, manau, būtų teisinga išgirsti atsakymus į klausimus, kuriuos daugelis iš jūsų, ypač jaunimas, galbūt sau ne kartą užduodate:

Ką reiškia popiežius? Kas yra popiežius? Kodėl jis atvyksta į Baltijos šalis?

1. Ką reiškia popiežius?

Popiežius yra Kristaus vikaras – atstovas žemėje. Regima Bažnyčios galva. Popiežius yra Romos vyskupas, Jėzaus Kristaus vikaras, šventojo Petro įpėdinis, aukščiausias visuotinės Bažnyčios pontifikas, Italijos primas, Romos provincijos arkivyskupas metropolitas, Vatikano miesto valstybės monarchas, Dievo tarnų tarnas.

Visų svarbiausias titulas yra *Dievo tarnų tarnas*.

Šventojo apaštalo Petro įpėdinis, kuriam Kristus suteikė visuotinės Bažnyčios ganytojo pareigą. Šv. Petras paskutiniaus savo gyvenimo metais tapo pirmuoju Romos vyskupu, joje ir buvo 67 metais nukankintas.

Kaip tikras Kristaus vikaras jis yra visos Bažnyčios galva. Visų krikščionių Tėvas ir Mokytojas; jam buvo patikėta mūsų Viešpaties Jėzaus Kristaus pilnutinė galia vesti, palaikyti ir vadovauti visuotinei Bažnyčiai.

Jis yra tiek vyskupų, tiek tikinčiųjų vienybės pamatas. Jo pareiga sustiprinti tikėjime visus savo brolius, tai yra mus visus katalikus. Ir todėl jis turi ypatingą Kristaus pagalbą, kurią mes vadiname neklaidingumu, nes jis neklįsta jokiuose tikėjimo dalykuose.

2. Kas yra popiežius?

Popiežius yra Jorge Mario Bergoglio, nuo 2013 m. kovo 13 d. pasirinkęs popiežiškąjį Pranciškaus vardą tapo 266-uoju Romos vyskupu.

Jorge Mario Bergolio gimė Buenos Airėse (Argentinoje) 1936 m. gruodžio 17 dieną. 1969 m. gruodžio 13 dieną iššventintas kunigu. 1992 m. birželio 27 d. konsekruotas vyskupu ir 1998 m. vasario 28 dieną paskirtas Buenos Airių arkivyskupu.

Šventasis popiežius Jonas Paulius II jį paskyrė kardinolu 2001 m. vasario 21 dieną.

Savo tautybe yra argentinietis ir priklauso Jėzaus Draugijai (Jėzuitų ordinui).

Yra pirmasis šios vienuolinės bendruomenės pontifikas, taip pat ir pirmasis popiežius iš Amerikos žemyno.

3. Kodėl popiežius atvyksta į Baltijos šalis?

Prieš 25-ius metus, 1993 m. rusėjo 4–10 d., šv. popiežius Jonas Paulius II lankėsi Baltijos šalyse. Tai įvyko po dviejų metų, kai buvote atgavę Nepriklausomybę, praėjus keletui dienų po to, kai jūsų šalį paliko paskutinis svetimos kariuomenės kareivis, po 46 metus trukusios jūsų šalies okupacijos. Tuo metu popiežius atrado šalį pilną entuziazmo atgavus laisvę ir nepriklausomybę. Tuo metu viskas atrodė įmanoma.

Šventasis Tėvas jus pakvietė su drąsa ir viltimi priimti to vaisius, nepamirštant vertybių, kurios jums padėjo gyventi, išverti ir, galiausiai, pakeisti priespaudos, prievartos, persekiojimų ir laisvės apribojimų situaciją, kurią iškentėte sovietinės okupacijos metu.

Dabar Šventasis Tėvas Pranciškus atvyksta susitikti su Baltijos šalių kaimene – pirmiausia atlikti pirminę Petro įpėdinio pareigą, tai yra sustiprinti jūsų tikėjimą. Taip pat atvyksta pasižiūrėti, ką esame nuveikę per šiuos dvidešimt penkerius nepriklausomybės metus būdami laisvi.

Atvyksta jūsų padrašinti, kad galėtumėte gyventi geriau ir autentiškiau savo tikėjimu. Atvyksta atnaujinti kunių ir vienuolių pastoracinio entuziazmo ir džiaugsmo, kuriuo turi išsiskirti jų pastoracinis gyvenimas. Atvyksta atnaujinti jų pasiaukojimo jiems patikėtos kaimenės tarnystėje. Kad išsąmonintų, jog Viešpaties buvo pašaukti ir Bažnyčios pašventinti, kad tarnautų Bažnyčiai ir Dievo tautai ir niekada neišnaudotų Bažnyčios ir tautos asmeninei naudai siekti. Ganytojas yra Bažnyčios turto administratorius, turto, kurio pagrindas yra našlės skatikas, taigi jis nėra savininkas to turto, kad naudotų jį savo asmeniniams interesams.

Atvyksta priminti ganytojams, kad tikroji pastoracinė tarnystė remiasi ėjimu ieškoti ir susitikti su visais ir galiausiai parodyti Viešpaties veidą bei visiems pristatyti jo išganymo kelią. Kur iš tiesų yra tikroji gyvenimo paslaptis.

Taip pat atvyksta atnaujinti Dievo tautos, tikinčiųjų tikėjimo. Atvyksta priminti, kad jie taip pat yra aktyvūs Bažnyčios nariai. Kad jų tikėjimas negali apsiriboti paprastu paslaugų „gavimu“. Kad jų tikėjimas nėra vien tik „kai kurių įsakymų ar apeigų“ įvykdymas.

Atvyksta pamokyti jūsų, kad gyvenimas nėra vien tik etika, bet susitikimas su Jėzumi Kristumi. Su tuo Jėzumi, kuris neįpareigoja/nepriverčia mūsų būti krikščionimis. Bet kuris moko mus, kad jei sakaisi esąs krikščionis, turi tikėti į Jėzų, kuris turi visą galią. Kad Jis yra vienintelis,

kuris turi galią atnaujinti pasaulį, atnaujinti tavo gyvenimą, tavo šeimą, tavo bendruomenę, atnaujinti visus.

Popiežius atvyksta mums priminti, kad negalime būti tikri krikščionys vien tik žodžiais: turime būti krikščionys žodžiu, širdimi, darbais. Būti krikščionys 24 valandas, kalbėti visada ir visur kaip krikščionys ir visų pirma daryti krikščioniškus darbus – taikos, meilės darbus ir patarnavimus artimui.

Ir visa tai įgyvendinti Jėzus davė Šventąją Dvasią, kuri duoda jėgos visa atnaujinti.

Galiausiai popiežius atvyksta jums priminti, kad, vadovaujami jūsų ganytojų, kurie vadovaus jums ne diktatūra ar autoritariniu valdymu, turite būti jūsų parapijos bendruomenės gyvenimo ir statymo gyva ir aktyvi dalis.

Rengiantis šiomis dienomis Šventojo Tėvo vizitui daug kur girdėti tokios šnekos: „Oi! Ten bus daug žmonių, geriau stebėsiu vizitą per televizorių!“ Tiems, kurie taip mąsto ar taip pataria savo tikintiesiems, aš sakau, jūs labai klystate. Šventasis Tėvas atvyksta į Baltijos šalis ne tam, kad būtų matomas; tam galėtų surengti tiesioginę televizijos transliaciją iš Vatikano ir visi galėtų patogiai matyti jį savo namuose.

Šventasis Tėvas Pranciškus atvyksta į Baltijos šalis susitikti su jumis, kad pamatytų jūsų veidus, kad galėtų pasakyti, jog jis yra šalia jūsų, kad myli jus; kad galėtų pajusti jūsų jausmus, jūsų priėmimą; išgirsti jūsų balsą, pajusti jūsų džiaugsmą... ir šito negalima perteikti vien tik per televiziją.

Todėl aš jums ir sakau: atvykite susitikti su Šventuoju Tėvu, neklausykite nualintų ir pesimistinių balsų, kurie jus ragina likti namie.

Padarykite taip, kad jūsų asmeninis susitikimas su Šventuoju Tėvu tikrai būtų džiaugsmo šventė, kur galėtumėte išreikšti mūsų tikėjimą ir pasidalyti juo su visais kitais, tikėjimu, kuris mus vienija ir suburia vadovaujant vyriausiam Bažnyčios Ganytojui, Kristaus vikarui, šv. Petro įpėdiniui, popiežiui Pranciškui.

Taip su džiaugsmu visiems liudijant mūsų tikėjimą į Jėzų, kuris yra vienintelis Gelbėtojas, vienintelis teikia malonę, duoda taiką, broliškumą ir išganymą.

Tegul Švenčiausioji Mergelė Marija, mūsų dangiškoji Motina, mus nepalaujamai lydi ir saugo savo motiniškame glėbyje.

Palaimintasis Teofiliau Matulioni, melskis už mus! Amen.

JIS MŪSŲ ŽEMĘ PADARĖ SAVO TĒVYNE

14 eilinis sekmadienis (B)

Ez 2, 2–5; Ps 123, 1–2a. 2bcd. 3–4;

2 Kor 12, 7–10; Mk 6, 1–6

„Joks pranašas nepriimamas savo tėviškėje.“ Mes ne nazariečiai. Su Jėzumi neturime jokio giminiško ryšio pagal kūną. Šiuo požiūriu galime pagalvoti, kad ši Evangelijos ištrauka mūsų neliečia. Tačiau tai būtų rimta klaida.

Amžinasis Tėvo Sūnus, pranašų Karalius atėjo pas mus. Tapdamas žmogumi, jis mūsų žemę padarė savo tėvyne. Visi žmonės tapo jo broliai. „Pas savuosius atėjo, – sako šv. Jonas, – o savieji jo nepriėmė. Visiems, kurie jį priėmė, jis davė galią tapti Dievo vaikais.“ Jėzus įsikūnijo; ir visa žmonija priklauso jo „giminei“. Vieni jį priėmė, kiti ne. Net tarp Nazareto žmonių ne visi jį atmetė. Mūsų tekstas mini kelis ligonius, kurie būtent dėl savo tikėjimo buvo Jėzaus pagydyti. Ir kai kurie Jėzaus šeimos nariai yra tarp žinomiausių šventųjų ir mokinių.

„Argi jis ne dailidė, ne Marijos sūnus?“ (Mk 6, 3). Įdomu tai, kad šv. Morkus, perteikdamas šiuos žodžius, mums duoda tikrai naujų ir nuostabų žinių apie Kristų ir jo Įsikūnijimo slėpinį. Jeigu, kaip dauguma egzegetų mano, šv. Morkus parašė pačią seniausią iš keturių kanoninių evangelijų ir Matas bei Lukas po to panaudojo jo knygą, tampa aišku, kad šis sakinytis yra pirma vieta Naujajame Testamente, kur paminėtas Jėzaus motinos vardas – Marija. Tiksliau sakant, Jėzus yra vadinamas dailide, Marijos sūnumi. Jėzus, prisiimdamas mūsų žmogiškąją prigimtį, nenorėjo tapti turtinga, įžymia asmenybe pasaulio scenoje, garsiu rašytoju, filosofu, kunigu ar uoliu išsilavinusiu fariziejumi, bet tik paprastu darbininku, dailide. Mato evangelijoje, tame pačiame epizode, Jėzus bus vadinamas ir dailidės, t. y. Juozapo, sūnumi. Kita vertus, šv. Morkus nuo savo Evangelijos pradžios iki pabaigos visada nori pabrėžti, kad Jėzus turi tik vieną Tėvą – Dievą, kuris yra danguje ir kurį jis švelniai vadino ne tik Tėvu, bet ir savo tėveliu – Aba. Vis dėlto Morkus ir Matas kartu aiškiai rodo, kad Dievas pakėlė pasaulį iš nuopuolio per savo Sūnaus nusižeminimą, kaip mes meldėmės šių Mišių pradžioje.

Tačiau nazariečiai nenorėjo arba dar negalėjo žvelgti į Jėzų, Mariją ir Juozapą tikėjimo akimis. Jie tik ironiškai samprotavo sakydami: „Iš kur Jėzui visa tai... Argi jis ne dailidė, ne Marijos sūnus?“ Kadangi Jėzus kyla iš jų giminaičių arba artimai pažįstamų kaimynų, šie žmonės mano viską apie jį žiną. Jo gyvenimas jiems jokia paslaptis ir nekelia jokių klausimų. Iš gaillestingumo Dievo Sūnus tapo prieinamas žmonėms, jis „priėmė tarno išvaizdą“. Tačiau, kaip matome, kai kurie žmonės šį Kristaus atleidimą pavertė priežastimi atmesti jo dievišką žinią. Istorijos tėkmėje dažnai būdavo teorijų, erezijų, kurios Jėzų norėjo matyti tik kaip paprasčiausią žmogų.

O mes be dvejonų priimame apaštalų liudijimą. Mes tikime Jėzaus prisikėlimu ir dievyste. Tačiau galbūt mūsų praktinė laikysena kartais mus padaro panašius į tuos nazariečius, kurie neturėjo tikėjimo. Šiandien Jėzus ir toliau eina link mūsų per nuolankius tarpininkavimus. Jis ateina per Šventojo Rašto žodžius, per Bažnyčios sakramentus ir apeigas, ir kartais mums susidaro įspūdis, kad esame labai artimi šioms realybėms, galime jas laisvai valdyti. Tačiau ar mūsų tikėjimas yra tiek budrus, kad išvelgtume nors dalelę išminties ir gyvenimo, esančio šiuose dalykuose? Jėzus ateina ir per mūsų vyresnius, Bažnyčios hierarchus, per mūsų bendruomenių ir šeimų brolius ir seseris, per vargšus. Manome, kad gerai pažįstame šiuos asmenis, matome jų ribas ir silpnybes, teisiame jų trūkumus. Tačiau ar esame pajėgūs suprasti, ką Kristus nori mums pasakyti per jų tarpininkavimą? Ar esame pasiruošę gerbti ir mylėti Jėzų juose? Atmin-kime su šv. Teresėle, jog po regimo netobulumo šydu gali slypėti šventumas.

Tikėjimas yra kelionė. Jėzus, aišku, eina mūsų link. Tačiau mes neturime užsispyrusiai laikytis vietos, kurioje esame, taip sakant, „Nazareto“, išsprausdami Viešpatį į mūsų ribotą supratimą ir kategorijas. Priešingai, per tikėjimą ir meilę reikia išeiti pasitikti Kristaus, kad jam paklustume ir juo sektume nusižeminimo keliu. Tuomet pilni džiaugsmo, nuolankumo ir dėkingumo kartu su savo Motina Mergele Marija galėsime giedoti: „Mes priėmėme tavo gaillestingumą, Dieve, vidury tavo šventovės.“ Amen.

Parengė t. Grigalius Casprini OSB

DRAŠOS LIUDYTI

15 eilinis sekmadienis (B)

Am 7, 12–15; *Ps* 85, 9ab–10. 11–12. 13–14;

Ef 1, 3–14; *Mk* 6, 7–13

Viešpats rūpinasi, kad jo mokinys neliktų vienišas. Į misijas mokiniai siunčiami po du. Tai jau bendruomenės pradžia, kurioje galima paliudyti tarnaujančią, kantrią meilę, sulaukti patarimo ir palaikymo. Išsiuntimas reiškia, kad mokiniai neina patys vieni, o neša Dievo žinią apie Jo artumą, atlieka užduotį, kuri kyla iš paties Viešpaties. Mokinių išsiuntimas po kelis išlieka paraginimu mums visiems telktis į bendruomenes, kuriose galėsime dalytis tikėjimo klausimais, patirti mi, paguosti ir džiuginti, melstis vieni už kitus. Bendruomenės – tai veiklios ir gyvos Bažnyčios ateitis.

Jėzus nepateikė instrukcijos, kaip ir ką kalbėti. Tačiau suteikė valdžią prieš piktaį. Vadinasi, mokinius lydi paties Jėzaus veikimas. Ten, kur mokiniai išlaisvina žmones iš demonų varginimo, dalyvauja pats Jėzus, nes tai atliekama Jo galia ir žodžiu. Ginklai, kuriais, pasak apaštalo Pauliaus (plg. *Ef* 6, 13–18), aprūpina Viešpats, yra tikėjimo skydas, tiesa, teismo šarvai, ryžtas skleisti taikos evangeliją, Dvasios kalavijas – Dievo žodis, kurį esame kviečiami nuolat skaityti ir apmąstyti. Taip pat būtina ištvėringa kasdienė malda kaip sąmoningas Dievo pasirinkimas, artimo ryšio puoselėjimas ir nusigręžimas nuo bet kokio blogio. Kai už tą, kuris atakuojamas piktojo, meldžiasi bendruomenė, kova greičiau laimima. Mūšio laukas – žmogaus siela. Pasak Aleksandro Solženycino, linija, skirianti gėrį ir blogį, eina ne tarp tautų, valstybių, armijų, bet per patį žmogaus sielos vidurį.

Kova su blogiu ir žinios apie Jėzų skelbimas lydimas mokinių kuklumo. Neturtas, į kurį skelbimo misijoje kviečiami mokiniai, – tai liudijimas, jog ne priemonės ar jų gausa yra svarbiausia, bet nuostata, su kuria einama, žinia, kuri nešama kitiems. Kvietimas nieko neimti yra paraginimas pasitikėti Dievo pagalba. Pasirinkus įvairiausias priemones kyla pavojus labiau pasitikėti jomis, dar savimi, o ne Dievu, kuris lydi Evangelijos skelbimo misijoje.

Nuo Krikšto momento kiekvienas gauname siuntimą nešti žinią apie Dievą. Kaip kadaise pranašai ragino žmones atsigręžti į Viešpatį, palikti klaidingus kelius, nuodėmingą gyvenimo būdą, atmeti stabus, taip dabar visiems pakrikštytiesiems dovanota pranašo užduotis – gyvenimu, ne tik žodžiais byloti apie Dievo veikimą šių laikų dienomis. Tam reikės nuolat puoselėjamo tikėjimo, nuolatinio ryšio su bendruomene, troškimo dovanoti tai, kas apšviečia širdį ir teikia prasmę. Gautos tikėjimo dovanos negalima pasilaikyti tik sau, nes ji suges, praras savo skonį ir žavesį. Dvasinis tikėjimo lobis auga ir turi daug didesnę vertę, kai yra leidžiamas apyvarton, perduodamas kitiems. Tikėjimo žmogus laimingesnis, kai liudija tai, kuo apdovanotas, ką atrado, ką jame nuveikė Šventoji Dvasia. Juo labiau būsime klusnūs Šventajai Dvasiai, tuo geriau perduosime Kristaus atvaizdą pasauliui.

Jėzus perspėja, kad ne visada būsime priimami. Jis pirmas buvo atmestas, atstumtas, išjuoktas. Krikščionis eina paskui Jėzų, neišvengia ir atmetimo. Bet niekada nepasiliegame vieni, jokie užmojai dėl Dievo Karalystės neliks beprasmingi ir nereikalingi.

Parengė kun. Saulius Bužauskas

JIS MOKO DAUGELIO DALYKŲ, NES MES JAM RŪPIME

16 eilinis sekmadienis (B)

Jer 23, 1–6; Ps 23, 1–3. 4. 5. 6; Ef 2, 13–18; Mk 6, 30–34

Kaip kiekvienam mums svarbu su kuo nors pasikalbėti apie gyvenimą. Vienas būtiniausių žmogiškosios egzistencijos momentų išsikalbėti su patikimu žmogumi, tikru draugu, sutuoktiniu, kunigu, o šiais laikais ir psichologu. Tai būtina. Kaip sekėsi arba nesisekė, kas pavyko arba nepavyko, kaip gera arba bloga, kitaip sakant, kalbėtis su tuo, kam rūpi, kas supranta, kam esi svarbus.

Apaštalai šiandien kalbasi su Viešpačiu apie tai, kaip jiems sekėsi skelbti Gerąją Naujieną pasaulyje. Lengva skelbti Evangeliją tarp savų: jie tave supranta, girdi, priima tavo skelbimą, o paskelbti Evangeliją pasaulio dvasios žmonėms – akivaizdus iššūkis. Ir apaštalams tai buvo didžiulis ir sudėtingas dalykas – skelbti Kristaus mokymą pasaulyje, kuris persunktas pagoniškos kultūros. Žydai buvo pagoniškosios Romos imperijos priespaudoje. Senosios žydų tautos bendruomenės net neketino išgirsti naujų dalykų, nes labai uoliai saugojo senuosius papročius ir tikėjimo grynumą, o kiek dar kultūros, papročių, tradicijų ir kitokių iššūkių! Apaštalai, keliaudami per miestus ir kaimus, darė stebuklus – išvarinėjo demonus, gydė ligonius, skelbė besiantinančią Dangaus Karalystę, o vis dėlto nedaug kas įtikėjo, ne visada jiems sekėsi, ne visur jie buvo laukiami ir suprasti.

Štai po tokios kelionės ir sunkaus darbo susirinkę apaštalai pasakoja Viešpačiui Jėzui Kristui apie nugyventą laiką ir nuveiktus darbus arba neįveiktus uždavinius. Pirmoji pamoka – su Dievu būtina kalbėtis apie gyvenimą, darbus, sveikatą, šeimą, uždarbį ir daugybę dalykų – tai puikus maldos pavyzdys. Ir kas svarbiausia, Dievas tikrai girdi ir su mumis kalbasi. Akivaizdžiai Jėzus apaštalams liepia eiti ir pailsėti.

Antroji pamoka – jam rūpi ne tik mus barti, nuolat auklėti, išbandyti ar kaip kitaip auginti, bet ir padaryti mus ir mūsų gyvenimus laimingus. Jis po sunkaus ir atsakingo darbo paragina apaštalus ilsėtis – pavalgyti, manykim, ir pamiegoti, nes poilsis žmogui būtinas.

Trečioji pamoka – poilsis būtinas, tačiau ilsintis su Dievu, švenčiant sekmadienį bažnyčioje. Nuošalioje vietoje galime pailsėti nuo pasaulio triukšmo, nuo kasdienybės ritmo, nuo alinančio nesibaigiančių rūpesčių lavinos varginimo, nuo profaniškumo, dažno žmogiškojo orumo menkinimo. Žmogus be Dievo kitą žmogų mato tik kaip priemonę tikslui pasiekti. Visuomenė labai pavargusi nuo netikrumo, išnaudojimo, nuo nestabilumo ir daugybės kitų dalykų. Tokie dalykai ir tokia kasdienybės tikrovė mums nuolat trukdo. Nebeturime laiko ne tik pavalgyti kartu su šeima, bet ir pailsėti, pabendrauti, tiesiog pabūti kartu su brangiausiais ir svarbiausiais žmonėmis bei patys su savimi. Be Dievo gyvenimo kelionėje tampame tarsi avys be piemens.

Ketvirtoji pamoka – Jam mes rūpime, o be jo ne gyvename, o tik klaidžiojame. Netikintieji sako: „O ką, juk mes lygiai taip pat gyvename, kaip ir tie pamaldieji, Dievą garbinantieji.“ Netikintys taip pat, kaip ir mes, gyvena, stato namus, gimdo vaikus, studijuoja, dirba pačius įvairiausių darbus, yra padorūs ir atsakingi visuomenės žmonės. Jie talentingi ir tikrai niekuo neprastesni už tikinčiuosius. Tačiau tikintieji nėra kaip avys be piemens, o tai reiškia, jog tas Piemuo – Viešpats savo avis prižiūri, apriša sužeistas, nuveda prie vandens šaltinių ir ten, kur vešlios ganyklos žaliuoja. Tokia tikroji tiesa – tikintis žmogus visada ir visur atpažįsta jį mylintį ir juo besirūpinantį Viešpatį.

Penktoji pamoka – Dievas mus moko gyvenimo išminties, nes jis išminties šaltinis. Mokytis iš Dievo? Ar ne per sudėtinga? Iš Jėzaus esame kviečiami mokytis kasdienybės tikrovėje. Jis nemokys virti ar kepti, siūti ar austi, vairuoti ir daugybės kitų dalykų. Jis moko mus, kaip reikia gyventi nešant kasdienybės naštą ir tveriant dienos kaitrą.

Ir dar viena esminė pamoka. Viešpats gano savo avis, jų nevarinėja, nestumdo, nevaiko, ir kokia paguoda – esame būtent tokio Ganytojo avys, ir tai mūsų laimės šaltinis. Jis mus gano, mums nieko nestinga, mus moko daugelio dalykų, o svarbiausia – kalbėtis su juo apie savo gyvenimą, rinktis pas jį kiekvieną sekmadienį tikinčiųjų bendruomenėje. To reikia kiekvienam iš mūsų, nes Jam mes ir mūsų bendruomenė labai rūpime. Jam nuolat pagailsta mūsų, ir tai mūsų sėkmės ir laimės šaltinis. Amen.

-kas-

DIEVO BRAIŽAS

17 eilinis sekmadienis (B)

2 Kar 4, 42–44; Ps 145, 10–11. 15–16. 17–18;

Ef 4, 1–6; Jn 6, 1–15

Yra dalykų, iš kurių mes atpažįstame žmogų, nors to žmogaus nėra šalia. Pavyzdžiui, raštas, rašysena. Atpažįstam savo draugų, artimųjų raštą. Bet ne tik rašysena ir veikimas turi savitą braižą. Pasauliui kosmopolitėjant ir vienodėjant yra kraštų, kurie išlaiko savo unikalumą. Pavyzdžiui, Japonija. Vienas karininkas pasakojo, kad japonas, kad ir ką darytų, padarys kažkaip savaip – net kastuvą po darbo padės kitaip. Dievas taip pat turi savo veikimo braižą. Skaitydami Šventąjį Raštą pradėdami jį atpažinti. Geriausiai jį atpažino ir apgiedojo Marija *Magnificat* giesmėje. „Jis numeta galiūnus nuo sostų ir išaukština nuolankiuosius. Alkstančius gėrybėmis apdovanoja, turtuolius tuščiomis paleidžia.“ Dievas mėgsta iš mažų dalykų daryti didelius. Tai jo braižas.

Evangelija ne kartą paliudija, kad Jėzus stebuklus daro iš meilės ir atjautos žmonių vargui, o ne demonstruodamas savo dievišką galią. Net prisikėlęs jis pasilieka paprastas ir nesišalina nuo mažų dalykų: eina į Emausą, kalbasi su mokiniais „apie visus tuos įvykius“, pusryčiauja prie laužo. Šie dalykai jam svarbesni už savo pergalės parodymą didžiūnams ir valdovams.

Nors Dievui nerūpi skaičiai, padauginant duoną jie fiksuojami rūpestingai. Šie skaičiai skirti mums, kad suprastume Dievo braižą.

Antroje Karalių knygoje aprašytame duonos padauginimo epizode dvidešimčia duonos kepalukų pasiotina šimtas vyrų. Pranašo Eliziejaus (Elišos) tarnas dvejoja: „Kaip tiek padalyti šimtui žmonių?“ Evangelija augina mūsų nuostabą, nes proporcijos smarkiai keičiasi. Jėzus provokuoja klausdamas: „Kur pirsime duonos jiems pavalgydinti?“ Žino, ką darys, bet klausia – provokacija, kitaip nepavadinsi. Mes įpratę, kad provokacija – tai piktas noras pažeminti, sukirsti. Dievo provokacijos kitokios. Jis kaip tik nori mus pakylėti, padrašinti mąstyti ir veikti kaip Jis. Auginti tikėjimu, kai tuščiomis rankomis daromi didžiausi darbai.

Pilypas ieško sprendimo. Du šimtai denarų – gal tai visa Judo administruojama apaštalų kasa. Bet jos vis tiek neužtektų, kad kiekvienas gautų bent po gabalėlį duonos. Petro brolio Andriejaus galvoje švystelėja dieviška mintis: „Čia yra vienas berniukas, kuris turi penkis miežinės duonos gabalėlius ir dvi žuvis.“ Bet staiga įsijungusi žmogiška logika susigėsta ankstesnio naivumo. „Bet ką tai reiškia tokiai daugybei?“ Jėzus ima į savo rankas tą kuklų davinį, meldžiasi ir liepia dalyti miniai. Žmogiškam protui, kuris mėgsta skaičius, stebuklas pateikia naują lentelę: penki kepalėliai duonos, penki tūkstančiai vyrų ir dvylika pintinių likučių.

Vėliau išplaukę valtimi ir apsižiūrėję, kad pasiėmė tik vieną kepalėlį, mokiniai ims kalbėti neturį duonos. Jėzui teks priminti abu duonos padauginimo stebuklus su visais skaičiais: „Kai penkis kepalėlius sulaužiau penkiems tūkstančiams, kiek pintinių likučių surinkote?“ Mokiniai atsakys: „Dvylika.“ – „O kai septynis kepalukus sulaužiau keturiems tūkstančiams, kiek krepšių likučių surinkote?“ Mokiniai atsakys: „Septynis.“ Nereikia būti detektyvu, kad šiuose skaičiuose atpažintume tam tikrą nelogišką logiką: kuo mažiau, tuo daugiau. Kuo mažesnės žmogiškos galimybės, tuo galingesnis Dievo veikimas.

Milošo Formano filme „Amadeus“ rūmų kompozitorius Saljeris taip pristato Mocarto genijų: „Jis pradeda paprastai, beveik banaliai, o paskui viskas kyla, kyla, ir suskamba dangiška muzika.“

Panašiai veikia Dievas: pradėjęs nuo mažų, paprastų, atrodo, visai nereikšmingų dalykų, jis daro tikrus stebuklus. Ir taip per visą išganyimo istoriją. Nuo senuko Abraomo ir senutės Saros, žūti turėjusio kūdikio Mozės, piemens Dovydo iki mergaitės Marijos ir mūsų laikų Dievas nekeičia savo braižo.

Ačiū evangelistams, kurie matė reikalą papasakoti mums ne tik apie duonos padauginimo stebuklą, pasotintą minią, bet ir apie likučius. Būtent jie daug ką paaiškina. Jei būtume atidesni smulkmenoms, pamatysime daugybę stebuklų.

Parengė kun. M. M.

DIEVIŠKOSIOS IŠMINTIES IR AUKOS DUONA

18 eilinis sekmadienis (B)

Iš 16, 2–4. 12–15; Ps 78, 3. 4bc. 23–24. 25. 54;

Ef 4, 17. 20–24; Jn 6, 24–35

Jeigu turėtume tik Jono evangeliją, nežinotume, kad Eucharistija buvo įsteigta per Paskutinę vakarienę. Kristaus Kūno ir Kraujo sakramento įsteigimas aprašomas trijose sinoptinėse evangelijose ir šv. Pauliaus Pirmojo laiško korintiečiams 11 skyriuje. Kita vertus, tik Jono evangelijoje randame plačią Viešpaties kalbą apie gyvenimo duoną: tai tekstas, kuris mums iš esmės apreiškia Eucharistijos slėpinį. Kai kurie Biblijos žinovai mano, kad ši kalba tiesiogiai neperteikia istorinio Jėzaus mokymo, bet yra ankstyvosios Bažnyčios mokymo apmąstymo vaisius. Tačiau čia, kaip ir daugeliu kitų atvejų, turbūt labiau verta pasitikėti tikslia šv. Jono atmintimi, – o jis primygtinai teigia, kad ši mokymą Viešpats išdėstė Kafarnaumo sinagogoje. Jonas mums pasakoja, kad daugelis Jėzaus klausytojų nepajėgė suprasti jo skelbiamos žinios ir pasipiktino. Tačiau tie žodžiai tarsi sėkla į dirvą krito į širdį mylimam mokiniui, kuris po daugelio metų galėjo juos ištikimai perteikti mums.

Jėzaus kalba pateikiama po stebuklingo duonos padauginimo: šis epizodas randamas visose sinoptinėse evangelijose. Jonas mums sako, kad tai įvyko prieš pat Velykų šventę ir šitaip nurodo simbolinį ryšį tarp padaugintos duonos ir paties Jėzaus velykinio slėpinio, kuris bus įvykdytas per tą pačią šventę po metų ar dvejų. Po stebuklingo pavalgydinimo Jėzus pasitraukia iš minios, norinčios jį pasigriebti ir paskelbti savo karaliumi. Kitą dieną sutikęs tą pačią minią kitoje ežero pusėje Jėzus pažymi, kad žmonės jo ieško vien dėl savanaudiškų motyvų, tikėdamiesi, kad jis bus politinis išlaisvintojas, jėga atkurs žemiškąją Izraelio karalystę.

Duonos padauginimas buvo meilės ir užuojautos gestas; tai taip pat turėjo būti tikėtinumo ženklas, drąsinantis žmones įtikėti Jėzų, kad gautų iš jo amžinąjį gyvenimą. Tačiau sutikusieji Viešpatį Kafarnaume pralinkus dienai po to, kai buvo pamaitinti, yra nepatenkinti ir reikalauja papildomų stebuklų. Jie nepalančiai lygina Jėzų su Moze: esą Jėzus juos pamaitino tik vieną kartą, o Mozė jų protėvius maitino mana dykumoje „per keturiasdešimtį metų“. Iš tikro mana buvo skirta palaikyti Izraelį jo kelyje į Pažado žemę. Tačiau

visi valgiusieji maną galiausiai mirė, – nors ji buvo tiekiama stebuklingu būdu, patarnaujant angelams, tai buvo tik kūniškas maistas, negebantis dovanoti amžinojo gyvenimo. Dauguma valgiusiujų maną taip ir nepasiekė Pažado žemės. Jie mirė dvasine mirtimi dėl tikėjimo stygiaus. Angelų duona jiems atrodė prėska ir pabodusi, jie dažnai svajojo apie grįžimą prie mėsos puodų Egipte. Daugelis pražuvo godžiai prisiriję putpelių, papildomos dovanos, kurią Dievas atsiuntė, kad patenkintų jų mėsos geismą. Kiti, pasiekę Pažado žemės ribas, nusprendė, kad tai nėra ta vieta, į kurią verta įžengti, arba kad Dievas neįstengs dovanoti jiems pergalės prieš šią žemę užgyvenusius pagonis.

Pirmoje šiandien Mišiose skaitytos kalbos dalyje Jėzus siekia išlaisvinti savo klausytojus nuo žemiškų išskaičiavimų ir perdėto rūpinimosi laikinuoju saugumu, idant jie galėtų atsiverti dvasinėms dovanoms, ateinančioms per tikėjimą į Jėzų. Dangiškasis Tėvas yra visų gerų dovanų tikroji versmė. Mozė buvo tik tarnas, o Jėzus yra Dievo Sūnus, amžinasis Tėvo Žodis arba Išmintis. Jis yra tikroji angelų duona, nes maitina jų protus palaimingu Dievo regėjimu. „Jame yra gyvybė.“ Jis buvo pasiūstas į mūsų pasaulį, paženkliną Dievo meilės, Šventosios Dvasios, kad visi, kurie jį tiki, galėtų tapti Dievo vaikais ir paveldėti amžinąjį gyvenimą. Čia Jėzus pristato savo dovaną žodžiais, primenančiais Senojo Testamento Išminties raštiją. „Kas ateina pas mane, niekuomet nebealks, ir kas tiki mane, niekuomet nebetros“, tas nebebus priklausomas nuo šio pasaulio maisto. Ši aukštesnės išminties dovana iš pradžių patraukia Jėzaus klausytojus: „Viešpatie, duok visuomet mums tos duonos.“ Labai džiuginantis dalykas, kai siūloma šviesa ir dvasinė laisvė. Daugelis kitų pasaulio filosofijų ir religijų pateikia panašių pasiūlymų, ir kartais net atrodo, kad iš dalies juos įgyvendina. Tačiau nepalyginamai tobulesnę Jėzaus dovaną galime priimti tik tada, kai pavedame jam savo protus tikėdami ir atiduodame savo širdis mylėdami. Mums reikia įsitraukti į visiškai nesavanaudišką Viešpaties dovaną – jis už mus atidavė savo kūną ir išliejo savo kraują ant Kryžiaus. Pasirodo, kad girdėjusiems Jėzaus kalbą Kafarnaume tai buvo didžiausias suklupimo akmuo. Tačiau mums esmingai svarbu sekti Jėzumi šiuo keliu, jei viliamės, kad būsime jo amžinai maitinami dieviškosios Išminties duona.

Parengė t. Grigalius Casprini OSB

Lietuvos Vyskupų Konferencijos plenarinis posėdis

Birželio 12 dieną Telšiuose vyko Lietuvos Vyskupų Konferencijos plenarinis posėdis. Jame dalyvavo arkivyskupai G. Grušas, L. Virbalas, S. Tamkevičius, vyskupai E. Bartulis, J. Ivanauskas, K. Kėvalas, R. Norvila, A. Poniškaitis, D. Trijonis, L. Vodopjanovas.

Posėdį pradėjo Lietuvos Vyskupų Konferencijos pirmininkas, Vilniaus arkivyskupas metropolitas G. Grušas, pakvietęs dalyvaujančiuosius pasimelsti Lietuvos paaukojimo Trakų Dievo Motinos, Lietuvos Globėjos, Nekaltajai Širdžiai malda, ženklinančia šiuos jubiliejinius metus.

Rengiantis rugsėjo 22–23 d. įvyksiančiai popiežiaus apaštališkajai kelionei į Lietuvą, Pasirengimo popiežiaus vizitui komiteto generalinis sekretorius br. kun. S. Rumšas pristatė susirinkusiesiems įvairius praktinius organizacinius pasirengimo šiam vizitui aspektus. Pristatyta savanorių, talkinsiančių šio vizito renginių metu, registracijos eiga, aptartos informacijos apie Šv. Tėvo lankymąsi sklaidos galimybes, kiti vizito organizacijos klausimai.

Vyskupai parengė kreipimąsi dėl ketinamos ratifikuoti Stambulo konvencijos, kurio tekstas netrukus bus išplatintas. Šiame kreipimesi dar kartą primenama Bažnyčios nuostata, raginanti gerbti prigimtines žmogaus teises ir užtikrinti, kad žmogaus orumas nebūtų temdomas smurto. Bet kokia smurto – taip pat ir smurto prieš moteris – forma yra nepateisinama. Drauge atkreipiamas dėmesys, kad Stambulo konvencija ne tik neišsprendžia smurto problemos, bet ir sukuria naujų.

LVK posėdyje daug dėmesio skirta katechezės situacijai Lietuvoje, tartasi, kaip pagerinti jau vykdomas programas. Jau metai, kaip Lietuvoje (pirmiausia vyskupijų katedrose) vykdoma suaugusiųjų įkrikščioninimo programa. Jos dėka suaugusiesiems, norintiems tapti Bažnyčios nariais, siūloma galimybė susipažinti su tikėjimo tiesomis bei priimti Krikšto, Atgailos, Eucharistijos ir Suvirtinimo sakramentus. Aptarta per metus sukaupta patirtis, susipažinta su šios programos vykdymu kitose Europos šalyse. Nuspręsta tęsti suaugusiųjų įkrikščioninimo programą, plėtoti jau pradėtą praktiką bei kviesti į ją ne tik norinčiuosius priimti įkrikščioninimo sakramentus, bet ir trokštančius pagilinti savo tikėjimą suaugusiuosius.

Ganytojai aptarė ir sužadėtinių pasirengimo Santuokos sakramentui klausimus. Lietuvoje įprasta vestuves pradėti planuoti prieš 9–12 mėnesių, o dabartinė registracijos santuokai ne vėliau kaip prieš tris mėnesius nuostata neretai sukelia keblumų norint laiku pasiruošti šiam svarbiam gyvenimo įvykiui. Siekdami suteikti daugiau laiko ir galimybių sužadėtiniams tinkamai pasirngti priimti Santuokos sakramentą, Lietuvos vyskupai nusprendė nustatyti naują minimalų registracijos Santuokai terminą: nuo 2019 m. sausio 1 d. visose Lietuvos vyskupijose Santuokai registruotis reikės ne vėliau kaip prieš penkis mėnesius iki pageidaujamos sakramento priėmimo datos. Sužadėtiniams, kurie parapijose registruosis Santuokai iki 2018 m. gruodžio 31 d., ir toliau lieka galioti senoji tvarka.

Posėdžio dalyviai dekretu patvirtino *LVK asmens duomenų apsaugos ir tvarkymo taisyklės*. Jų privalu laikytis visiems LVK įsteigtiems ar jos jurisdikcijoje esantiems juridiniams asmenims, kurie neturi savų, Vyskupų Konferencijos patvirtintų taisyklių. Šios taisyklės įsigalioja 2018 m. birželio 13 d.

Kunigų skyrimai Vilniaus arkivyskupijoje

Kun. dr. **Hans Friedrich Fischer** atleistas iš Vilniaus Šv. Juozapo kunigų seminarijos rektoriaus pareigų ir paskirtas Vilniaus (Kalvarijos) Šv. Kryžiaus Atradimo parapijos rezidentu.

Kun. **Andžej Šuškevič** atleistas iš Vilniaus Šv. Juozapo kunigų seminarijos vicerektoriaus pareigų ir paskirtas Vilniaus Šv. Juozapo kunigų seminarijos rektoriumi.

Kun. dr. **Mindaugas Ragaišis** atleistas iš Vilniaus Šv. Mikalojaus parapijos rezidento pareigų ir paskirtas Vilniaus Šv. Juozapo kunigų seminarijos vice- rektoriumi, paliekant toliau eiti kitas pareigas.

Kun. **Saulius Bužauskas** atleistas iš Vilniaus Šv. Juozapo kunigų seminarijos dvasios tėvo pareigų ir paskirtas Vilniaus Šv. apaštalų Petro ir Povilo parapijos vikaru.

Br. kun. **Marek Adam Dettlaff OFM Conv.** paskirtas Vilniaus Šv. Juozapo kunigų seminarijos dvasios tėvu, paliekant toliau eiti kitas pareigas.

Kun. **Marius Žitkauskas** paskirtas Vilniaus Šv. Juozapo kunigų seminarijos antruoju dvasios tėvu, paliekant toliau eiti kitas pareigas.

Kun. **Algis Vaickūnas** atleistas iš Rimšės Švč. Trejybės, Gaidės Nukryžiuotojo Jėzaus ir Pūškų Švč. Mergelės Marijos, Gailastingumo Motinos, parapijų klebono pareigų ir paskirtas Vilniaus Šv. Teresės parapijos rezidentu ir vykdyti nuodėmklausio tarnystę Dievo Gailastingumo šventovėje Vilniuje.

Kun. **Vytautas Pūkas** atleistas iš Adučių Švč. M. Marijos Škaplierinės parapijos klebono pareigų ir paskirtas Rimšės Švč. Trejybės, Gaidės Nukryžiuotojo Jėzaus ir Pūškų Švč. Mergelės Marijos, Gailastingumo Motinos, parapijų klebonu.

Kun. **Deimantas Braziulis** atleistas iš Pabradės Švč. Mergelės Marijos, Šeimos Karalienės, ir Pavoverės Šv. Kazimiero parapijų klebono bei Karkažiškės Šv. apaštalu Petro ir Povilo bažnyčios rektorius pareigų ir paskirtas Adučiškio Švč. M. Marijos Škaplierinės parapijos klebonu.

Kun. dr. **Vladimir Solovej** atleistas iš Vilniaus Pal. Jurgio Matulaičio parapijos vikaro pareigų ir paskirtas Pabradės Švč. Mergelės Marijos, Šeimos Karalienės, ir Pavoverės Šv. Kazimiero parapijų klebonu bei Karkažiškės Šv. apaštalu Petro ir Povilo bažnyčios rektoriumi, paliekant toliau eiti kitas pareigas.

Kun. **Marijan Apriško** atleistas iš Švenčionių Visų Šventųjų parapijos vikaro ir Kaltanėnų Švč. Mergelės Marijos Angeliškosios parapijos administratoriaus pareigų ir paskirtas Vilniaus Šv. arkangelo Rapolo parapijos vikaru.

Kun. **Medardas Čeponis** atleistas nuo pareigos aptarnauti klebono teisėmis Reškutėnų Šv. Izidoriaus parapiją, paliekant toliau eiti kitas pareigas.

Kun. **Jonas Mačiulis** atleistas iš Smalvų Švč. M. Marijos Rožančinės parapijos ir Tilžės Švč. M. Marijos Karalienės parapijos administratoriaus bei Turmanto Švč. Jėzaus Širdies bažnyčios rektorius pareigų ir paskirtas Švenčionių Visų Šventųjų parapijos vikaru ir Kaltanėnų Švč. Mergelės Marijos Angeliškosios parapijos bei Reškutėnų Šv. Izidoriaus parapijos administratoriumi.

Kun. **Vidmantas Rudokas** paskirtas Smalvų Švč. M. Marijos Rožančinės ir Tilžės Švč. M. Marijos Karalienės parapijų administratoriumi bei Turmanto Švč. Jėzaus Širdies bažnyčios rektoriumi, paliekant toliau eiti kitas pareigas.

Kun. dr. **Valdas Girdžiūšas** atleistas iš Vilniaus Pal. Jurgio Matulaičio parapijos klebono pareigų gydytis.

Kun. **Justinas Aleknavičius** atleistas iš Varėnos Šv. arkangelo Mykolo parapijos

Kaip jau buvo skelbta, birželio 14–17 d. Kaišiadorių katedroje bus iškilmingai minimos arkivyskupo kankinio T. Matulionio pirmosios beatifikacijos metinės. Tikintieji kviečiami jose dalyvauti ir melstis, dėkojant už pal. Teofiliaus tikėjimo tvirtybę.

Kitas Lietuvos Vyskupų Konferencijos plenarinis posėdis vyks rugpjūčio 30 d. Liškiavoje. -lvks-

Pirmųjų palaimintojo Teofiliaus beatifikacijos metinių liturginis minėjimas

Birželio 14–17 d. Kaišiadorių katedroje švęstos palaimintojo Teofiliaus pirmosios beatifikacijos metinės. Palaimintojo sarkofagas tomis dienomis buvo išstatytas pagerbti centrinėje Kaišiadorių katedros navoje. Maldininkai galėjo iš arčiau jį apžiūrėti, prisiliesti ne tiek rankomis, kiek savo tikėjimu prie šventųjų bendravimo ir melsti palaimintojo Teofiliaus užtarimo.

Birželio 14 d. Kaišiadorių katedroje palaimintojo Teofiliaus Matulionio, vyskupo ir kankinio, minėjimo šventės pagrindinėms pamaldoms vadovavo Kaišiadorių vyskupas Jonas Ivanauskas, koncelebravo vyskupas emeritas Juozas Matulaitis bei kiti kunigai. Mišiose gausiai dalyvavo Kauno seserys benediktinės, kurioms po šv. Mišių buvo perduotas originalus relikvijorius su palaimintojo relikvija.

Homilijoje vyskupas atskleidė jautriausius palaimintojo gyvenimo momentus ir akcentavo, jog Gedulo ir vilties dieną švenčiamas palaimintojo minėjimas daro mus turtingesnius vilties. Po Mišių buvo perskaitytas relikvijų perdavimo aktas. Jame paminėta, kad 1936–1943 metais palaimintasis buvo Kauno Šv. Mikalojaus bažnyčios rektoriumi ir seserų benediktinių kapelionu. Vyskupas perdavė relikvijas vienuolyno abatei, kuri taip pat tarė padėkos žodį. Kartu su relikvijoriumi kaišiadoriečiai perdavė rožėmis pintą didžiulę širdį, kurioje galima įžvelgti daug simbolių: tai ir Kristaus širdis, kurią taip pamilo palaimintasis, tai ir dėl Bažnyčios besiaukojanti Teofiliaus širdis, o kartu tai gali būti ir kiekvieno tikinčiojo širdis. Juk dažnai meldžiame žodžiais: „Viešpatie, padaryk mūsų širdį panašią į savo širdį!“

Vakare Šv. Mikalojaus bažnyčioje įvyko iškilmingas palaimintojo Teofiliaus relikvijų sutikimas. „Mums, seserims, labai brangu turėti palaimintąjį Teofilijų savo bažnyčioje, melstis jam, prašyti užtarimo. <...> Mes tikime, kad ir šią dieną mes rūpime palaimintajam“, – sakė apie savo vienuolijos buvusį kapelioną benediktinių abatė ses. Juozapa Valerija Strakšytė OSB, dėkodama visiems, kurie vienaip ar kitaip padėjo priimti šias relikvijas, ir visiems, gausiai atėjusiems jų pasitikti. Palaimintojo relikvijos Benediktinių bažnyčioje nuo šiol bus saugomos ir gerbiamos specialiai įrengtoje vietoje, šoniniame altoriuje.

Vakaro šv. Mišioms, kuriose dalyvavo tiek rektorato bendruomenė, tiek svečiai, Benediktinių bažnyčioje šia proga vadovavo Kauno arkivyskupas metropolitas Lionginas Virbalas, koncelebravo arkivyskupas emeritas Sigitas Tamkevičius, Kaišiadorių vyskupas Jonas Ivanauskas, Telšių vyskupas Kęstutis Kėvalas, Kaišiadorių vyskupo generalvikaras mons. Algirdas Jurevičius, Kauno I dekanato dekanas mons. Vytautas Grigaravičius, kiti kunigai, taip pat ir Palendrių vienuolyno broliai benediktinai. Patarnavo Kauno kunigų seminarijos klierikai.

„Jau apaštalus menančiais laikais Bažnyčia laikė kankinius garbingiausiais, rinktiniais savo nariais. Jie yra tikrasis Bažnyčios elitas. Jie ne tik gyvenimu,

bet ir mirtimi sekė Kristų, susitapatino su Juo. Visais amžiais nesuskaičiuojama kankinių minia vis pasipildo. Būti Kristaus sekėju ir mokiniu kartais yra mirtinai pavojingas užsiėmimas“, – sakė Kauno arkivyskupas Lionginas Virbalas, prisimindamas ir mūsų tremtinius, patyrusius persekiojimą, įkalinimus. „Palaimintojo relikvijos pasiekė šią seserų benediktinių bažnyčią. Relikvijos sujungia su tais didžiais Jėzaus sekėjais, kuriuos skelbiame kaip palaimintuosius ir šventuosius. Tegul relikvijos primena šioje bažnyčioje skambėjusį arkivyskupo Teofiliaus žodį, jo maldą, pradėtą Švč. Sakramento adoraciją, uolų tarnavimą tikintiesiems“, – sakė arkivyskupas, be to, atkreipdamas dėmesį, jog palaimintasis ir šiandien rodo pavyzdį, kokia gali būti kunigystė, pašvęstasis gyvenimas. Ir mes šiandien galėtume lygiuotis į palaimintojo dorybes. Jos gali atrodyti per didelės mums, kaip suaugusiojo batai vaikui, tačiau garbingos ir siektinos, skirtos kiekvienam iš mūsų.

Pamaldų pabaigoje žodį tarė Kaišiadorių vyskupas Jonas Ivanauskas, kurio rūpesčiu relikvijos dovanotos seserims benediktinėms. Vysk. J. Ivanauskas palinkėjo seserims, kad palaimintasis joms būtų labai artimas, padėtų patirti mus visada motyvuojantį būsimą dangaus džiaugsmą, kuris padaro tikrais Jėzaus mokiniais, Jėzaus, kuris išlaisvina ir sustiprina, palaiko ir padrąsina. Šia proga Kaišiadorių vyskupas padėkojo Kauno arkivyskupijai, vyskupams, kunigams, rektorato bendruomenei už dėmesį palaimintajam Teofiliumi.

Palaimintojo Teofiliaus beatifikacijos metinių minėjimo antroji diena, birželio 15-oji, buvo skirta Švč. Jėzaus Širdies garbei. Pagrindinėms šv. Mišioms vadovavo Kaišiadorių vyskupas Jonas Ivanauskas. Pamaldų pradžioje jis pasveikino piligrimus iš Kauno miesto parapijų. Šv. Mišių metu giedojo Kauno Kristaus Prisikėlimo bazilikos choras. Homiliją sakydamas Kristaus Prisikėlimo parapijos klebonas dekanas mons. Vytautas Grigaravičius priminė pagrindinius arkivyskupo Teofiliaus gyvenimo momentus ir ragino mokyti iš palaimintojo nuolankumo ir tvirtumo.

Po šv. Mišių vyskupas dėkojo piligrimams. Šia proga buvo prisiminta Kauno Švč. Jėzaus Širdies (Šančių) parapija, nes palaimintasis Teofilius konsekraavo naujai pastatytą bažnyčią suteikdamas jai Švč. Jėzaus Širdies titulą. Kaišiadorių vyskupas J. Ivanauskas pašventino dėkingumo už patirtas malones ženklą – votą, kurį palaimintojo Teofiliaus koplyčiai dovanojo Kauno Šančių parapijiečiai, patyrusi per palaimintojo Teofiliaus užtarimą išgijimo malonę. Pasimeldę Švč. Jėzaus Širdies litanijos malda ir ganytojo palaiminti, tikintieji toliau tęsė bendrystę pievelėje šalia katedros dalindamiesi žemiškomis gėrybėmis.

Vakaro šv. Mišiose buvo meldžiamasi už mirusius Kaišiadorių vyskupijos ganytojus, kunigus, vienuolius bei tikinčius pasauliečius. Mišioms vadovavo ir pamokslą sakė Kaišiadorių vyskupas. Jis priminė nelengvą vyskupijos istoriją, iškiliausius ganytojus bei ragino visus juos pavesti Dievo gailestingumui. Už visus mirusius buvo giedama „Viešpaties angelo“ malda. Po šv. Mišių buvo tęsiama Švč. Sakramento adoracija, kurią transliavo „Marijos radijas“.

Palaimintojo Teofiliaus beatifikacijos metinių minėjimo trečioji diena, birželio 16-oji, buvo skirta Švč. Mergelės Marijos Širdies garbei. Pagrindinėse šv. Mišiose melstasi už kunigus, seminaristus ir melsta pašaukimų į kunigystę. Šv. Mišiose giedojo jungtinis Kauno arkikatedros bazilikos choras. Kauno kunigų seminarijos rektorius mons. Aurelijus Žukauskas pristatė kandidatų, kuriems Kaišiadorių vyskupas suteikė kandidatų į kunigystę skyrimus. Homilijos metu vyskupas kalbėjo apie tikėjimo svarbą žmogaus gyvenimui,

klebono ir Varėnos dekanato dekanato pareigų ir paskirtas Vilniaus Pal. Jurgio Matulaičio parapijos klebonu.

Kun. **Ernestas Maslianikas** atleistas iš Vilniaus Šv. arkangelo Rapolo parapijos vikaro pareigų ir paskirtas Varėnos Šv. arkangelo Mykolo parapijos klebonu.

Vilniaus miesto Pašilaičių mikrorajone įsteigta Vilniaus Šv. Jono Pauliaus II parapija. Kun. **Žydrius Kuzinas** atleistas iš Druskininkų (Ratnyčios) Šv. apaštalo Baltramiejaus parapijos klebono pareigų ir paskirtas naujai įsteigtos Vilniaus Šv. Jono Pauliaus II parapijos klebonu.

Mons. **Žydrūnas Vabuolas** ateistas iš Vilniaus Šv. Onos bažnyčios rektorius pareigų ir paskirtas Druskininkų (Ratnyčios) Šv. apaštalo Baltramiejaus parapijos klebonu ir Varėnos dekanato dekanu.

Vilniuje įsteigus Švč. Mergelės Marijos Ramintojos koplyčią, skirtą vidaus reikalų statutinėse įstaigose tarnaujančių pareigūnų sielovadai, kun. **Algirdas Toliatas** atleistas iš Vilniaus Šv. arkangelo Rapolo parapijos rezidento pareigų ir paskirtas Švč. Mergelės Marijos Ramintojos koplyčios Vilniuje kapelionu.

Kun. **Miroslav Anuškevič** atleistas iš Šalčininkų Šv. apaštalo Petro parapijos vikaro pareigų ir paskirtas Visagino Šv. apaštalo Pauliaus parapijos vikaru.

Kun. **Renald Kučko** atleistas iš Eišiškių Kristaus Žengimo į dangų parapijos vikaro pareigų ir paskirtas Šalčininkų Šv. apaštalo Petro parapijos vikaru.

Kun. **Aleksandr Gaičauskas** atleistas iš Ignalinos Švč. Mergelės Marijos Gimimo parapijos vikaro pareigų ir paskirtas Vilniaus Švč. Mergelės Marijos Nekaltojo Prasidėjimo parapijos vikaru.

Kun. **Aloyzas Volskis** atleistas iš Vilniaus Švč. Mergelės Marijos Nekaltojo Prasidėjimo parapijos rezidento pareigų ir paskirtas Grigiškių Šventosios Dvasios parapijos vikaru.

Kun. **Kęstutis Dvareckas** atleistas iš Vilniaus Visų Šventųjų parapijos rezidento pareigų ir paskirtas Vilniaus Švč. Mergelės Marijos Nekaltojo Prasidėjimo parapijos rezidentu.

Kun. **Stanislav Valiukevič** atleistas iš Nemenčinės Šv. arkangelo Mykolo parapijos vikaro pareigų ir paskirtas Ignalinos Švč. Mergelės Marijos Gimimo parapijos vikaru.

Kun. **Andžejus Ryšardas Jasinskas** atleistas iš Vilniaus Šv. Juozapo parapijos vikaro pareigų ir paskirtas Nemenčinės Šv. arkangelo Mykolo parapijos vikaru.

Kun. **Nerijus Grigaliūnas** atleistas iš Vilniaus Šv. Juozapo parapijos vikaro pareigų ir paskirtas Vilniaus Šv. arkangelo Rapolo parapijos vikaru.

Kun. **Andžej Bylinski** atleistas iš Vilniaus Pal. Jurgio Matulaičio parapijos vikaro pareigų ir paskirtas Vilniaus Šventosios Dvasios parapijos vikaru.

Kun. **Albert Bortiak** atleistas iš Vilniaus Visų Šventųjų parapijos vikaro pareigų ir paskirtas Vilniaus Pal. Jurgio Matulaičio parapijos vikaru.

Kun. **Rimgaudas Šiūlys** atleistas iš Santariškių Dievo Gailestingumo koplyčios kapeliono pareigų ir paskirtas Vilniaus Šv. Mikalojaus parapijos vikaru.

Kun. **Renatas Švenčionis** atleistas iš Vilniaus Šv. apaštalo Petro ir Povilo parapijos vikaro pareigų ir paskirtas Santariškių Dievo Gailestingumo koplyčios kapelionu.

Kun. **Daniel Narkun** atleistas iš Pabradės Švč. Mergelės Marijos, Šeimos Karalienės, parapijos vikaro pareigų ir paskirtas Vilniaus Visų Šventųjų parapijos vikaru ir Vilniaus arkivyskupijos jaunimo centro sielovadininku.

Kun. **Dovydas Grigaliūnas** atleistas iš Vilniaus Šv. arkangelo Rapolo parapijos vikaro pareigų ir paskirtas Pabradės Švč. Mergelės Marijos, Šeimos Karalie-

priminė sunkius palaimintojo Teofiliaus gyvenimo momentus ir jo kunigišką meilę visiems žmonėms. Šv. Mišių pabaigoje keletas Kauno kunigų seminarijos auklėtinių prie palaimintojo sarkofago pirmą kartą užsivilkė kunigišką rūbą – sutaną, kuri buvo vyskupo pašventinta. Ši apeiga būsimų kunigų gyvenime nepaprastai svarbi: parodo Bažnyčios tarnų išskirtinumą, o kartu ir artumą Dievo tautai, kuri naujai įvilktuosius pasitiko audringais plovimais. Kaišiadorių vyskupas pašventino dėkingumo už patirtas malones ženklą – votą, jį palaimintajam atvežė jo užtarimą patyrusi vilnietė.

Po šv. Mišių vyskupas pakvietė visus melstis už kunigus ir pavesti savo gyvenimą Švč. Mergelės Marijos globai kalbant jos garbei skirtą litaniją. Katedros prieigose artimieji ir pažįstami sveikino naujai paskirtuosius kandidatus į kunigystę bei pirmą kartą apsilikusius dvasininkų drabužių seminaristus. Šventę vainikavo agapė prie klebonijos bei linksma liaudiška muzika.

Popietiniu metu Kaišiadorių katedroje Žemaičių Kalvarijos kalnus giedojo Klaipešos Švč. M. Marijos Taikos Karalienės parapijos grigališkojo choralo studija „Schola cantorum de Regina Pacis“. Žemaičiai taip pat giedojo ir vakaro šv. Mišiose, kuriose melstasi už popiežių Pranciškų ir jo apaštališkąją kelionę į Lietuvą. Pamaldose dalyvavo ir „Marijos radijo“ šeimos nariai. Homilijos metu Kaišiadorių vyskupas kalbėjo apie Kristaus kančią, įkvėpusią palaimintąjį Teofilijų nepasiduoti jokiems kompromisams ir likti ištikimam krikščionių tikėjimui. Su giesmininkais atvykęs Telšių vyskupo generalvikaras kun. Vilius Viktoravičius kvietė į Žemaičių Kalvariją giedoti Kalnų apvaikštant koplyčias. Eucharistinę bendrystę vainikavo agapė, po kurios dar ilgai nenorėta skirstytis. Prisiminta, jog žemiško gyvenimo metu arkivyskupas Teofilijus buvo labai vaišingas.

Birželio 17-ąją, palaimintojo Teofiliaus beatifikacijos metinių minėjimo ketvirtą dieną, Kaišiadorys sulaukė garbingų svečių: šv. Mišioms vadovavo apaštališkasis nuncijus Baltijos kraštams arkivyskupas Pedro López Quintana, koncelebravo beveik visi Lietuvos vyskupai ir gausus būrys kunigų. Nuncijus savo buvimu užtikrino popiežiaus Pranciškaus artumą Eucharistiją švenčiančiai bendruomenei. Homilijoje nuncijus prisiminė prieš metus vykusią beatifikaciją ir ypač daug kalbėjo apie būsimą popiežiaus Pranciškaus vizitą į Lietuvą ir ragino vizitą stebėti ne per televiziją, bet dalyvauti ir susitikti gyvai su popiežiumi.

Mišių pabaigoje sveikinimo žodį tarė Vilniaus arkivyskupas metropolitas Gintaras Grušas. Jis kalbėjo apie Lietuvą ištikusią sausrą ir apie malonės lietų, kuris visus gaivins popiežiaus vizito metu rugsėjį. Minsko–Mogiliovo arkivyskupas Tadeusz Kondruszewiczus priminė, jog palaimintasis Teofilijus buvo Mogiliovo arkivyskupijos kunigas, todėl jis su džiaugsmu priėmė kvietimą dalyvauti iškilmėse, taip pat užtikrino, jog Baltarusijos tinkintieji gausiai dalyvaus susitikime su popiežiumi Pranciškumi Lietuvoje. Kaišiadorių vyskupas padėkojo visiems ir pakvietė nepailsti melsti, kad palaimintasis Teofilijus būtų paskelbtas šventuoju.

Popiet iniciatyvą perėmė Gyvojo rožinio draugijos ir Šeimos centro nariai. Giedojo Vievio parapijos šlovinimo grupė, o kun. Laurynas Visockas vakarinių šv. Mišių homilijoje nukreipė visų žvilgsnius į Jėzų Kristų, kurį ištikimai sekė palaimintasis Teofilijus. Mums neduota pažinti visų malonių, kurias per palaimintojo Teofiliaus užtarimą patyrė tikintieji, tačiau tikime, jog Viešpats Dievas duos labai aiškų ženklą, kuris bažnytinėje tradicijoje vadinamas stebuklu, ir mes galėsime palaimintąjį tituluoti šventuoju.

Švenčiant pirmąsias pal. Teofiliaus beatifikacijos metines Kaišiadorys pasiūpė išpūdingu piešiniu – ant galinės Algirdo Brazausko gimnazijos sienos atsirado milžiniško dydžio palaimintojo Teofiliaus paveikslas. Ši iniciatyva kilo dailininkui Taduui Vincaičiui bei Kaišiadorių rajono savivaldybės tarnautojai Ligitai Purienei. Projektui pritarė A. Brazausko gimnazijos bendruomenė, jį parėmė Kaišiadorių rajono savivaldybė.

Kunigų susirinkimai

Telšių vyskupijos

Gegužės 18 d. Telšių Vyskupo Vincento Borisevičiaus kunigų seminarijoje vyko Telšių vyskupijos kunigų susirinkimas, kuriame dalyvavo ir seminaristai. Susirinkusius dvasininkus pasveikino ir Valandų liturgijos maldai (Dieninei) vadovavo Telšių vyskupijos ganytojas vyskupas Kęstutis Kėvalas.

Susirinkimo metu apie popiežiaus vizitą išsamią informaciją pateikė svečiai iš Vilniaus – popiežiaus vizitą organizuojančio komiteto pirmininkas ir jo komanda. Organizacinio komiteto pirmininkas kun. Saulius Rumšas OP pristatė popiežiaus vizito Lietuvoje rugsėjo 22–23 d. programą. Viešnia Toma Bružaitė išsamiai pristatė tvarką, kaip bus registruojami piligrimai, koku būdu bus galima atvykti į susitikimus, kada ir kur bus priimti atvykusieji. Jaunimo grupėms yra numatyta galimybė nakvynei, kadangi po susitikimo su popiežiumi Vilniaus arkikatedros bazilikos aikštėje bus jaunimui skirtas šlovinimo ir liudijimų vakaras. Iš programos pristatymo paaiškėjo, jog popiežius lankysis Aušros Vartuose, melsis prie šv. Kazimiero, Lietuvos Globėjo, relikvijų, lankysis įvairiose Lietuvos tautai svarbiose vietose. Su kunigais, vienuoliais, vienuolėmis ir seminaristais popiežius susitiks Kauno arkikatedroje bazilikoje po šv. Mišių Kauno Santakoje. Svečiai iš Vilniaus išsamiai atsakinėjo į jiems pateiktus klausimus apie šių metų rudenį vyksiantį popiežiaus Pranciškaus vizitą Lietuvoje. Telšių vyskupijos kurijos kancleris kun. Haroldas Šneideraitis pakalbėjo apie informacijos, kurioje įvairiais būdais pristatomas popiežiaus vizitas, sklaidą.

Telšių vyskupijos šeimos centro direktorius Domininkas Lizdenis ir jo žmona Telšių vyskupijos šeimos centro reikalų vedėja Virginija Lizdenienė išsamiai pristatė vykdomą veiklą ir pagrindinius principus – sužadėtinių rengimą santuokai, šeimų palaikymą ir pagalbą joms ištikus krizei. Vadovai pasidžiaugė programos vykdymo sėkme, klebonų ir dekanatų Šeimos centrų vadovų bei savanorių glaudžiu ir sėkmingu bendradarbiavimu.

Klaipėdos miesto šeimos centro direktorius kun. Andrius Vaitkevičius supažindino su pasikeitimais šiame centre. Kunigas aptarė sėkmingai vykdomą porų rengimo santuokai programą, pasidžiaugė naująja pavaduotoja – doc. dr. Vaineta Juškiene, kuri aktyviai įsitraukė į Šeimos centro darbą.

Konferencijai baigiantis einamuosius vyskupijos reikalus aptarė vyskupas K. Kėvalas. Po konferencijos vyskupas ir dvasininkai sutiko garbius svečius – LR Seimo pirmininką Viktorą Pranckietį, keletą Seimo narių bei Telšių ir kitų miestų merus. Seimo pirmininkas pasveikino susirinkusiuosius, pasidalijo savo įžvalgomis apie Lietuvos šimtmečio šventimą ir artėjančius Žemaitijos metus. Kitais metais sukanka 800 metų nuo pirmojo Žemaitijos paminėjimo rašytiniuose šaltiniuose.

Po konferencijos ir susitikimo Telšių kunigų seminarijoje dvasininkams ir garbiems svečiams buvo surengti pietūs.

nės, parapijos vikaru, paliekant kitas turimas pareigas.

Kun. **Viktor Kudriašov** atleistas iš Vilniaus Švč. Mergelės Marijos Nekaltojo Prasidėjimo parapijos vikaro pareigų ir paskirtas Vilniaus Pal. Jurgio Matulaičio parapijos vikaru, paliekant toliau eiti kitas pareigas.

Kun. **Ronald Kuzmickas** atleistas iš Vilniaus Šventosios Dvasios parapijos vikaro pareigų ir paskirtas Vilniaus Šv. Teresės parapijos vikaru, paliekant toliau eiti kitas pareigas.

Kun. **Jaroslav Spiridovič** atleistas iš Vilniaus Šv. Teresės parapijos vikaro ir Vilniaus arkivyskupijos jaunimo centro sielovadininko pareigų ir paskirtas Vilniaus Šv. Juozapo parapijos vikaru.

Vilniaus Šv. Onos bažnyčia paskiriama Romos rito ekstraordinarinės formos liturgijai ir prie šios liturgijos prisirišusių tikinčiųjų sielovada. Kun. **Juozapas Minderis** atleistas iš Dievo Gailestingumo šventovės Vilniuje rezidento pareigų ir paskirtas Vilniaus Šv. Onos bažnyčios rektoriumi ir vykdyti nuodėmės klausio tarnystę Dievo Gailestingumo šventovėje Vilniuje. -Vn-

Kunigų skyrimai Kauno arkivyskupijoje

Mons. **Aurelijus Žukauskas** atleistas iš Kauno kunigų seminarijos rektoriaus pareigų ir paskirtas Rumšiškių Šv. arkangelo Mykolo parapijos klebonu ir Pravieniškių pataiso namų-atvirosios kolonijos kapelionu.

Kun. **Ramūnas Norkus**, gavus Telšių vyskupo sutikimą, paskirtas Kauno kunigų seminarijos rektoriumi.

Kun. **Kazys Gražulis** atleistas iš Rumšiškių Šv. arkangelo Mykolo parapijos klebono bei Pravieniškių pataiso namų-atvirosios kolonijos kapeliono pareigų ir paskirtas Pagirių Švč. Mergelės Marijos Apsilankymo ir Siesikų Šv. apaštalo Baltramiejaus parapijų klebonu.

Kun. **Rimas Mačiulskis** atleistas iš Pagirių Švč. Mergelės Marijos Apsilankymo ir Siesikų Šv. apaštalo Baltramiejaus parapijų klebono pareigų ir paskirtas Panoterių Šv. Kryžiaus Atradimo ir Bukonių Šv. arkangelo Mykolo parapijų klebonu.

Kun. **Virginijus Birjotas** atleistas iš Švč. Jėzaus Širdies (Šančių) parapijos klebono pareigų ir Kauno nepilnamečių tardymo izoliatoriaus-pataisos namų kapeliono pareigų ir paskirtas Jonavos Šv. Jokūbo parapijos klebonu ir Jonavos dekanato dekanu.

Kun. **Audrius Mikitiukas** atleistas iš Jonavos Šv. Jokūbo, Panoterių Šv. Kryžiaus Atradimo ir Bukonių Šv. arkangelo Mykolo parapijų klebono ir Jonavos dekanato dekanato pareigų ir paskirtas Švč. Jėzaus Širdies (Šančių) parapijos klebonu ir Kauno nepilnamečių tardymo izoliatoriaus-pataisos namų kapelionu.

Kun. **Jonas Stankevičius** atleistas iš Kauno Švč. Sakramento bažnyčios rektorius pareigų ir išleistas gydytis.

Kun. **Jonas Bujokas** atleistas iš Kauno Šv. Juozapo (Vilijampolės) parapijos klebono pareigų ir paskirtas Dotnuvos Viešpaties Apreiškimo Švč. Mergelėi Marijai ir Šlapaberžės Nukryžiuotojo Jėzaus parapijų klebonu.

Kun. **Gražvydas Geresionis** atleistas iš Dotnuvos Viešpaties Apreiškimo Švč. Mergelėi Marijai ir Šlapaberžės Nukryžiuotojo Jėzaus parapijų klebono pareigų ir paskirtas Josvainių Visų Šventųjų ir Pernaravos Nukryžiuotojo Jėzaus parapijų klebonu.

Kun. **Edvinas Rimavičius** atleistas iš Josvainių Visų Šventųjų ir Pernaravos Nukryžiuotojo Jėzaus parapijų klebono ir Kėdainių vicedekano pareigų ir paskirtas Šv. Juozapo (Vilijampolės) parapijos klebonu.

Kun. **Gytis Stumbras** atleistas iš Švč. Jėzaus Širdies (Šančių) parapijos vikaro pareigų ir paskirtas Kauno Švč. Sakra-

Kauno arkivyskupijos

Gegužės 23 d. arkivyskupijos kunigai susirinko į ugdymo konferenciją kurioje. Čia klausėsi svečio Bažnyčios istoriko dr. Liudo Jovaišos pranešimo apie istorinius Lietuvos ryšius su popiežiais, aptarė sielovados aktualijas, ypač susijusias su artėjančiu popiežiaus Pranciškaus vizitu, drauge meldėsi ir pietavo. Konferencijai vadovavo Kauno arkivyskupas Lionginas Virbalas.

„Meilė iš pirmo žvilgsnio“, – taip pranešime pokštaudamas, tačiau ir taikliai apibūdino dr. Liudas Jovaiša 800 metų tebesitęsiančią mūsų krašto katalikų ir popiežiaus santykių istoriją, prasidėjusią pirmuoju žinomu susitikimu 1251 m. liepą Milane, kai popiežius Inocentas VI susitiko su karaliaus Mindaugo pasiuntiniu (tai buvo kunigaikštis Parnus, pranešęs apie Mindaugo krikštą). Šis popiežius leido išventinti Mindaugo parinktą asmenį Lietuvos vyskupu, kuris buvo tiesiogiai popiežiaus jurisdikcijoje – vyskupija nebuvo priskirta kokiam nors centrui, esančiam už Lietuvos ribų. Popiežius sakė, jog priima į Šv. Petro globą visą Lietuvos kunigaikštystę.

Po šimtmečio su popiežiumi ryšį užmezgė didysis kunigaikštis Gediminas. Žinomi Gedimino laišakai (1322 m.); pirmajame jų popiežiui Jonui XXII parašo, kad noris krikštytis. Nors nieko panašaus neįvyko, Gediminas laimi popiežiaus palankumą ir praktinės naudos, nes Šventasis Tėvas įpareigojo sudaryti ketverių metų paliaubas su Vokiečių ordinu, net netesėjus krikšto pažado. Pasak istoriko, Europa šį laišką suprato kaip norą gerbti popiežių kaip tėvą ir įsijungti į krikščioniškų tautų šeimą.

Po Konstancos Susirinkimo popiežius Martynas V suteikė kunigaikščiui Vytautui Didžiajam savo generalvikaro titulą jo valdomuose kraštuose, išreiškusį pasitikėjimą Lietuvos valdovu ir priminusį jo pareigą vesti stačiatikius į katalikų tikėjimą. Be to, Vytautui buvo suteikta privilegijų (pvz., turėti nešiojamąjį altorėlį, asmeninį nuodėmklausį).

Vėlesniais amžiais popiežiai Lietuvos gyvenime veikdavo tam tikrose srityse, pvz., politikoje, siųsdami savo legatus, religijos srityje, pvz., per teikiamas dispensas. Privilegija, susijusi su Kaunu, buvo 1437 m. leidimas pranciškonams konventualams teikti sakramentus ir laidoti. Seniausia atlaidų privilegija Kauno arkivyskupijoje, kaip minėta pranešime, buvo Švč. Trejybės atlaidai Lietuvos bažnyčiai. Popiežiai rūpinosi vienybe su Rytų ir Vakarų krikščionimis (pvz., dab. Baltarusijos teritorijoje buvo leista pastatyti bažnyčią ir švęsti joje tiek Rytų, tiek Vakarų apeigų liturgiją).

Lietuva per didžiojo kunigaikščio Aleksandro Jogailaičio pasiuntinį buvo pristatyta popiežiui Aleksandruvi VI, o šis dovanojęs nemažai brangių šventųjų relikvijų, atlaidų privilegijų.

XVI a. viduryje popiežiaus kontaktai su Lietuva gerokai suintensyvėjo per nuolatinius jo pasiuntinius. Paulius IV pirmą kartą atsiuntė savo nuncijų, bendrą Lietuvai ir Lenkijai. Išskirtiniai buvo popiežiaus Grigaliaus XII gestai – jis suteikė universiteto privilegiją Vilniaus jėzuitų kolegijai. Klemensas VIII, pirmasis iš popiežių, tiesiogiai pažino mūsų kraštą, nes buvo lankęsis jame kaip legatas. Vienas jo darbų – šv. Kazimiero kulto patvirtinimas Lietuvoje. Urbonas VIII padėjo sustiprėti graikų apeigų katalikams, su tuo susijusi ir Juozapato Kuncevičiaus beatifikacija. Pasak dr. L. Jovaišos, Klemensas XI parodė išskirtinį dėmesį Trakų Dievo Motinos atvaizdo vainikavimui popiežiaus karūnomis – būtent šio įvykio 300 metų jubiliejų šįmet ir švenčiame.

XIX a. Rusijos imperija labai riboja Lietuvos ryšius su popiežiumi. Pijaus IX pontifikato laiku popiežiaus autoritetas pasaulyje buvo labai susilpnėjęs. Žemaičių vyskupas Motiejus Valančius tuo metu ragina ypač laikytis vienybės su popiežiumi – Kristaus vietininku žemėje (ir tam, kad atsilaukėtų prieš „maskolius“). Valdant Leonui XII pirmą kartą Lietuvos bažnyčiose iškilmingai švenčiami jubiliejiniai metai. Pijus X skiria audienciją paskutiniam Žemaičių vyskupijos vyskupui Pranciškui Karevičiui ir jį palaimina.

Benedikto XV ir Pijaus XI pontifikato metais kūrėsi Nepriklausomos Lietuvos gyvenimas. Pirmasis buvo paskelbęs aukų už Lietuvą rinkimo dieną (Pirmojo pasaulinio karo metais). Ypatingo palankumo gestas – bazilikos titulas Kauno katedrai (po metų buvo suteiktas ir Vilniaus katedrai). Dėl Lietuvos valstybės pripažinimo reikalo trečią kartą mūsų istorijoje pas popiežių vyko lietuvių delegacija, vadovaujama vyskupo (tuomet dar kunigo) Justino Staugaičio.

Pasak dr. L. Jovaišos, 1925–1926 m. buvo sudėtingiausias per visus šimtmečius laikas santykių su popiežiumi istorijoje, nes dalis katalikiškos visuomenės, partijų buvo priešiška nusiteikusios jo atžvilgiu (nes popiežius Pijus XI 1925 d. pasirašė konkordata su Lenkija ir Vilniuje įsteigiama vyskupija, sutapusi su Lenkijos Respublikos sienomis). Ypač protestai vyko Kaune. Pal. arkivyskupas Jurgis Matulaitis (popiežiaus paskirtas apaštališkuoju administratoriumi) stengėsi raminti kilusias tautines aistras ir įveikti šią konfrontaciją.

Sovietų valdžia, kaip pabrėžta pranešime, norėjo įkurti nuo popiežių nepriklausomą Bažnyčią Lietuvoje, tačiau kunigai tam priešinosi ir rodė netgi herojišką ištikimybę popiežiumi skaudžiai nukentėdami (taip atsitiko, pvz., Kauno katedros kan. Povilui Dogeliui). Tėvišką santykį su popiežiumi ir pasitikėjimą juo išreiškė Lietuvos partizanai savo laiške (1947 m.) popiežiui Pijui XII. Atjaučiančio laiško sulaukta iš popiežiaus Jono XXIII – kaip tėvo savo vaikams – sovietų suvaržytiems Lietuvos tikintiesiems (pal. Mykolo Giedraičio metinių proga), o sovietų valdžia net neleido skelbti.

„Išlaikydami gerą ryšį su Šventuoju Sostu, mes išlikome stiprūs ir kaip katalikai, ir kaip lietuviai“, – sakė dėkodamas pranešėjui Kauno arkivyskupas Lionginas Virbalas, vėliau pakviesdamas išklausti informaciją apie būsimąjį popiežiaus Pranciškaus vizitą. Arkivyskupas ypač paragino kunigus kviešti ir registruoti parapijų jaunimą vykti į susitikimą su popiežiumi Katedros aikštėje rugsėjo 22 d. Dėl popiežiaus vadovaujamų šv. Mišių Kauno Santakoje (į jas taip pat jau kviečiama registruotis parapijose) rugsėjo 23 d. vyksta darbiniai susitikimai su Kauno m. savivaldybe ir kt. Po šių Mišių Kauno arkikatedroje popiežius susitiks su Lietuvos kunigais bei pašvęstaisiais asmenimis. Taip pat priminta, jog Devintinių rinkliava bažnyčiose bus skiriama vizito išlaidoms padengti.

„Dvi popiežiaus vizito dienos netruks prabėgti, tad labai svarbus ir pasirengimo laikas“, – sakė arkivyskupas, atkreipdamas dėmesį, jog popiežius atvyksta žadinti tikėjimo ir vilties, nutolusius paskatinti sugrįžti į Bažnyčią. Pasirengimui ypač skatintini gailestingumo darbai bei iniciatyvos, pabrėžiamos ir paties popiežiaus Pranciškaus. Kviečiama rengtis susitikimui pagal LVK siūlomas gaires. Daugiau dėmesio skirtina komunikacijai, ypač bendraujant šiuo atžvilgiu su regionine žiniasklaida, informuojant apie projektus, renginius. Pasirengimo popiežiaus vizitui komiteto atsakinguosius už komunikaciją. Kviečiama pasinaudoti parengta vaizdine medžiaga (plakatais, tentais, DVD) skleisti žiniai apie popiežiaus atvykimą į Lietuvą. Jau veikia ir vizitui skirta interneto svetainė popiežiausvizitas.lt.

mento bažnyčios rektoriumi ir Kauno arkikatedros bazilikos rezidentu vikaro teisėmis ir pareigomis, paliekant kitas einamas pareigas, bei Šiluvos Švč. M. Marijos draugijos kapelionu.

Kun. **Nerijus Pipiras** atleistas iš Kauno Gerojo Ganytojo parapijos vikaro pareigų ir paskirtas Kauno Švč. Jėzaus Širdies (Šančių) parapijos vikaru, paliekant kitas turimas pareigas.

Kun. **Vitas Kaknevičius** atleistas iš Šiluvos Švč. Mergelės Marijos Gimimo parapijos vikaro pareigų ir paskirtas Kauno Gerojo Ganytojo parapijos vikaru.

Kun. **Darius Vasiliauskas** paskirtas Šiluvos Švč. Mergelės Marijos Gimimo parapijos vikaru ir Apsireiškimo koplyčios rektoriumi.

Kun. **Valdas Šidlauskas** atleistas iš Raseinių Švč. Mergelės Marijos Ėmimo į dangų parapijos vikaro pareigų ir paskirtas Ukmergės Šv. apaštalų Petro ir Povilo parapijos vikaru.

Kun. **Robertas Urbonavičius** atleistas iš Ukmergės Šv. apaštalų Petro ir Povilo parapijos vikaro pareigų ir paskirtas Raseinių Švč. Mergelės Marijos Ėmimo į dangų parapijos vikaru.

Mons. **Augustinas Paulauskas** paskirtas Kauno II dekanato dekanu kitai kadencijai.

Kun. **Erastas Murauskas** paskirtas Raseinių dekanato vicedekanu kitai kadencijai.

Kun. **Evaldas Vitulskis** paskirtas Nuolatinųjų diakonų ugdymo centro pastoracinės praktikos vadovu.

Kun. **Juozapas Marija Žukauskas OFM** paskirtas Nuolatinųjų diakonų ugdymo centro dvasios tėvu.

Kun. **Gintaras Blužas OFS** atleistas iš Šiluvos Švč. M. Marijos draugijos kapeliono pareigų.

-Kn-

Nuolatinių diakonų šventimai

Birželio 10 d., minint Vilkiškių vyskupijos dangiškojo globėjo šv. Antano Paduviečio atlydus, Švč. Mergelės Marijos Apsilankymo katedroje vyskupas Rimantas Norvila nuolatinių diakonų šventimus suteikė keturiems vyrams. Beveik ketverius metus trukusias studijas ir dvasinio ugdymo programą baigė nuolatinio diakono tarnystei pasirengę kandidatai. Iškilmingose šv. Mišiose gausiai dalyvavusios bendruomenės akivaizdoje šventimus priėmė **Egidijus Cibauskas, Rolandas Judeikis, Saulius Andriuška ir Žilvinas Jankauskas**.

Diakonas Egidijus Cibauskas paskirtas į Garliavos Švč. Trejybės parapiją, diakonas Rolandas Judeikis – į Veisiejų Šv. Jurgio parapiją, diakonas Saulius Andriuška – į Marijampolės Šv. Arkangelo Mykolo parapiją, o diakonas Žilvinas Jankauskas – į Aukštosios Panemunės Švč. Mergelės Marijos Vardo parapiją.

-Vl-

Įsteigta Šv. Jono Pauliaus II parapija

Siekdamas geriau užtikrinti Vilniaus miesto Pašilaičių seniūnijoje ir gretimoje gyvenvietėje gyvenančių Kristaus tikinčiųjų sielovadą, Vilniaus arkivyskupas metropolitas Gintaras Grušas 2018 m. birželio 13 d. įsteigė Vilniaus Šv. Jono Pauliaus II parapiją. Naujosios parapijos klebonu paskirtas kun. Žydrius Kuzinas, iki šiol tarnavęs Druskininkų (Ratnyčios) Šv. apaštalo Baltramiejaus parapijos tikintiesiems. Nors naujai steigiamą parapiją dar neturi savo bažnyčios, pirmiausia bus statoma gyvoji Bažnyčia, t. y. bendruomenė, kuri rūpinsis ir savo maldos namų statyba.

Naujos parapijos teritorija yra sudaryta iš vienos didžiausių visoje Lietuvoje Vilniaus Pal. Jurgio Matulaičio parapijos dalies, taip pat Vilniaus Šv. Juozapo ir Vilniaus (Kalvarijos) Šv. Kryžiaus Atradimo parapijų teritorijų dalių. Naujai įsteigtos Vilniaus Šv. Jono Pauliaus II parapijos ribos yra: nuo Ukmergės g.

Arkivyskupas supažindino kunigus, kaip parapijose tvarkytini asmenų duomenys laikantis netrukus visoje ES įsigaliosiančio *Asmens duomenų tvarkymo įstatymo*. Visoms vyskupijoms rengiamos vienodos nuostatos, o parapijoms bus skirta atmintinė. Parapijų klebonai ar jo įgalioti asmenys bus atsakingi už asmens duomenų tinkamą rinkimą, saugojimo tvarką ir laiką. Nors daug kur reikės asmenų sutikimo dėl asmeninės informacijos, tai neliess sakramentų registracijos knygų, tvarkomų remiantis Kanonų teisės kodeksu.

Konferencijos pabaigoje arkivyskupas bei kunigai pasveikino kunigystės 25-ąjį jubiliejų švenčiančius mons. Augustiną Paulauską ir kun. Šarūną Leskauską, kurie pakvietė konfratrus šventinių pietų.

-kait-

Vilniaus arkivyskupijos

Birželio 13 d. Vilniaus Šv. Juozapo kunigų seminarijoje vyko Vilniaus arkivyskupijos kunigų susirinkimas. Po Valandų liturgijos – Dieninės maldos Vilniaus arkivyskupas metropolitas Gintaras Grušas kalbėjo apie būsimą popiežiaus Pranciškaus vizitą Lietuvoje kaip apie evangelizacinę galimybę, kuri padėtų pagyventi darbą parapijose. Tai proga iš naujo pasidomėti popiežiaus institucija ir jos reikšme.

Kunigų susirinkime istorikas doc. dr. Liudas Jovaiša pristatė istorijos vingiuose užfiksuotus popiežių ir Lietuvos ryšius. Pirmieji žinomi ryšiai plėtoti nuo XIII a. Vieni reikšmingiausių įvykių: karaliaus Mindaugo karūnavimas, įsteigta vyskupija, nepavaldi jokiai metropolijai, Lietuvos krikštas, skyrimas atlydų, kurie švenčiami net ir šiais laikais, privilegija Vilniaus universitetui, leidimas karūnuoti popiežiškais karūnomis malonėmis garsėjančius paveikslus, bazilikos rango suteikimas žymesnėms šventovėms, diplomatinė santykių plėtojimas, šv. Kazimiero kulto pripažinimas ir jubiliejaus minėjimas, paties popiežiaus vizitas Lietuvoje. Per istorijos šimtmečius visada buvo svarbus popiežiaus kaip tėvo autoritetas.

Registracija į susitikimus su popiežiumi Pranciškumi jau vyksta parapijose. Susitikimas su jaunimu (nuo 14 iki 35 m.) vyks Vilniuje, Katedros aikštėje, rugsėjo 22 d., o šv. Mišios, kurioms vadovaus pats pontifikas, bus švenčiamos Kaune, Santakoje, rugsėjo 23 d. Registracija būtina, kad kiekvienas susitikimo ar Mišių dalyvis gautų kvietimą, su kuriuo bus galima patekti į sektorius.

Arkivyskupas kai kuriems kunigams įteikė naujus paskyrimus ir palinkėjo sėkmingai tarnauti ten, kur yra siunčiami.

-ksb-

Devintinių procesija su Švč. Sakramentu Santakoje

Birželio 3 d., Bažnyčia švenčiant Švč. Kūną ir Kraują (Devintines), Kauno miesto tikintieji su parapijų vėliavomis, abu arkivyskupijos ganytojai, kunigai, diakonai, Kauno kunigų seminarijos auklėtiniai, Eucharistinio Jėzaus, benediktinių, pranciškonų ir kitų kongregacijų seserys Kauno arkikatedroje bazilikoje vidudienį drauge šventė Devintinių Eucharistiją, o vėliau išėjo į gatves su Švenčiausiuoju Sakramentu tradicinėje Devintinių procesijoje. Su Jėzumi monstrancijoje buvo žengta kitapus bažnyčių sienų, į senamiesčio erdves, kur kauniečiai ir miesto svečiai leido pirmąjį vasaros sekmadienį – arčiau prie žmonių, paskelbiant Dievo žodį, viešai paliudijant savo tikėjimą. Šiemet Devintinių procesija buvo einama Santakos parke laukiant popiežiaus Pranciškaus.

12 val. iškilmingai Eucharistijai vadovavo Kauno arkivyskupas metropolitas Lionginas Virbalas SJ, koncelebravo arkivyskupas emeritas Sigitas Tamkevičius SJ, prel. Vytautas Steponas Vaičiūnas OFS, mons. Adolfas Grušas, Kauno I dekanato dekanas mons. Vytautas Grigaravičius, kiti iškilmėje dalyvavę kunigai iš miesto parapijų. Patarnavo diakonai bei seminaristai. Giedojo Kauno sakralinės mokyklos vaikų choras.

„Mūsų žvilgsnis šiandien ypač krypta į Eucharistiją“, – sakė arkivyskupas L. Virbalas, homilijoje kalbėdamas apie švenčiamą Eucharistiją kaip Jėzaus vakarienės su mokiniais atminimą. Tai atmindami ir tuo gyvendami esame Bažnyčia. Be to neįmanoma įsivaizduoti krikščionių bendruomenės. Šia proga arkivyskupas atkreipė dėmesį į popiežiaus Pranciškaus mintį, jog Eucharistija primena Dievo meilę mums ir tai, kad Dievas yra mūsų stiprybė, mūsų atrama. Eucharistinis priminimas nežodinis, neabstraktus, Tai gyvas ir guodžiantis Dievo meilės mums ženklas. Eucharistijoje sudėti Jėzaus žodžiai ir veiksmai. Ją priimant į širdis įsispaudžia tikrumas, kad esame jo meilėje.

„Viešpatie, apsaugok mus nuo dvasinės sklerozės“, – kalbėjo ganytojas, ragindamas atminti Dievo darbus išrinktajai tautai ir mums, besidžiaugiantiems Lietuvos laisve. Atminti, kad Dievas yra Tėvas, ir tik jis gali padėti tėvams atspindėti jo veidą, kai šie pasiaukojamai rūpinasi šeimomis, vaikais. Tačiau, ganytojo žodžiais, Eucharistija yra ne tik atminimas. Pasak popiežiaus Pranciškaus, Jėzus dabar dovanoja mums save ir eina su mumis tais pačiais keliais. Šv. Komunija yra ne apdovanojimas geriesiems, bet sustiprinimas visų, ypač silpnųjų. „Išeisime su Jėzumi į miestą. Aplankysime vietą Santakoje, kur meldėsi šv. Jonas Paulius II ir kur laukiame atvykstant popiežiaus Pranciškaus“, – sakė arkivyskupas L. Virbalas linkėdamas, kad Kristaus laužoma Duona – Eucharistija paskatintų dalyti savo tikėjimą ir gyvenimą kaip Kristaus meilės ženklą šiam miestui ir pasauliui.

Netrukus procesija su Jėzumi monstancijoje pajudėjo iš arkikatedros Švč. M. Marijos Ėmimo į dangų (Vytauto Didžiojo) bažnyčios link. Giedanti, džiugi žmonių eiseną – giedojimui vadovavo arkikatedros jungtinis choras (vadovai Vita Liaudanskaitė Vaitkevičienė ir Mindaugas Šikšnius), giesmių skambesį praturtino trimitininkas Robertas Žukauskas bei trombonininkas Gintautas Kubilius – sustojo keturiose vietose pagarbinti Švenčiausiojo Sakramento. Prie altorielių (juos rengė Vytauto Didžiojo, Šv. Pranciškaus Ksavero (jėzuitų) ir Šv. Jurgio (pranciškonų) bažnyčių bei Arkikatedros bendruomenės) buvo skelbiamas Dievo žodis ir sakomos trumpos homilijos.

Prie Vytauto Didžiojo bažnyčios miestui nuskambėjo Kristaus palaiminimai (iš Evangelijos pagal Matą) – juos paskelbė diak. Darius Chmieliauskas. „Tai Dievo parodytas žmogui kelias į tikrąją laimę, tai taisyklės, kurios pasaulio vaikams sunkiai suprantamos ir priimtinos“, – sakė arkivyskupas emeritas Sigitas Tamkevičius, kalbėdamas apie šiandien atnaujinamą pasiryžimą gyventi palaiminimų dvasia ir jau čia, žemėje, būti laimingiems. Pal. Teofilijus Matulionis nesijautė nelaimingas net kalbėdamas lageriuose, nes tikroji laimė ne turtai, ne valdžia, bet dvasinė ramybė, gyvenimas, pažymėtas taika ir meile.

Kelyje link Santakos Evangeliją pagal Morkų apie duonos padauginimo stebuklą skelbė diak. Sigitas Jurkštas, o homiliją pasakęs mons. Adolfas Grušas atkreipė dėmesį, jog ko nors stokodami mes žvalgomės į kitus. Padalyti duonos kepalėliai byloja kita – kai kuo nors pasidalijame, ir patys gauname. Dievas mums, keliaujantiems nelengvą kelionę žemėje, yra džiaugsmas ir pagalba.

į vakarus Pašilaičių ir Justiniškių seniūnijų riba iki šios ribos susikirtimo su Sudervės upeliu, toliau šiuo upeliu šiaurės kryptimi, kertant Buivydiškių VI tvenkinį, Gineitiškių ir Gilužio ežerus, iki upelio pabaigos ir pratęsiant menamą liniją iki Raisteniškių kaimo ribos, toliau statmena linija iki Ukmergės g., šia gatve į pietryčius iki Pašilaičių ir Justiniškių seniūnijų ribos. Parapijos teritorija pavaizduota prie šio Dekreto pridėdama žemėlapyje.

„Pavedu šioje naujoje parapijoje gyvenančius Kristaus tikinčiuosius ir visus žmones, taip pat joje tarnausiančius dvasininkus parapijos Globėjo šventojo popiežiaus Jono Pauliaus II užtarimui“, – rašoma arkivyskupo dekrete. Naujoji parapija priklausys Vilniaus II dekanatui. -Vn-

Pašventinta koplyčia

Birželio 8 d. Vilniaus arkivyskupas metropolitas Gintaras Grušas pašventino Švč. Mergelės Marijos Ramintojos koplyčią, kuri bus skirta vidaus reikalų statutinėse įstaigose tarnaujančių pareigūnų ir jų šeimų sielovadai. Koplyčia įkuriama Savičiaus g. esančios Vilniaus Švč. Mergelės Marijos Ramintojos bažnyčios trečiame aukšte. Bažnyčios pastatas nuo 2017 m. rugpjūčio priklauso LR Vidaus reikalų ministerijai. Šių metų sausį buvo pasirašytas LR Vidaus reikalų ministerijos ir Vilniaus arkivyskupijos bendradarbiavimo susitarimas. Susitarime įtvirtinti planai bažnyčios pastatą naudoti religinėms apeigoms, socialiniams projektams ir visuomenei veiklai.

Šiuo metu Švč. Mergelės Marijos Ramintojos bažnyčia pamažu vėl bunda gyvenimui. Žiemą kun. A. Toliato iniciatyva čia buvo surengta prakartėlių paroda, veikė fotografo A. Aleksandravičiaus nuotraukų piligrimystės tema ekspozicija. Buriasi bendruomenė, pasiryžusi atgaivinti ir sutvarkyti grakščiu bokštų į dangų besistiebiančios bažnyčios erdvę, vėl pritaikant ją žmogaus dvasios reikmėms.

Vienuolių augustinų rūpesčiu XVIII a. viduryje pastatyta vėlyvojo baroko stiliaus bažnyčia išsiskiria fasadą puošiančiu penkių tarpinių bokštu. Bažnyčios interjeras buvo sudarkytas sovietmečiu, kai pastatą nusavinusi okupacinė valdžia, norėdama čia įrengti sandėlius, nugriovė altorių, viduje įstatė dvi gelžbetonines perdangas, taip padalindama bažnyčią į tris aukštus, įrengė laiptines, pramoninį keltuvą, tualetus ir kitas patalpas.

-vlnensis.lt

Padovanota relikvija

Gegužės 25 d. Mažesniųjų brolių ordino Lietuvos Šv. Kazimiero provincijos ministro Algirdo Malakauskio OFM dėka iš Paduvos Šv. Antano Paduviečio bazilikos gautas vikaro kun. Roberto Brandinelli laiškas, kuriame buvo įdėta šv. Antano Paduviečio relikvija ir Šv. Antano Paduviečio provincijos ministro Tėvo Giovanni Voltan pasirašytas dokumentas, liudijantis apie šios relikvijos padovanojimą Kauno Kristaus Prisikėlimo bazilikai.

Šv. Antano Paduviečio iškilmė švenčiama birželio 13 dieną. Šv. Antanas yra našlaičių, sužadėtinų, moterų, kalinių, pasiuntinių, keramikų, puodžių, vargdienių, kenčiančių globėjas. Šv. Antano kultas į Lietuvą atkeliavo su pirmaisiais broliais pranciškoniais. Šiuo metu Lietuvoje yra 34 bažnyčios ir koplyčios, pavadintos Šv. Antano Paduviečio vardu.

Birželio 13 d. Kauno Kristaus Prisikėlimo bazilikoje šv. Antano garbei aukotos iškilmingos šv. Mišios, kurių metu pristatyta tikintiesiems gautoji šv. Antano Paduviečio relikvija. -kppi-

Vargonininkų konferencija

Gegužės 21 d. Panevėžio vyskupijos kurijoje vykusiame vargonininkų susirinkime konferencijoje dalyvavo per 20 vyskupijos vargonininkų. Susirinkimo pradžioje sveikinimo žodį tarė vyskupas Linas Vodopjanovas OFM, taip pat dalijosi savo pastebėjimais apie

Diak. Audriui Jesinskui paskelbus Evangelijos pagal Luką pasakojimą apie Paskutinę vakarienę, kun. Kęstutis Rugevičius sakė, jog nuo tada šv. Mišios yra mus auginantis saitas su Jėzumi ir vieni su kitais. Jėzaus tyliai bei reikliai kviečia kasdien trokšti vienybės, meilės, atsidavimo.

Ypatingoje vietoje – nuo Popiežiaus kalnelio – diak. D. Chmieliauskas paskelbė Evangeliją pagal Joną – apie vynmedį ir šakeles ir Jėzaus paliktą meilės įstatymą. „Kai Jėzus duoda valgyti savo Kūną ir gerti savo Kraują, jis mums tarnauja ir vadina mus draugais“, – sakė vėliau kun. Artūras Kazlauskas. Iššūkis mums – būti Jėzaus draugu ir pasakoti apie šį savo draugą visiems.

Devintinių procesija užbaigta Šv. Jurgio Kankinio (pranciškonų) bažnyčioje sugiedotu himnu „Tave, Dieve, garbinam“, Švč. Sakramento pagarbinimu ir palaiminimu juo. „Nešėme Kristų į miestą, į jo gatves, kad Kristus nebūtų uždarytas bažnyčiose, kad gyventų miesto žmonių širdyse“, – sakė arkiv. Lionginas, dėkojo visiems ir kvietė patiems būti gyvomis monstrancijomis – nešti Jėzų į mūsų gyvenimą. -kait-

Šv. Teresėlės laiškų rinktinės „Milžino žingsniais“ sutiktuvės

Birželio 7–10 d. Klaipėdoje, Kaune, Panevėžyje ir Vilniuje šv. Kūdikėlio Jėzaus Teresės mylėtojai rinkosi į išsamios jos laiškų rinktinės „Milžino žingsniais“ sutiktuves. Su pirmą kartą lietuvių kalba pasirodžiusiais Teresėlės laiškais susirinkusiuosius nuodugnai supažindino svečias iš Prancūzijos tėvas Philippe Hügele OCD, keliolika metų gyvenęs Lizjė karmelitų bendruomenėje, tyrinėjęs šventosios palikimą. Beje, jis parašė pratarinę lietuviškajam Teresėlės laiškų leidimui. Knygos vertėja sesuo Barbora papasakojo, kokius sunkumus teko įveikti verčiant laiškus iš prancūzų kalbos. Sesuo Laima OCD pristatė seserų karmeličių išleistas knygas. Renginio svečius kalbino knygos redaktorė Asta Petraitytė. Klaipėdoje susirinkusiuosius į bendrą giesmę įtraukė Klaipėdos Marijos Taikos Karalienės bažnyčios choro „Schola Cantorum de Regina Pacis“ choristai (vadovas Vidmantas Budreckis). Teresėlės relikvijų viešnagė priminė režisierės Dalios Kanclerytės filmo „Rožių lietus“ ištrauka. Panevėžyje mintimis apie šv. Teresėlę pasidalijo vyskupas emeritas Jonas Kauneckas, Vilniuje – kardinolas Audrys Juozas Bačkis.

Šventoji Kūdikėlio Jėzaus Teresė Lietuvos tikintiesiems jau pažįstama iš „Vienos sielos istorijos“, „Paskutinių pokalbių“ ir vyskupo Guy Gaucher parašytos biografijos. Tačiau laišakai naujomis spalvomis papildė šventosios portretą, atskleidžia naujų jos bei Martenų šeimos gyvenimo, tarpusavio santykių detalių. Pasak tėvo Philippe Hügele, Teresėlės laišakai apima beveik visą jos gyvenimą – pirmąjį laišką ji parašė būdama ketverių metų mergytė, paskutinį – maždaug mėnuo iki mirties, – todėl jie mums atskleidžia jos tikėjimo brandimą, parodo, kaip ji milžino žingsniais bėga šventumo keliu. Paskutiniai Teresės laišakai dėl savo brandumo lygintini su prinokusiomis pjūčiais javų varpomis. O tarp pirmojo ir paskutinio laiško telpa visas nepaprastai turtingas, gilus ir paslėptas Teresės gyvenimas.

Iš Teresėlės laiškų matyti, kad jai patiko rašyti. Ji rašė išmoningai, netgi su literatūriniu polėkiu. Be to, skaitydami jos laiškus, turime atsižvelgti, kad jie rašyti XIX amžiaus pabaigoje, kai bendrauti laiškais buvo įprasta ir kai netgi paštas veikė jei ne geriau, tai bent ne prasčiau nei šiandien, – aiškino tėvas Philippe. Teresė rašė laiškus ne tik pasaulyje gyvenantiems šeimos nariams ir giminaičiams, bet ir keitėsi laiškeliais bei rašteliais su seserimis karmelitėmis. Tais laikais visus

laiškus paprastai pirma perskaitydavo vienuolyno vyresnioji. Tad stebina Teresėlės brandumas ir laisvumas. Skaitant jos laiškus neatrodo, kad ją toks laiškų patikrinimas būtų suvaržęs, trukdęs papasakoti tai, ką ji norėjo.

Kūdikėlio Jėzaus Teresės laiškuose gausu įvairiausių vaizdinių. Kai kuriuos ji pati sugalvojo, kitus pasiskolino iš skaitytų knygų, dar kitus – iš Šventojo Rašto. Pasak tėvo Philippe, Teresei buvo itin svarbus Dievo žodis. Jį cituoti, parafrazuoti Teresėlė pradėjo tik įstojusi į Karmelį. Jos laišakai tiesiog prisodrinti Dievo žodžiu. Tad iš laiškų šventoji mums atsiskleidžia ir kaip karmelietė, vykdanči savo pašaukimą, – dieną naktį mąstanti Viešpaties Įstatymą, t. y. Dievo žodį, ir juo gyvenanti.

Be kitų temų, tėvas Philippe papasakojo apie Teresėlės santykius su Lizjė karmeliečių vienuolyno vyresniąja motina Marija de Gonzaga, susirašinėjimą su misionieriais, aptarė teresiškąją askezę, atsidavimą Gailestingajai Meilei, Karmelio atnaujintojų – šv. Kryžiaus Jono ir šv. Jėzaus Teresės – įtaką jai.

Vilniuje paklaustas, ar šv. Kūdikėlio Jėzaus Teresės mokymą apie gailestingąją Dievo meilę ir šv. Faustinos žinią apie Dievo gailestingumą galima tapatinti, svečias basasis karmelitas atsakė, kad šios dvi charizmos jokių būdu nesuplaktinos į vieną, nes yra skirtingos. Tėvas Philippe atkreipė dėmesį, kad popiežius Jonas Paulius II, skelbdamas Teresėlę Bažnyčios mokytoja ir nusakydamas jos mokymo ir misijos esmę, nė karto nepavartojo žodžio „gailestingumas“, esminio, skelbiant seserį Faustina šventąja.

Teresėlės laiškų vertėja sesuo Barbora papasakojo, kad verčiant šventosios laiškų buvo labai svarbu atrasti „deramą toną“, perteikiantį jos jausmingą stilių, bet jo „nenusaldinanti“. Pasak vertėjos, Teresės laiškus versti buvo nelengva – juose labai daug simbolių, nutylėjimų, „paslėptų prasmų“, kurias neretai gana sunku perteikti lietuvių kalba. Mat Teresėlė rašė gerai pažįstamiems žmonėms, dažniausiai paskubomis, tad neretai būdavo priversta nutraukti savo mintį arba ją trumpinti, kliautis adresato supratingumu. Po kiekvieno laiško einančios išnašos ne apsunkina tekstą, bet padeda jį suprasti, atskleidžia daugybę Teresėlės gyvenamosios aplinkos detalių.

Sesuo Laima OCD papasakojo, jog seserims karmelitėms mintis leisti Karmelio šventųjų knygas kilo iš troškimo dalytis karmelitiškojo dvasingumo lobiais. „Tai mūsų apaštalinimo būdas“, – sakė ji, pabrėždama, kad žmonės pernelyg dažnai dvasiniame gyvenime ieško ypatingų potyrių, regėjimų, apreiškimų, kai derėtų remtis patikima dvasine patirtimi, ieškoti tiesos. Tą patikimą dvasinę patirtį ir siūlo Karmelio šventųjų raštai.

Sesuo Laima OCD pristatė kitas bendruomenės išleistas knygas: albumą „Malonių lietaus nuplauti“, pasakojantį apie šv. Kūdikėlio Jėzaus Teresės relikvijų viešnagę Lietuvoje. Šiame albume – popiežiaus Jono Pauliaus II apaštališkasis laiškas *Divini Amoris Scientia*, parašytas skelbiant Teresę Bažnyčios mokytoja, ir jo ta proga sakyta homilija, taip pat straipsniai apie šventosios gyvenimą ir dvasingumą, daug autentiškų Teresėlės ir jos aplinkos nuotraukų.

Švenčiant šv. Jėzaus Teresės 500 metų gimimo jubiliejų, seserys karmelitės išleido tėvo Salvador Ros OCD knygelę „Šventosios Teresės maldos būdas“. Joje glaustai išdėstoma šv. Teresės maldos esmė. Taip pat išleistas šv. Jėzaus Teresės „Tobulumo kelias“ – jame Teresė aiškina „Tėve mūsų“ maldą ir plačiai kalba apie maldai reikalingas sąlygas, arba dorybes: meilę, atsižadėjimą, nuolankumą.

vargonininko svarbią tarnystę parapijos bažnyčiose. Pranešime išsakė savo pastabas ir konkrečius praktinius liturgijos reikalavimus.

Antrąjį pranešimą skaitė kunigas Rimantas Kaunietis, akcentuodamas nekontamų Mišių dalių svarbą ir liturginių tekstų atitikimą. Pateikdamas pavyzdžių jis nurodė, kaip giesmės turi derėti su liturginiu kalendoriniu laiku. Kunigas R. Kaunietis dalijosi patirtimi ir sukauptomis žiniomis, kvietė remtis Bažnyčios nuorodomis renkantis giesmes, rengiant chorus. Aptarta Šventųjų Apeigų kongregacijos instrukcija apie muziką šventojoje liturgijoje *Musicam sacram* bei bažnyčios nutarimai apie choro vaidmenį, liturginį giedojimą, bažnytinę muziką. Prelegentas, kalbėdamas apie prisikėlimo slėpinį, pateikė kuriozinių pavyzdžių ir akcentavo šermenų ir laidotuvių giesmių pasirinkimo svarbą.

Trečiajame pranešime kurijos kancleris kun. Saulius Černiauskas dalijosi asmenine liturgine ir muzikine patirtimi, akcentavo bendruomenės atliepų svarbą. Jis pabrėžė, jog bendruomeniniame giedojime svarbu pasistengti, kad žmonės galėtų įsitraukti. Tačiau nereikia perdėtų pastangų – nieko nepriversime, tik galime pakviesti kartu pagiedoti. Grožio ir profesionalumo santykis liturginiame giedojime yra labai svarbus.

Katedros vargonininkas Antanas Šauklys pristatė savo sukurtas harmonizacijas sekvencijoms, surinktus nekintamų Mišių dalių pavyzdžius. Konferencijos pabaigoje atsakyta į vargonininkams rūpimus klausimus. -mm

Akademių bendruomenių forumas

Gegužės 31 d. trys dešimtys Kauno akademių bendruomenių darbuotojų, pakviesti akademinės sielovados bendradarbių, susirinko į forumą „Tikėjimas ir mokslas“. „Tikėjimo ir mokslo žvilgsniu visi esame Kristaus“, – šia krikščioniška nuostata su forumo dalyviais pasidalijo pranešėjas t. Vytautas Sadauskas SJ.

Šiandien jau nekelia nuostabos nuomonė, kad religijai reikia mokslo, padedančio suprasti Dievo kūrybą, o mokslui – religijos, padedančios skaityti mokslo knygą ir matyti prasmę žvelgiant į ateitį. Dievas sukūrė Visatą, kuri pati save kuria, o kur link krypsta ši kūryba, padeda suprasti Apreiškimas – Kūrėjo duotoji žinia iš ateities.

Forumo dalyviai vėliau dalyvavo diskusijoje evoliucijos klausimais. Nuomonės išsiskyrė, ir tai tik patvirtino, jog pasakojimas apie Visatos kūrimą šiandien dar plėtojamas ir mokslo pristatomas tik iš nūdienos pažinimo šaltinių. Kad atsiskleistų visas pasakojimo vaizdas, turėtume jį skaityti iki galo.

Dr. Lina Šulcienė, žvelgdama į istorinį tarpukario Lietuvos kontekstą, kvietė pasvarstyti apie kataliko akademiko apaštalavimą šiandien. Ji atkreipė dėmesį į katalikų intelektualų aktyvaus kultūrinio veikimo prielaidas – katalikiškumą, tautiškumą, socialinės-kultūrinės pažangos siekį bei bendruomeninio solidarumo poreikį ir kvietė į katalikišką akademinę misiją.

Agapėje, džiaugdamiesi krikščioniška bendryste, kolegos tęsė svarstymus forumo tema ir dalijosi kitais akademinėse aktualijose klausimais. Organizatoriai pakvietė akademinėse bendruomenėse narius domėtis ir skleisti popiežiaus Pranciškaus vizito į Lietuvą žinią, taip pat registruotis į numatomą dėstytojų piligriminę kelionę aplankant Trakų baziliką su maloninguoju Dievo Motinos Lietuvos Globėjos atvaizdu.

Forumo organizatoriai dėkoja rėmėjui – fondui *Immaculata*. -vk-

Klaidos atitaisymas

„Bažnyčios žinių“ 5 numeryje, dokumente „Išgydymo maldų gairės“, 28 puslapyje, vietoj kan. 2012 turi būti kan. 212. Dėkojame kun. V. Veprauskui už pastabą.

Pernai buvo išleisti ir šv. Kryžiaus Jono „Šviesos ir meilės posakiai“ – nedidelis šventojo klausytojų bei skaitytojų užrašytų jo minčių ir pamokymų rinkinys.

-ap-

Kunigų kursas minėjo kunigystės 30-metį

Karmėlavos bažnyčioje (Viešojoje šv. Onos koplyčioje) jos klebono kun. Virginijaus Veprausko kvietimu susirinko kunigai, prieš 30 metų, 1988 m. gegužės 29 d., baigę Kauno kunigų seminariją ir gavę kunigystės šventimus. Kai kurie iš jų šiandien tarnauja Kauno arkivyskupijoje.

Kurso draugai, kartu aukodami šv. Mišias, dėkojo Dievui už 30 kunigiškos tarnystės metų ir prašė palaimos ateičiai. Šv. Mišių homiliją pasakė ši kursą taip pat baigęs mons. Artūras Jagelavičius. „Jau pirmoji kunigystės diena buvo pradžiuginta žinios, kad Lietuva turi kardinolą. Pirmieji mūsų kunigystės metai sutapo su Lietuvos Sąjūdžio pradžia. Su džiaugsmo ašaromis pasitikome iškeltą Trispalvę ant Gedimino kalno ir Vilniaus arkikatedros sugražinimą tikintiesiems. Mūsų gausus išventintų kunigų būrys buvo dovana Bažnyčiai ir Lietuvai“, – sakė mons. A. Jagelavičius, prisimindamas homilijoje visų šių kunigų tarnystės pradžią – didelių iššūkių metų vykstant tautiniam ir religiniam tautos atgimimui, vėliau pareikalavusiam ir Sausio 13-osios bei Medininkų aukų. „Mūsų atsiliepiamas į Viešpaties pašaukimą taip pat buvo iššūkis okupacinei sovietų valdžiai: kiekvieno ir mūsų kunigystei kliūtis statė gerai žinomos institucijos, siūlydamos tarnauti dviem šeiminkams. Atsilaikėme ir, sulaukę Lietuvos Nepriklausomybės atkūrimo, uoliai skelbėme Dievo žodį“, – kalbėjo monsinjoras, paminėdamas, jog tauta tuomet buvo lyg nuo sausros išdžiūvusi žemė, godžiai gėrė kiekvieną Dievo žodžio lašą, o kunigai su džiaugsmu ir laisvai, nebepersekijami jau galėjo tarnauti Dievo tautai.

Homilijoje pabrėžta, jog kunigo kelyje, be šimteriopų Dievo dovanų, gausu ir išbandymų, kurių neįmanoma įveikti nesekant Jėzumi. Juk ne kartą kunigui skauda širdį matant abejingumą tikėjimui ir krikščioniškoms vertybėms, kai daugiau palaidoja nei pakrikštija, kai daugiau porų išsiskiria, nei ištikimai laikosi santuokinių pažadų. Homilija užbaigta pacituojant ne tik kunigams, bet ir visiems tikintiesiems tinkančius popiežiaus Pranciškaus žodžius, jog „kol gyvename šioje žemėje, neįmanoma sekti Jėzumi ir tuo pat metu gyventi pagal pasaulio dvasią“.

-kait-

Paroda „Trakų Dievo Motina – Lietuvos Globėja“

Birželio 13 d. Bažnytinio paveldo muziejuje atidaryta jubiliejiniam Trakų Dievo Motinos, Lietuvos Globėjos, metams skirta paroda „*Būk sveika, lobyne neaprepiamojo Viešpaties!* Trakų Dievo Motina – Lietuvos Globėja. Trakų bažnyčios lobynas XV–XIX a.“. Parodoje pristatomas vienas ankstyviausių ir garsiausių stebuklingųjų atvaizdų Lietuvoje ir jo gerbimo istorija. Paroda veiks iki 2018 m. rugsėjo 1 d.

Trakų Dievo Motinos atvaizdas yra pirmasis paveikslas Lietuvos Didžiojoje Kunigaikštystėje oficialiai vainikuotas popiežiaus atsiųstomis karūnomis. 1718 m. auksines Švč. Mergelės Marijos ir Kūdikielio Jėzaus karūnas iš Vatikano bazilikos kapitulos nustatyta tvarka išrūpino Vilniaus vyskupas Konstantinas Bžostovskis. Parodoje eksponuojamos stebuklingojo paveikslo puošmenos: 7 karūnos, 2 aptaisai, taip pat 2 monstrancijos, kiti lobyno reikmenys, votai, liturginė tekstilė.

Jau 1630 m. minimos šešios skirtingos Marijos karūnos, kurių tik viena išliko iki šiol. Ji datuojama XVII a. pr. ir mena Benedikto Vainos arba Eustachijaus Valavičiaus klebonavimo Trakuose periodą. Antroji, auksinė, ypač puošni, emaliu, perlais ir brangakmeniais išdailinta Marijos karūna, manoma, buvo dovanota Sapiegų giminės XVII a. I pusėje. 1677 m. Vilniaus vyskupas Mikalojus Steponas Pacas garsiajam paveikslui užsakė sidabrinį auksuotą aptaisą – reto meistriškumo auksakalystės kūrinį. Jis pasiekė mūsų laikus netekęs vienos plokštės. Antrąjį išlikusį aptaisą, kuris ir dabar puošia paveikslą, 1723 m. nukalė Vilniaus auksakalys Jonas Frydrikas Šemnikas.

Žinių apie pamaldumą Trakų Dievo Motinai ir patiriamus stebuklus aptinkama nuo XVII a. pr. 1602 m. Vilniuje kilus maro epidemijai vyskupas Benediktas Vaina su jėzuitais surengė viešą atgailautojų procesiją iš Vilniaus į Trakus, kviesdamas miestiečius melsti išsigelbėjimo prie tuomet jau garsaus Dievo Motinos atvaizdo. Padėkos už pergalę Chotino mūšyje procesiją 1622 m. poetiškai aprašė Motiejus Kazimieras Sarbievijus epodžių cikle „Keturiuos Mergelės Motinos mylios“. Parodoje taip pat bus galima apžiūrėti „Trakų Dievo Motinos karūnavimo iškilmių aprašymą“ (1719 m.), kuris dabar saugomas LMA Vrublevskių bibliotekoje.

Nors fizikiniai ir cheminiai tyrimai atskleidė, kad pirminis Trakų Dievo Motinos paveikslo vaizdas priklausė vakarietiškai vėlyvosios gotikos tapybos tradicijai, gyvas pasakojimas, jog tai Vytautui Didžiajam Bizantijos imperatoriaus dovanota ikona. -vlnensis.lt-

Mirė kunigas Juan Alejandro Dielinikaitis (1945–2018)

Birželio 17 d. į Viešpaties namus iškeliavo Vilkaviškio vyskupijos kunigas Juanas Alejandro Dielinikaitis.

Juan Alejandro Dielinikaitis gimė 1945 m. balandžio 19 d. lietuvių Jono ir Josefos Gudmonas Dielinikaičių išseivų šeimoje Buenos Airėse, Argentinoje. Čia baigė mokyklą, įgijo elektronikos inžinieriaus diplomą. Vėliau pagal specialybę dirbo Argentinoje ir Brazilijoje.

Pašaukimą į kunigystę pajautė ankstyvoje jaunystėje. Tačiau šeimos aplinkybės neleido greitai šio troškimo įgyvendinti, nes anksti mirė mama, reikėjo rūpintis sergančiu tėvu. Po tėvo mirties, atsiliepdamas į Viešpaties kvietimą, įstojo į Šventųjų Apaštalų kolegiją ir seminariją Konektikuto valstijoje (JAV). Ją baigęs, 2003 m. gegužės 18 d. vyskupo Pauliaus A. Baltakio OFM buvo iššventintas kunigu bei įkardinuotas į Vilkaviškio vyskupiją, iš kurios buvo kilę abu kunigo Juano tėvai.

Iššventintas kunigu, keletą metų darbavosi lietuvių sielovadoje Bruklina (Niujorkas) ir San Paule. 2010 m. nusprendė persikelti gyventi į Lietuvą. Vilkaviškio vyskupijoje nuo 2010 m. liepos darbavosi vikaru Marijampolės Šv. Vincento Pauliečio parapijoje, nuo 2011 m. birželio klebonavo Sangrūdės Šv. Kūdikėlio Jėzaus Teresės parapijoje. Pablogėjęs sveikatai, nuo 2016 m. vasario apsigyveno globos namuose Marijampolėje.

Laidotuvių šv. Mišios aukotos birželio 19 d. Sangrūdės bažnyčioje. Kun. Juanas Alejandro Dielinikaitis palaidotas Sangrūdės bažnyčios šventoriuje.

-Vlk-

Bažnyčios žinios

Eina nuo 1996 sausio 15 dienos

STEIGĖJAS

Lietuvos Vyskupų Konferencija
S. Skapo g. 4, 01122 Vilnius

LEIDĖJAS

Lietuvos Katalikų Bažnyčios informacijos centras
Papilio g. 5, 44275 Kaunas

REDAKcinė KOMISIJA

Pirmininkas

I. e. p. kun. Kęstutis Smilgevičius

Nariai:

Kaišiadorių vyskupija / mons. Algirdas Jurevičius
Kauno arkivyskupija / Darius Chmieliauskas
Panevėžio vyskupija / kun. Gediminas Jankūnas
Šiaulių vyskupija / kun. Evaldas Alūza
Telšių vyskupija / kun. Remigijus Saunorius
Vilkaviškio vyskupija / kun. Linas Baltrušaitis
Vilniaus arkivyskupija / kun. Saulius Bužauskas

VYR. REDAKTORIUS

Gediminas Žukas

REDAKTORIAI

Kastantas Lukėnas
Violeta Micevičiūtė
Asta Petraitytė

KORESPONDENTAI

kan. Andriejus Sabaliauskas / Telšiai
Inesė Ratnikaitė / Šiauliai
kun. Gediminas Tamošiūnas / Kaišiadorys

ADRESAS

Papilio g. 5, 44275 Kaunas

TELEFONAI

Redakcija (37) 323 853
Platinimo tarnyba (37) 322 758
El. paštas lkbcic@lcn.lt

SPAUDŽIA

LC „Dakra“
Jonavos g. 260
44131 Kaunas

TIRAŽAS 570 egz.

ISSN 1392-6098

© 2018, „Bažnyčios žinios“